

Öfversikt öfver Grupp IX b.

Grupp IX b, Lifränte- och Pensionskassor m. m.

omfattar dels sådana kassor, i hvilka deltagande är obligatoriskt för viss tjänst eller visst ämbete, dels sådana där inträde är frivilligt eller endast under vissa förutsättningar beviljas.

För de förstnämnda här upptagna 14 obligatoriska pensionskassorna har en närmare redogörelse ansetts obehöfelig; tillsammans representera de ett kapital af kr. 108,882,753:78; den för 13 af dem angifna utdelningen för 1909 uppgår till kr. 4,448,878:57. De frivilliga pensionskassor och understödsföreningar angående hvilka upplysningar kunnat erhållas utgöra 31. Antalet medlemmar har angifvits af 15 och under 1909 utdelade pensioner af 18 institutioner med tillsammans kr. 362,462:45. Kapitaltillgång vid 1909 års slut har angifvits af 28 kassor och föreningar med tillsammans kr. 33,248,365:44.

Lifränte- och Pensionskassor

i hvilka innehafvare af viss tjänst äro skyldiga inträda äro:

Apotekarekårens Lifränte- och Pensionskassa.

1909 utbetalda pensioner och lifräntor kr. 25,357:76. Kapital vid 1909 års slut kr. 2,432,164:31. Från kassans understödsfond, som med kr. 404,542:08 ingår i ofvannämnda belopp, utdelas tillfälliga understöd till i trängande behof varande medlem eller medlems änka och barn.

Arméns Pensionskassa och Arméns Nya Änke- och Pupillkassa.

1909 utbetalades i pensioner, begravningshjälp och pupilltillägg kr. 1,215,521:93. Kapital vid 1909 års utgång tillsammans kr. 15,017,798:11.

(För under kassans förvaltning stående grefvinnan A. S. Horns stiftelse och hoffröken von Stedingks fond se grupp VIII 4 c.)

Bankostatens Änke- och Pupillkassa.

1909 utbetalades i 75 pensioner kr. 31,954:05. Kapital vid 1909 års utgång kr. 1,007,928:64.

Bankostatens stipendiefond, afsedd för tillfälliga understöd, utgjorde 31 dec. 1909 kr. 10,090:72.

Civilstatens Änke- och Pupillkassa.

Pensioneringssumman för 1909 kr. 650,953:— . Kapital 31 dec. 1909 kr. 15,354,384:40.

(Kassans fonder se grupp VIII 4 och 5.)

Folkskolelärnarnes Pensionsinrättning.

1909 utbetalades 1,663 pensioner med kr. 1,151,831:99. Kapital vid 1909 års utg. kr. 20,716,823:59.

Handelsflottans Pensionsanstalt.

1909 utbetalades till 1,637 personer kr. 132,951:69. Kapital 31 dec. 1909 kr. 972,500:01.

Kungl. Hof-Kapellens Pensionsinrättning.

1909 utbetalades i 45 pensioner till hofkapellister, deras änkor och barn samt till begravningshjälp kr. 30,828:25. Kapital 31 dec. 1909 kr. 592,174:36.

Lärarnes vid Elementarläroverkens Änke- och Pupillkassa.

1909 utbetalades i 357 pensioner kr. 200,683:56. Kapital 31 dec. 1909 kr. 4,958,229:69.

Prästerskapets Änke- och Pupillkassa.

(Från 28 febr. 1907 är medlemskap obligatoriskt för alla prästmän, konsistorienotariar och konsistorieammanser.) 1909 utbetalades i 1,195 pensioner kr. 580,064:15. Kapital 31 dec. 1909 kr. 12,719,351:86.

Riksgäldskontorets Änke- och Pupillkassa.

1909 utgingo pensioner med tillsammans kr. 6,448:59. Kapital 31 dec. 1909 kr. 157,838:90.

Statens järnvägstrafiks pensionsinrättning samt änke- och pupillkassa.

Kapital vid 1909 års utgång tillsammans kr. 26,102,523:32.

Telegrafverkets Pensionsanstalter =

Telegrafverkets Pensionsinrättning och Telegrafverkets Änke- och Pupillkassa.

1909 utbetalades från pensionsinr. 169 pensioner med kr. 207,469:59 samt från änke- och pupillkassan 77 med kr. 39,025:16. Tillgångar 31 dec. 1909 tillsammans kr. 6,547,602:60.

Tullstatens Enskilda Pensionsinrättning.

1909 utbetalades i 730 pensioner kr. 99,008:75. Kapital 31 dec. 1909 kr. 715,447:26.

Änke- och Pupillkassan vid Stockholms Stads Ämbetsverk.

1909 utbetalades i 105 pensioner kr. 61,637:05. Kapital 31 dec. 1909 kr. 1,577,896:01.

Lifränte- och pensionskassor

i hvilka inträde är frivilligt.

Allmänna Änke- och Pupillkassan. Storkyrkobrinken 11. S. t. 10 00. R. t. 57 69. Exp.-tid 11 f. m.—2 e. m.

Ledning. En direktion bestående af 12 ledamöter. Herr K. M. Linroth, ordf.

Ändamål. Att meddela försäkring för beredande af årlig öfverlevnelsepension, 1) åt gift man till hans hustru eller till hustru och barn gemensamt; 2) åt fader eller moder till visst barn eller till samtliga barn gemensamt.

Delaktighet — pensionsrätt. Försäkring i »hufvudkassan» eller »premieafdelningen» kan erhållas af hvarje svensk undersåte, som icke uppnått 60 års ålder. Ansökan enligt särskildt formulär ingifves till Direktionen och skall vara åtföljd af läkarebetyg samt behöriga intyg angående öfriga omständigheter, som för ansökans pröfning äro nödiga att känna.

Afgifter — utdelning m. m. Afgiften erlättes helt eller delvis kontant eller i årliga eller temporära premier. Delägare i hufvudkassan 31 dec. 1909 642; i premieafdeln. 135. Pension betingas till fulla 10-tal kr. fr. o. m. kr. 100, t. o. m. kr. 1,500:— årligen.

Tillgångar 31 dec. 1909 kr. 14,014,446:93. I detta belopp ingår under kassans förvaltning stående testaments- och pensionsfonder kr. 230,905:90.

Artisternas och Litteratörernas pensionsförening.

Ledning. Styrelse: grefve Georg von Rosen, ordf.; v. häradshöfding Gustaf Norström, sekr. och kassaöfv. samt 5 öfriga ledamöter.

Ändamål. Att lämna delägare i föreningen pensioner ur en gemensam pensionsfond.

Delaktighet — pensionsrätt. För inträde i föreningen, hvilken står öppen för såväl man som kvinna, fordras att vara välfredad svensk undersåte och att såsom artist eller litteratör haiva offentligen uppträdd. Ansökning om inträde göres hos föreningens styrelse och skall åtföljas af prästbetyg samt vara skriftligen förordad af två ledamöter i föreningen. Ansökningen prövas af föreningen vid ordinarie

sammanträde, sedan styrelsen öfver densamma afgifvit utlåtande.

Afgifter — utdelning m. m. Delägare i pensionsförening erlagger en årsavgift af kr. 15:—; sedan 20 års avgifter blifvit erlagda, äro delägare frikallade från vidare inbetalningar. I mån af ledighet och i ordning efter tiden för inträde i föreningen erhålles pension vid 50 års ålder och efter 20 års medlemskap, samt utgår med kr. 300:— per år.

Pensioner å kr. 150:— utdelas vid första ledighet till delägaras änkor och omyndiga barn.

Af årsinkomsterna utgår ett årligt anslag till »nöd hjälpskassan», som förvaltas och disponeras af föreningens styrelse och är afsedd att användas till tillfälliga understöd åt behöfvande artister och litteratörer samt deras familjer.

Ekonomi. Under år 1909 utdelades i pensioner, lifräntor och nödhjälpskr. 11,500:—. Pensionsföreningens kapital 31 dec. 1909 kr. 276,341:67.

Barnmorskornas pensionsanstalt.

Ledning. Barnmorskornas pensionsanstalt förvaltas af Riksförsäkringsanstalten (se grupp IX c), dock med den inskränkning, att det tillkommer postsparbanken att mot taga insättningar och utbetala pensioner samt styrelsen för postsparbanken att förvalta pensionsanstaltens medel.

Ändamål. Att bereda ålderdomsunderstöd åt här i riket legitimerade barnmorskor, hvilka utöfva yrkesmässig verksamhet såsom sådana.

Delaktighet — pensionsrätt. 1) Skyldig att inträda såsom delägare i anstalten är hvarje legitimerad barnmorska, som efter 1912 års ingång i en ålder, ej uppgående till 40 år, erhåller fast anställning hos kommun eller å barnbördshus mot en årslön af minst kr. 400:—, hvori värdet af bostad och andra naturaförmåner må inräknas med högst kr. 100:—; 2) berättigad till inträde är hvarje legitimerad barnmorska, som här i riket utöfvar yrkesmässig verksamhet såsom sådan och icke uppnått 60 år. Anmälan om inträde i anstalten göres för barnmorska, som är skyl-

dig att inträda såsom delägare, af vederbörande kommun eller barnbördshus; och skall denna anmälan vara åtföljd af, förutom handlingar som visa, att barnmorskan är skyldig att inträda i anstalten, kommunens eller barnbördshusets uttryckliga förklarande, huruvida och till hvilket belopp kommunen eller barnbördshuset förbinder sig att lämna årsbidrag till barnmorskans pensionering.

Annan barnmorska, än nyss är nämnd, har att själf hos anstalten göra ansökan om inträde med bifogande af handlingar, som utvisa, att hon är berättigad till inträde; och bör dylik ansökan af barnmorska, som har anställning hos kommun eller å barnbördshus, så vidt ske kan, vara åtföljd af kommunens eller barnbördshusets förklarande, huruvida och till hvilket belopp kommunen eller barnbördshuset förbinder sig att lämna årsbidrag till hennes pensionering.

Rätt att komma i åtnjutande af pension från anstalten inträder för delägare, som fullgjort föreskrifna inbetalningar, efter 20 års yrkesmässig verksamhet och sedan hon uppnått en lefnadsålder af 55 år, eller, i händelse delägare genom obotlig sjukdom eller vanförhet blifvit urständsat att vidare utöfva barnmorskeyrket, 50 år, i hvilket senare fall tjänstetiden kan inskränkas till 12 års yrkesmässig verksamhet såsom barnmorska.

Afgifter — pensionsbelopp, statsbidrag. Delägare är pliktig att årligen intill det år, då hon berättigas uppbära pension, inbetala kr. 10:—, dock icke under längre tid än 20 år.

Pension utgår i form af årlig lifränta, hvars belopp är beroende på storleken af de insatser, som blifvit af eller för henne gjorda.

Hvarje i anstalten delaktig barnmorska, hvilken har anställning hos kommun mot åtnjutande af fast aflöning, kan tillgodoräkna sig årligen ett statsbidrag lika stort med de insatser, hvilka under året blifvit af eller för henne gjorda, dock att detta årsbidrag icke för någon må öfverstiga kr. 25:— eller beräknas för längre tid än 20 år eller för delägare, som uppnått 60 års ålder.

Ansökan om pension. Delägare, som önskar att från anstalten erhålla pension, skall till anstaltens styrelse ingifva ansökan därom och därvid bifoga ålders- och frejdbevis i original samt af styrelsens godkändt intyg om tjänstgöring äfvensom för henne utfördad postsparbanksbok och åligger delägare, som söker pension på grund af obotlig sjukdom eller vanförhet, att vid

ansöknings tillika foga intyg af legitimerad läkare om sjukdomens beskaffenhet och dess obotlighet eller om hennes vanförhet.

Bok- och Musikhandlarnes Pensionsförening.

Ledning. En styrelse af 5 personer: bokförläggare K. O. Bonnier, ordf.; bokförläggare L. Hökerberg, sekr.

Ändamål: Pensionering af föreningens medlemmar.

Delaktighet — pensionsrätt. Ansökan om inträde i föreningen göres skriftligen hos styrelsen och erfordras, att sökanden är svensk undersåte, äger god frejd och är förlags- eller sortiments-, bok- eller musikhandlare eller att sökande som biträde ägnar sig åt något af nämnda yrken. Delägare erlägger årligen under 20 år en årsafgift af kr. 22:50 eller i stället härför vid inträdet ett belopp af kr. 350:—. Delägare, som erlagt dessa afgifter och uppnått 55 års ålder, är berättigad att, så snart tillgångarna det medgifva, erhålla pension kr. 375:— årligen, medlemmar som före 1897 ingått i första pensionsklassen likväl endast kr. 250:—. Änka efter delägare, som i 10 år tillhört föreningen, är under vissa förutsättningar berättigad till pension af kr. 187:50. Delägarnas antal vid 1909 års slut: 389.

Utdelning m. m. Antal pensionärer vid 1909 års slut 74, däraf 44 delägare och 30 änkor. I understöd har under året utdelats kr. 1,460:—. Tillgångar 31 dec. 1909 kr. 549,369:81.

Från Magna Sunnerdahls fond	
behållning ^{31/12} 1909	kr. 102,646:10
» Alb. Bonniers Pensionsunderstödsfond	» 19,473:95
» Magn. Kindals donationsfond	» 10,541:99
» Aktieb. P. A. Norstedts söners 2 fonder	» 23,664:44
» C. A. Rohloffs understödsfond	» 2,589:66
» L. G. Rylanders fond	» 13,000:—
och från Tillfälliga understödsfonden	» 7,284:47

utdelas extra pensioner till delägare eller delägares änkor, som befinna sig i behöfvande omständigheter, samt tillfälliga understöd i enlighet med för hvarje fond gjorda särskilda bestämmelser.

f. d. Bryggare-embetets Pensionskassa är en släktinstitution helt och hållet afsedd för delägare i kassan. Delägare kan ingen blifva annat än genom släktskap med vissa namngifna personer.

**Dramatiska och musikaliska artister-
nas pensionsförening.**

Ledning. Styrelse: postmästare Tom Gelhaar, ordf.; kamrer H. J. E. Gille, sekr. samt 7 öfriga ledamöter.

Ändamål. Att i mån af tillgångar till föreningens medlemmar utdela pensioner, begravningshjälp och nödhjälp.

Ansökan — tillträde. Rättighet till medlemskap äga de personer, som i teaterns tjänst ägna sig åt tal-, sång- eller dansscenen; eller sådana, som genom musikens eller danskonstens utövande hafva sin hufvudsakliga utkomst, äfvensom dramatiska författare och dekorationsmålare, dock må ingen blifva delägare i föreningen, som ej åtnjuter svensk medborgarerätt. Skriftlig ansökan inlämnas till styrelsen och bör åtföljas af frejdbetyg och styrkta afskrifter af sådana handlingar, som bevisa sökandens behörighet till inträde i föreningen.

Afgift — pensionsrätt. Medlem erlägger i inträdesafgift kr. 3:— och årsafgift kr. 15:—.

Berättigad till årlig pension af kr. 300:— är den delägare, som 1) tillhört föreningen under minst 20 år, 2) inbetalt tjugu årsafgifter och 3) uppnått stadgad lefnadsålder, som för manlig delägare är 50 år och för kvinnlig 45 år.

Af föreningens styrelse förvaltas äfven en begravningshjälpsfond och en nödhjälpsfond, samt det s. k. Edströmska pensionsbidraget. Begravningshjälp utgår med kr. 50:— å 150:— beroende af den tid delägare tillhört pensionsföreningen. Understöd från nödhjälpsfonden utgår dels i form af tillfällig hjälp åt nödstillda nuvarande eller före detta dramatiska, musikaliska och koreografiska artister eller personer tillhörande teater- och musikfacket, med företrädesrätt för föreningens delägare. Skriftliga ansökningar underställas styrelsens pröfning och sker nödhjälpsutdelning i allmänhet till julen. Afkastningen af det Edströmska pensionsbidraget utgår till höjande af pensionen med kr. 100:— per år för de tio äldsta pensionärerna, som längst åtnjuter pension.

Antalet delägare i föreningen utgjorde vid 1910 års slut 208 och antalet pensionärer 28.

Behållningen utgjorde 31 dec. 1910 kr. 239,191:— samt dessutom vid samma tid begravningshjälpsfonden kr. 8,417:— och nödhjälpsfonden kr. 15,182:—.

Den 4 jan. 1911 erhöll föreningen en donation å kr. 50,000:—

Enskilda Järnvägarnes Pensionskassa, Arsenalgatan 10 B. S. t. 7316. R. t. 120 40.

Ledning. Öfverinseendet öfver kassans förvaltning utöfvas genom fullmäktige utsedda af i kassan delaktiga järnvägars styrelser; förvaltningen handhafvas af en styrelse bestående af 7 ledamöter.

Direktör V. Moll, ordf.; direkt. H. S. Tamm, verkst. dir.; herr C. F. Kolmodin, kamrerare.

Ändamål. Att bereda pension åt personer anställda i enskild järnvägsförvaltnings tjänst samt åt deras efterlevande änkor och minderåriga barn.

Delaktighet — pensionsrätt. Berättigad att för sin personal och dess familjer ingå i kassan är hvarje enskild järnvägsförvaltning i riket äfvensom svenska järnvägsföreningen. För att blifva delägare i kassan fordras: att vara anställd i ordinarie tjänst hos Svenska järnvägsföreningen eller vid enskild i kassan delaktig järnväg samt af föreningens styrelse eller järnvägens förvaltning varda anmäld till delägare i kassan eller att tillhöra kassans egen ordinarie tjänstepersonal samt af kassans styrelse hafva medgifvits rätt till inträde i kassan; att genom läkarebetyg styrka sig icke vara behäftad med tillfällig lifsfarlig sjukdom eller med sjukdom af den art, att den sannolikt medför förtidig oförmögenhet till arbete eller förkortad lifslängd, och att icke hafva fyllt 40 år.

Rätt till pension tillkommer:

a) delägare, vid tjänstens frånträddande, sedan han fyllt 63 år; b) delägare, som fyllt 60 år och icke längre är i besittning af de själs- eller kroppskrafter, som erfordras för att han skall kunna nöjaktigt sköta sin befattning samt häröfver företer intyg af legitimerad järnvägsläkare och vederbörande järnvägsförvaltning; c) delägare, som efter minst två års delägarskap i kassan genom sjukdom eller skada, ådragen under den tid, han tillhört pensionskassan, blifvit enligt af legitimerad järnvägsläkare utfärdadt intyg aldeles oförmögen att i järnvägsförvaltningens tjänst vidare användas; d) delägarers änka, så länge hon lefver ogift, samt afliden delägarers barn, till dess det uppnått 18 år. Änkas eller barns pensionsrätt kan dock ej grundas på äktenskap, ingången på dödsbädden eller efter det mannen eller fadern fyllt 50 år, där det ej ingåtts för att legitimera barn, sammanafadt före det mannen fyllt 50 år. Rätt till pension kan äfven på särskild af vederbörande järnvägsförvaltning tillstyrkt ansökan och med belegg, som af kassans styrelse bestämmes, beviljas afliden delägarers medellösa barn öfver 18 år, som genom före denna ålder ådragen obotlig sjukdom eller erhållet lyte är oförmöget att försörja sig själf.

Afgifter — utdelning m. m. Delägare erlägger vid inträdet och därefter månatligen afgift i % af aflöningen. Järnvägsförvaltning erlägger för i dess tjänst anställda i kassan delaktiga personer dels afgifter till samma belopp som delägarna dels såsom tilläggsafgift 10 % af samma afgifter. Delägare som frånträder tjänsten sedan han fyllt 63 år erhåller i pension 70 % af aflöningen. Öfriga i % af årsaflöningen. Änka utan barn erhåller i pension 25 % af mannens årliga medelaflöning, änka med barn olika efter olika antal barn dock högst 35 %. Delägarnes antal utgjorde vid 1909 års slut 5,427.

Pensioner utgingo vid årets slut till 116 delägare med kr. 63,427:—, till 226 änkor och barn med kr. 57,049:—, till 6 invalidider med kr. 600:—. Pensionsfondens tillgångar 31 dec. 1909 kr. 9,810,391:73.

Goodtemplarordens Själfhjälpsförening, adress till hufvudkassören E. R. Gudheim, Bergsgatan 28. R. t. 116 56. S. t. 154 50.

Ledning. En centralstyrelse med herr Oskar Eklund, ordf.; herr E. R. Gudheim, kassör; herr Fr. Schreuder, kontrollant; herrar Enoch Enbergh och Aug. Ahlström, ledamöter.

Ändamål. Att i form af liförsäkring bringa sina medlemmar ekonomiskt understöd.

Ansökan — tillträde. Hvarje medlem, som är frisk och fyllt 15 men ej 55 år, kan vinna inträde.

I ansökningshandlingen, som inlämnas till styrelserna för lokalafdelningarna, skall sökanden angifva om han önskar medlemskap enligt afd. A, med högsta dödsfallsbelopp kr. 2,000; enligt afd. B, med högsta dödsfallsbelopp kr. 1,000 eller enligt afd. C, med högsta dödsfallsbelopp kr. 500, samt huruvida han vill inträda med stöd af läkarebetyg, då hela på hans medlemskaps kommande dödsfallsbelopp ofkortadt till försäkras, eller utan sådant betyg, som under de första 4 åren af medlemskap medför dödsfallsbeloppets begränsning. Inträdesafgift kr. 2 för alla; i öfrigt bero afgifternas storlek på åldern vid inträdet.

Ekonomi. Tillgångar vid arbetsårets 1909—1910 början kr. 1,203,726:48. Inkomster under året kr. 296,541:57. Utgifter under året 214,633:86. Tillgångar vid arbetsårets slut kr. 1,310,650:76. Reservfonden utgjorde häraf kr. 1,021,705:94 och dödsfallsfonden kr. 202,892:82.

Handelsbokhållarnes Pensionsförening.

Ledning: en styrelse af tio ledamöter. Herr W. Laurentz, ordf.; herr L. J. Collén, sekr.

Ändamål. Att i mån af tillgångar bereda delägarna pension.

Delaktighet — pensionsrätt. För inträde i föreningen fordras att vara svensk undersåte, äga god frejd samt ägna sig åt handel och industri. Ansökan om inträde bör, åtföljd af åldersbetyg, inlämnas till styrelsen, som äger bifalla eller afslå densamma. Delägarna fördelas i serier efter tiden för inträde; serie A = de som inträdt före 1881 års utgång, serie B = de som inträdt under tiden 1 jan. 1882—1 maj 1891 och serie C = de som inträdt efter 30 april 1891. Delägare i ser. A är, i mån af föreningens tillgångar, berättigad till årlig pension af kr. 400:— när han uppnått 50 år, tillhört föreningen i 12 år och erlagt 12 årsafgifter; delägare i ser. B är berättigad till samma pension vid 55 år efter att i 20 år ha tillhört föreningen och erlagt 20 årsafgifter; delägare i ser. C, som ej skattar för mer än kr. 4,000:—, är berättigad till pension kr. 400:— vid 55 år, efter att ha tillhört föreningen i 25 år och erlagt 25 årsafgifter. Pensionsberättigad delägare skall för att erhålla pension till styrelsen inlägga ansökan därom åtföljd af prästbetyg; delägare i ser. C skall därvid fogat bestyrkt uppgift öfver sin inkomst. Änka och minderåriga barn äro under liknande förutsättningar som för delägare berättigade till årlig pension af kr. 200:—.

Afgifter — utdelning. Årsafgift kr. 20:— erlägges för serie A i 12 år, för serie B i 20 år och för serie C i 25 år. När någon af föreningens pensionsfonder uppgått till så stort belopp att årliga räntan utgör kr. 2,500:—, begynnes pensioneringen sålunda att fem pensioner, hvardera å kr. 400:—, afsättas för därtill berättigade delägare och två änke- eller barnpensioner med hvardera kr. 200:—. I mån af ökade tillgångar bildas nya pensionsrum hvarannan på kr. 400:— och på kr. 200:—.

I serie A och B, hvari nya delägare ej intagas, kvarstodo 31 dec. 1909, 633 ledamöter. Ledamöter i serie C utgjorde 31 dec. 1909 — 109.

* Under året hafva utdelats 40 delägare: pensioner å kr. 400:— och 38 änkepensioner å kr. 200:— med tillsammans kr. 23,600:—.

Föreningens fonder utgjorde 31 dec. 1909 kr. 577,093:67.

Hantboisternas Understöds-kassa (1869), Sibellegatan 81.

Ledning. Styrelse: herr Oscar Olsson, ordf.; herr P. I. A. Eklund, sekr., jämte 4 öfriga ledamöter.

Ändamål: Att vid delägares dödsfall utbetala begravningshjälp och att till delägare eller dess änka lämna tillfälligt understöd.

Ansökan — tillträde. Hvar och en i arméns och flottans tjänst varande eller där förut anställd musiker af underofficers grad, hvilken icke uppnått 40 år, äger rätt att hos kassans ordförande anmäla sig till inträde. Därest så påfordras skall sökande styrka anställning, ålder och frejd samt att han är vid normal hälsa; samtidigt skall inträdesafgift lämnas, hvilken i händelse af afslag återbekommes; i annat fall utfärdas kvitto därå och är sökande delägare i kassan från samma dag kvittot utfärdats. Begravningshjälp utgår tills vidare med kr. 150:— . Skulle fondens och tillgängliga medel ej hinna till, uttaxeras det resterande på delägarna.

Afgifter m. m. Inträdesafgiften, som utgör kassans grundfond, är för den som ingår före uppnådda 30 år kr. 5:— och efter detta år intill 40 år kr. 10:— . Årsafgift erlägges af hvarje delägare med kr. 2 vid kassans här för afsedda sammanträde första söndagen i mars månad. Senare intill 1 dec. kan afgiften erläggas hos kassören mot tillägg af 25 öre och efter 1 dec. till årets slut mot 50 öres tillägg. Tilläggsafgifterna tillfalla nödhjälpskassan. Den som på grund af försummelse att erlägga afgift varder struken kan efter förnyad anmälan och erläggande af inträdesafgift samt retroaktiv afgift af 50 % åter vinna inträde.

Delägare vid 1909 års slut 104.
I begravningshjälp utbetalades 1909 kr. 450:— . Tillgångar 31 dec. 1909 kr. 11,826:75.

Hautboisternas Nödhjälpskassa.

Ledning. Se Hautboisternas Understöds-kassa.

Ådamål. Att till delägare eller delägares änka, som ofrivilligt råkat i nödställd belägenhet, utbetala understöd till belopp af högst kr 25:— samt att bisträcka i behof stadda delägare med års- och öfriga afgifters erläggande.

Ansökan — tillträde m. m. Ansökan om understöd behöri gen styrkt med bevis om sökandens behof inlämnas till ordföranden som jämte öfriga styrelseledamöter och suppleanter pröivar skälen och bestämmer beloppet eller afslår ansökningen.

Från kassan utbetalades 1909 kr. 50:— . Tillgångar 31 dec. 1909 kr. 1,372:53.

Konungens Hospital. Se grupp VIII, afd. 3 a.

Enkefru Knipers Pensionsinrättning för fattiga, ogifta fruntimmer se grupp VII afd. 3 a.

H. K. H. Kronprinsessan Josefins Pensionsinrättning vid Kungl. Göta lifgarde se grupp VIII afd. 3 a.

26—102683. F. V. O. handbok.

Kungl. Svea lifgardes underofficerares pensions-förening.

Ledning. En direktion bestående af: fanjunkare N. Höglund, ordf. samt 4 öfriga ledamöter.

Ådamål. Att bereda pensioner åt delägare samt åt aflidna delägares och pensionärers änkor, äfvensom att lämna begravningshjälp åt vederbörande stärbhus.

Delaktighet — pensionsrätt. Hvarje på regementets stat varande underofficer, musikofficer och civilmilitär person af underofficers rang kan blifva delägare af föreningen. Till pensions erhållande äro berättigade: 1) delägare, som till följd af under krig erhållen blesstyr blifvit oför-mögen till militär tjänstgöring; ägande denne företrädesrätt till pensions erhållande utan afseende å tjänstetid eller ålder. 2) delägare, som tjänat vid regementet i 25 år, däraf 15 år som underofficer, och vid afskedstagandet uppnått 50 års ålder samt till pensionsföreningen inbetalt 25 årsafgifter samt änkor efter delägare och pensionärer.

Afgifter — utdelning. Årsafgiften erlägges med kr. 12:— . Pensionsbeloppen utgöra kr. 120:— årligen för delägare, som erhållit afsked, samt kr. 60:— årligen för afliden delägares eller pensionärs änka. Begravningshjälp utgår med kr. 50:— till stärbhus efter manlig delägare eller pensionär, samt med kr. 25:— till kvinnlig pensionärs stärbhus.

Kassans tillgångar 31 dec. 1909 kr. 46,674:70.

Kvinnliga Kontorist- & Expeditföreningen (1908), Jakobsgatan 20.

Ledning. En styrelse bestående af 7 personer, däraf 4 delägare i kassan. Kammarrådet A. Dufva, ordf.

Ådamål. Att bereda delägare pension af minst kr. 100:— vid 55 event. 60 år.

Delaktighet — pensionsrätt. Endast för aktiva medlemmar af K. K. E. F. Ansökan enligt formulär till styrelsen.

Afgifter, utdelning m. m. Afgift efter särskild tabell. Delägarnas antal 1 jan. 1910 35 med 58 pensionsbref. Pensionen utgör kr. 100:— årligen.

Tillgångar 1 jan. 1910 kr. 7,753:52.

Samma person kan lösa flera pensionsbref.

Meyersonska Pensionsanstalten (1860).

Ledning. Mosaiska församlingens fattigvårdsnämnd.

Ådamål. Att bereda pensioner åt a) tjänstemän, lärare och lärarinnor, anställda hos Mosaiska församlingen i Stockholm; b) deras änkor och barn.

Delaktighet — pensionsrätt. a) Till inträde i pensionsanstalten är den tjänsteman, lärare eller lärarinna berättigad, som minst ett år innehaft och fortfarande utöfvar sin befattning. b) Den, som önskar blifva delägare i pensionsanstalten, göra därom skriftlig ansökan åtföljd af behöriga verifikationer till församlingens föreståndare.

a) Berättigad till *delägarepension*, kr. 500:— om året, är, så snart ledighet inträffar, delägare, som fyllt 50 år, till pensionsfonden erlagt kr. 500:—, tillhört pensionsanstalten under 10 år och lika länge varit såsom tjänsteman, lärare eller lärarinna i församlingens tjänst anställd, men icke vidare innehafver aflönad befattning i församlingen.

b) Till familjepension, kr. 500:— om året, äro, så snart ledighet inträffar, berättigade: änka och minderåriga barn efter aflidne delägare, hvilken minst 5 år tillhört pensionsanstalten, änka så framt hon vid mannens död minst 1 år varit dennes laggifta hustru, och barn så vida det är äkta eller eljest äger laglig rätt till arf efter den aflidne delägaren; dock att ingen familj må njuta fler än en pension.

Afgifter, utdelning m. m. Delägare erlägger kr. 500 antingen på en gång eller årligen i smärre poster dock ej under kr. 20:—.

Minuthandels-Föreningens Pensionskassa.

Ledning. En styrelse, bestående af herr Hj. Pettersson, ordf. (Artillerigatan 7); herr C. A. Svensson, skattm. (N. Munkbron 1); herr Aug. Berg, sek. (Drottninggatan 60) jämte 6 öfriga ledamöter och 3 suppleanter.

Åndamål. Att lämna delägare pension eller understöd, då de därtill äro berättigade.

Delaktighet — pensionsrätt. För att blifva delägare i denna pensionskassa fordras att vara svensk undersåte och äga medborgerligt förtroende. Kassan bör företrädesvis bestå af personer, man eller kvinna, som ägna sig åt handel eller industri. Ansökan om inträde, åtföljd af prästbevis, göres skriftligen hos styrelsen, hvilken äger att antaga eller afslå densamma.

Hvarje delägare, som fyllt 55 år och tillhört kassan i 20 år samt fullgjort stadgade inbetalningar, är i tur och ordning berättigad till pension af kr. 100:— årligen. När delägare tillhört kassan i 20 år och fullgjort stadgade inbetalningar, är hans änka berättigad till pension, som utgår med kr. 50:— årl. när änkan har fyllt 40 år, och med kr. 100:— årl. när änkan har fyllt 55 år.

Änka, som åtnjuter det lägre pensionsbeloppet, kan ej till det högre upflyttas. Med änkas inträde i nytt gifte upphör all pension. Efter delägare, som gift sig, sedan han fyllt 50 år, erhåller änkan ingen pension.

Aflider delägare innan han fullgjort stadgade inbetalningar, äger hans änka, såvidt hon inom två år efter dödsfallet därom skriftligen hos styrelsen gör anmälan, rätt att fullgöra återstående inbetalningar och blifver i sådant fall som delägare betraktad samt oafsedt om hon inträder i nytt gifte berättigad till pension af kr. 100:— årl., 20 år från den tid mannen inträdde i kassan och hon själf uppnått en ålder af 55 år.

Efterlämnar pensionsberättigad delägare endast barn, födda under äktenskap, åtnjuter hvardera årlig pension af kr. 25:— till fyllda 15 år. Äro barnen flera än fyra, fördelas ett belopp af kr. 100:— lika dem emellan.

Änka eller barn efter delägare, som redan åtnjutit pension, äro ej berättigade till pension. Tillfölje häraf tillkommer det pensionsberättigad delägare, som önskar bereda efterlevande hustru eller barn pension, att tillsvidare afstå från sin egen rätt härtill till förmån för dessa, hvarvid dock är att märka, att hustru ej kan komma i åtnjutande af den afstädda pensionsrätten, förr än hon uppnått en ålder af 55 år.

Pension utgår från och med det kvartal, som följer näst efter det ansökan om densamma blifvit af styrelsen beviljad.

Afgifter — utdelning. Delägare erlägger årligen i 15 år till pensionsfonden kr. 30:— och till understödsfonden (afsedd för löpande omkostnader och tillfälliga understöd åt delägare, dess änka och barn, oberoende af den tid de tillhört kassan) kr. 5:—. Afgifterna kunna och vid inträdet eller inom ett år efter detsamma på en gång erläggas med kr. 350:— till pensionsfonden och kr. 60:— till understödsfonden. Delägare, som i 5 år tillhört kassan och erlagt stadgade afgifter, äger rätt att för de återstående 10 åren erlägga afgiften på en gång med kr. 250:— till pensionsfonden och kr. 40:— till understödsfonden. Delägare, som af sjukdom eller ekonomiskt obestånd blifvit urståndsatt att i rätt tid erlägga sina afgifter, kan under vissa villkor beviljas anstånd.

Pensionerna utbetalas kvartalsvis. Pension för det kvartal, under hvilket innehafvaren aflider, utbetalas till stärbhuset.

Ledamöternas antal utgjorde vid 1909 års slut 311, däraf 187 pensionärer, till hvilka under året utbetalts kr. 18,200:—. Tillgångar 31 dec. 1909 kr. 395,215:68.

National Goodtemplarordens Själfhjälpförening "Framåt". (Nykterhetsbegravningskassa.)

Ledning. Herrar A. W. Wilner, ordf.; Aug. Håkansson, sekr. jämte 3 öfriga ledamöter.

Verksamheten. Medlemmarnas antal 30 april 1910 utgjorde 2,461 fördelade på 7 klasser med betalning från kr. 0:25 i 1:sta till kr. 1:— i 7:de klassen.

Ekonomi. Dödsfallsbeloppet utgjorde för 1909—1910 kr. 1,350:— och för 1910—1911 högst kr. 1,200:—. Under året utbetalades 53 dödsfallsbelopp med tillsammans kr. 71,887:50. Föreningens tillgångar 30 april 1910: kr. 113,289:61, däraf garantifonden kr. 109,419:61.

Nollerotska Stiftelsen.

Ledning. En af Konungen förordnad kurator, president A. Östergren. Sekreterare och kassör: auditör C. J. Ulrich, Floragatan 14, R. t. 48 33.

Ändamål. Att till välförärdade i Sverige, Norge eller Danmark födda kvinnor lämna årliga understöd så länge de levda ogifta.

Ansökan — tillträde m. m. För inträde i stiftelsen fordras att en inskrifningsafgift af kr. 800:— erlägges och samtidigt förklaring afgifves att den sökande underkastar sig bestämmelserna i stiftelsens reglemente. Tills vidare är stiftelsens verksamhet inskränkt till att utdela 36 pensioner fördelade i 3 klasser med 12 pensionsrum i hvarje. Pensionstagare inom 1:sta klassen uppbära kr. 320:—, inom 2:dra kr. 160:— och inom 3:dje kr. 80:—. 3:dje klassens pensionsrum besättas först, därefter 2:dra och sist 1:sta klassens. Den 1:sta april hvarje år uppflyttas pensionärer från lägre klass till högre i mån af grundfondens tillväxt och lediga pensionsrum besättas. Den ordning, i hvilken de inskrifna äga rätt att komma i åtnjutande af pension, bestämmes för dem som inskrifvits före 1:sta maj 1898 af åldern (äldre haiva företräde framför yngre) och för dem som därefter inskrifvits af inskrifningslagen så att tidigare inskrifven har företrädesrätt. Om kvinna, som vunnit inträde i stiftelsen, ingår äktenskap eller begär välförärdade brott, förlorar hon sin pensionsrätt och af henne erlagd inskrifningsafgift tillfaller stiftelsen. En hvar af de i stiftelsen inskrifna skall årligen till sekreteraren ingiiva af präst eller annan tjänsteman tidigast den 1 april utfärdadt intyg att hon fortfarande lever ogift och välförärd. Pension eller ränta utbetalas 1—8 april kl. 4—5 e. m. Pensionärernas antal vid slutet af 1909 var i 1:sta klassen 5, i 2:dra 11 och i 3:dje 12.

Ekonomi. Behållning 1 jan. 1909 kr. 166,092:31. Inkomster 1909 (räntor) kr. 8,052:81. Utgifter 1909 kr. 5,783:66 (däraf pensioner kr. 4,320:—). Behållning till 1910 kr. 168,361:46.

Pensionsinrättningen för lärarinnor vid Sveriges högre skolor för kvinnlig ungdom, Väpnaregatan 1. Expeditionstid torsd. 10—11 f. m.

Ledning. En styrelse af minst 6 medlemmar. Ordförande och kassaförvaltare: herr Oscar Svensson.

Ändamål. Att bereda pensioner åt lärarinnor vid Sveriges högre skolor för kvinnlig ungdom att utgå sedan den pensionsberättigade uppnått 55 års ålder.

Delaktighet — pensionsrätt m. m. Delägare utgöras af a) högre skolor för kvinnlig ungdom som förbundit sig att erlägga årsafgifter för en eller flera vid skolan anställda lärarinnor; b) vid sådana skolor anställda lärarinnor, som hafva uppnått 25 års ålder och i pensionsinrättningen vunnit inträde. (Sedan den af 1910 års riksdag beslutade lärarinnornas pensionsanstalt med 1911 börjat sin verksamhet, torde nya delägare i förenämnda pensionsinrättning ej kunna intagas.) Lärarinna, som före 1 jan. 1908 inträdt som delägare i pensionsinrättningen och för hvilken inrättningen därefter åtnjutit årligt statsbidrag af kr. 60:—, erhåller fr. o. m. kvartalet näst efter det under hvilket pensionären uppnått 55 års ålder årlig pension med högst kr. 532:— och lägst kr. 402:— beroende på inträdesåldern. Lärarinna, som i följd af sjuklighet måst lämna sin befattning före 55 år eller öfvergått till skola, som ej erlägger årsafgift för henne, erhåller likväl vid 55 år pension beräknad efter matematiska värdet af samtliga af eller för henne erlagda afgifter och statsbidrag.

Delägare utgjorde vid 1909 års slut 91 skolor och 447 lärarinnor. Pensionärernas antal uppgick vid årets slut till 61 och pensioneringssumman till kr. 23,608:10. Pensionsinrättningens tillgångar 31 dec. 1909 utgjorde kr. 1,191,485:99. Fonden för tilläggspensioner utgjorde vid samma tid kr. 5,338:88.

Pensionskassan för Sophiahemmets sjuksköterskor.

Pensionskassan, hvars delägare utgöras af sköterskekärens medlemmar — såväl vissa ur tjänst afgångna men under gifna förbehåll i kassan kvarstående, som ock samtliga de aktiva — är stiftad i syfte att åt dem tillförsäkra understöd, sedan de på äldre dagar lämnat sitt kall.

»Stadgar för pensionskassan för Sophiahemmets sjuksköterskor» äro af Kungl. Maj:t fastställda den 10 oktober 1902.

Polispersonalens i Stockholm Enskilda Änke- och Pupillkassa.

Ledning. En styrelse bestående af sex af kassans delägare. Öfverkonstapel A. Jansson, ordf.; kommissarie O. Källqvist, sekr.; konstapel C. A. S. Björkfeldt, kassör jämte 3 öfriga ledamöter.

Ändamål. Att bereda pensioner åt aflidna polismäns efterlämnade änkor eller minderåriga barn.

Delaktighet — pensionsrätt. Kassan är indelad i tre klasser i förhållande till hvilka delägarna göra inbetalningar och pensioner utdelas. Hvarje polisman, som är eller blifver vid Stockholms poliskår anställd, äger rättighet att som delägare ingå och skall börja med inbetalningarna under 1:sta månaden, han uppbär ordinarie lön. Den, som ej omedelbart ingår, erlagger vid inträdet afgift för alla månaderna från sitt tillträde af ordinarie befattning men anses icke hafva varit delägare längre än från inträdesdagen. Delägare, som vill öfvergå från lägre till högre klass, kan göra detta genom att erlagga skillnaden mellan afgifterna. Pensionsberättigade i förhållande till afliden delägarer gjorda inbetalningar äro:

a) änka efter delägare som i 5 år tillhört kassan och fullgjort föreskrifna inbetalningar; b) afliden delägarer moderlösa barn gemensamt intill dess yngsta barnet fyllt 16 år. Ansökan om pension skall åtföljas af prästbetyg för den sökande och dödsattest för den aflidne delägaren.

Afgifter — utdelning m. m. Afgiften utgör i 1:sta kl. kr. 3:— i 2:dra kl. kr. 2:— och i 3:dje kl. kr. 1:— pr mån. räknadt fr. o. m. den månad delägare ingår i kassan. Delägare befrias från vidare inbetalningar fr. o. m. den mån. han afgår från sin tjänst med pension, om han i 20 år tillhört kassan.

Pension i 1:sta kl. utgör kr. 300:— i 2:dra kl. 200:— och i 3:dje kl. 100:— för så vidt dessa belopp kunna utgå utan minskning af kassans kapital; i annat fall nedsättas pensionerna proportionerligt. Pensionerna utbetalas kvartalsvis den 5:te i mån. efter hvarje kvartals slut. För den, som ej själf inställer sig, skall lefnadsbevis företes. Delägarnes antal utgjorde vid 1909 års slut 735. Vid samma tid funnos 57 pensionärer. Under året har pensioner utbetalats med sammanlagdt kr. 10,150:—.

Kassans tillgångar den 31 dec. 1909 utgjorde kr. 188,111:42.

Polispersonalens i Stockholm Enskilda Begravnings- och Understöds-kassa.

Ledning. Kassans förvaltning handhafves af samma styrelse som Polispersonalens Änke- och pupillkassa.

Ändamål. Att samla medel till afliden delägarer begrafning samt att tiden närmast efter dödsfallet understödja den aflidnes änka och barn.

Delaktighet — tillträde — utdelning. Delägare i kassan äro förutvarande delägare i Polispersonalens enskilda lifförsäkringskassa, som afgifvit skriftligt medgifvande, att hans afgifter till kassan afträfnas å hans aflöning från Polisverket. Inträde i kassan är medgifvet enhvar vid Stockholms poliskår tjänstgörande ordinarie poliskonstapel, som lämnat förenämnda skriftliga medgifvande om afgifternas uttagande samt förskottsvis utbetalar kr. 2:— för hvarje inträffadt dödsfall bland kassans delägare. Polisman, som med sitt inträde i kassan dröjer längre än sex mån. efter det han blifvit i ordinarie tjänst anställd, skall med läkarebetyg styrka, att han är frisk, erlagga den bestämda inträdesafgiften kr. 2:— samt kr. 2:— för hvarje efter dessa sex mån. och till inträdesdagen timadt dödsfall bland delägarna samt förenämnda skriftliga medgifvande om, att afgifterna få från aflöningen afträfnas. Pensionerad polisman äger kvarstå som delägare i kassan med rätt att kvartalsvis i efterskott verkställa inbetalningar för under kvartalet timade dödsfall. Efter afliden delägare utbetalar kassan en summa motsvarande 2 kr. af hvarje delägare, dock högst kr. 1000:—. Af denna summa äger hustru eller äkta barn utfå hälften omedelbart efter dödsfallet och återstoden inom 30 dagar. Utbetalning till oäkta barn, föräldrar, syskon eller annan erkänd rättsinnehafvare sker efter vissa därför stadgade grunder inom 30 dagar efter dödsfallet.

Röstberättigad delägare i kassan äger jämväl rätt att för sin hustru göra inbetalningar för att försäkra sig om bidrag vid hustruns död, och är afgiften kr. 1:— för hvarje bland sådana hustrur inträffadt dödsfall; den summa, som sådan delägare vid hustruns död äger utbetomma, motsvarar en krona för hvarje hustru, för hvilken sådan afgift blifvit erlagd. Under 1909 har utbetalts för 11 dödsfall bland män kr. 11,000:— och för 1 dödsfall bland kvinnor kr. 398:—.

Delägares antal utgjorde vid 1909 års slut 835. Kassans tillgångar vid samma tid kr. 8,254:76.

Sjökapstens-Societeten i Stockholm.

Ledning. En styrelse bestående af 5 deputerade. Sjökapten W. Edlind, ordf.

Ändamål. Att diskutera sådana frågor, som beröra sjöfarten eller Societetens ledamöters intressen, utdela pension åt ledamöter af viss ålder samt understöd, hvilket vid behof äfven lämnas till deras änkor och oförsörjda barn.

Delaktighet — pensionsrätt. Rättighet till medlemskap äger den, som är borgare i Stockholm och som genomgått sjökapstens- eller sjöofficersexamen samt ej fyllt 40 år; mot erläggande af viss extra afgift kan likväl inträde vinnas intill 45 års ålder. Pension utdelas vid 55 års ålder till den, som i årsafgifter inbetalt kr. 500:—.

Ansökning om understöd inlämnas till någon af Deputerade och bör åtföljas af prästbetyg samt rotens intyg om medelöfhet.

Afgifter — utdelning m. m. Ledamot erlägger en årsafgift af kr. 20:— till det år han fyller 55 år, då pension å minst kr. 100:— erhålles. Understöd åt ledamöter eller deras änkor och barn bestämmes af Deputerade. Begravningshjälp utgår med kr. 50:—.

Pensioner å kr. 100:— har utlämnats till 17 samt understöd till 16 personer med tillsumman kr. 1,151:34.

Ekonomi. Kassans tillgångar 31 dec. 1909 kr. 109,732:89.

Skomakaremästareföreningen i Stockholm.

Ledning. Styrelse: Herrar Aug. Lindmark, ordf.; C. G. Nyström, v. ordf.; Aug. Amundsson, sek.; A. Brodin, kassaförv.; A. Nordfors, sjukföreståndare; K. Nilsson, E. K. Grönstedt.

Ändamål. Dels, att genom sin pensionsfond och sjukkassa bereda dess därtill berättigade medlemmar pension, sjukhjälp och understöd, dels ock att genom en inom föreningen bildad yrkessektion verka för sammanslutning af skomakeriyrkets utförare i Stockholm för tillvaratagande af yrkets intressen.

Delaktighet — pensionsrätt. Vid inträde i föreningen skall sökanden förevisa prästbetyg, borgarbref och, om så erfordras, änkarebetyg för sig och hustru eller endera, samt erlägga den fastställda inträdesafgiften.

Pension vinnas af ledamot vid fyllda 45 år, såvida han inkommit i föreningen före år 1899 och tillhört densamma i 15 år. Ledamöter, intagna i föreningen efter år 1898, behålla pension vid 50 års ålder, om de tillfört föreningen i 20 år. Änka efter pen-

sionsstagare inträder i den aflidnes rätt till pensions erhållande: om pensionstagaren tillhört föreningen före år 1899, när hon fyllt 45 år, och om pensionstagaren ingått i föreningen efter år 1898, vid fyllda 50 år, hvarjämte minderåriga barn, när modern äfven är död, inträda i den aflidnes rättighet till pension.

Afgifter — utdelning. Inträdesafgiften erlägges med kr. 100:—, och inbetalar medlem sedermera en årsafgift af kr. 8:—.

Pension utgår med kr. 200:—.

Dessutom kan af föreningen, om medel därtill finnas, beviljas fattigunderstöd åt dem, som tillhöra eller tillhört föreningen och som pröfvats vara i verkligt behof däraf.

Föreningens tillgångar 31 dec. 1909 kr. 485,292:46.

Stockholms Grosshandels-societets pensionskassa. (1814).

Förvaltning. Grosshandels-societets deputerade.

Revisor Carl Peyron, kamrerare.

Ändamål. Att utdela understöd till medellösa personer, som varit eller äro grosshandlare i Stockholm och till pensionskassan erlagt föreskrifna afgifter, samt åt deras hustrur, änkor och barn, men isynnerhet åt de yngre barnen till underhåll och uppfostran.

Delaktighet — pensionsrätt. Delaktighet i pensionskassan vinnas genom erläggande af en inträdesafgift af kr. 400:— och förekomma därefter inga vidare inbetalningar. Behöfvande och däraf förtjänta bokhållare, som i Stockholm varit eller äro anställda i tjänst hos grosshandlare, kunna äfven genom erläggande af stadgade afgifter vinna delaktighet och erhålla understöd från kassan. Sådant understöd utdelas dock endast för ett år i sänder.

Ansökningar om understöd inlämnas i januari mån. till Grosshandels-societets deputerade, hvilka därefter samvetsgrant pröfva de sökandes omständigheter, innan understöd beviljas. Ett oförsörjdt barn har företrädesrätt till understöd framför man eller änka.

Understöden utgå för närvarande med följande belopp:

1) till grosshandlare kr. 500:— å kr. 750:—, 2) till änka eller hustru kr. 400:—, 3) till barn kr. 100:— å kr. 250:—. Understöd till barn utgår ej för längre tid än till dessa fyllt 21 år, såvidt de ej äro genom sjukdom oförmögna till arbete. 4) till själförsörjning oförmögna döttrar till grosshandlare vid uppnådda 50 års ålder kr. 300:—.

Fondens kapital 31 dec. 1909 kr. 584,180:—.

Stockholmsjournalisternas Understöds- och Lånekassa.

Ledning. Styrelse: redaktörerna O. Hellqvist, ordf.; K. Ahgren, sek.; J. E. Rosendahl, kassör; H. Lindblad, K. Lundegård.

Åndamål. Att utlämna understöd och lån åt medlemmar af Svenska Journalistföreningens Stockholmskrets.

Delaktighet — ansökan — tillträde. Understöd med högst kr. 200:— kan af styrelsen beviljas medlem, som på grund af sjukdom eller arbetslöshet är i trängande behof däraf. Lån för tillfälligt uppehälle, rekreation eller studier må mot revers och borgen eller hypotek lämnas till ett belopp af högst kr. 300:—. Ansökan bör åtföljas af ett meddelande, som bevisar, att den sökande är medlem af Journalistföreningen; då det gäller lån, skall intyg bifogas om, att den lånesökande erlagt sina medlemsafgifter till föreningen. Låntagare erlägger till kassan en särskild afgift af två kronor för hundra pr lån. Ansökningarna inlämnas till kassören, hvarefter styrelsen utreder och bestämmer, huruvida lån eller hjälp bör lämnas.

Ekonomi. Lånefondens kapital 31 dec. 1909 kr. 7,948:56.

Understödsfondens kapital 31 dec. 1909 kr. 751:10.

Stockholms stads handverksförening.

Brunkebergstorg 15.
Ledning. Styrelse: fabrikör Aug. Lindmark, ordf.; boktr. Victor Pettersson, v. ordf. samt 12 öfriga ledamöter.

Fil. dr. Åke Eliason, sek.
Åndamål. Att bilda ett samband emellan Stockholms handverksidkare till befrämjande af handverksindustrien, samt att genom pensions- och nödhjälpskassor bidraga till understöd åt behöfvande medlemmar och bildande af ett ålderdomshem.

Delaktighet — pensionsrätt. Hvar och en inom Stockholm med omnejd boende välfredad handverkare, som förvärfvat rättighet att utöfva yrke, ävensom föreståndare, tekniska ledare och med dem jämförbara personer inom handverk och industri äger rätt till medlemskap af föreningen.

För vinnande af inträde skall sökande till styrelsen inlämna skriftlig ansökan, som bör åtföljas af uppgift öfver yrke, födelseår och dag.

Pension vinnes af medlem, som tillhört föreningen minst 20 år och uppnått 60 års ålder. Ånka efter pensionstagare eller ledamot, som vid sitt frånfalle uppnått stadgad pensionsålder, erhåller pension vid fyllda 60 år.

Afgifter — utdelning. Inträdesafgift för

ledamot är kr. 5:—, och erlägges sedermera en årsafgift af kr. 5:—.

Pensionerna utgå med kr. 100:—.
Från nödhjälpskassan utdelas årligen, vid julen, efter styrelsens pröving understöd till behöfvande handverkare och deras ånkor och barn.

Föreningens tillgångar 31 dec. 1909 kr. 719,280:15, däraf pensionskassan kr. 111,239:19 och nödhjälpskassan kr. 7,777:32.

Svenska Konstnärernas Pensions- och Sjukhjälpsförening (1888).

Ledning. En styrelse: Hrr. A. Lindman, ordf.; R. Haglund, v. ordf.; C. W. Jaensson, Sveavägen 90, sek. och skattm. jämte 4 öfriga ledamöter.

Åndamål. Att bereda pensioner åt föreningens medlemmar.

Delaktighet — pensionsrätt. Inträde kan beviljas en hvar svensk konstnär. Ansökan göres hos styrelsen och skall åtföljas af prästbetyg. Antalet medlemmar får ej öfverstiga viss gräns. Företräde lämnas den, som först inlämnat ansökan, samt bland samtidigt sökande den till åren äldste.

Afgifter — utdelning m. m. Afgifter inbetalas antingen i 20 år kr. 10 å kr. 25 eller på en gång kr. 100 å kr. 500.

Hvarje medlem äger rätt till en pension om kr. 200:— senast efter fyllda 65 år och 20 års delägarskap i kassan.

Pensionärernas antal 31 dec. 1909 utgjorde 13.

Tillgångar 31 dec. 1909 kr. 87,171:85.
Föreningens sjukkassa se Grupp IXa.

Svenska lärarinnornas pensionsförening. Liljansplan 6. Exped.-tid onsd. 11 f. m.—1 e. m. (utom 15 juli—15 aug. då exped. är stängd) och dessutom under okt.—maj helgfria lördagar 11 f. m.—1 e. m. och 4—6 e. m.

Ledning. Styrelse: fröken Gerda von Sydow, ordf. samt 8 öfriga ledamöter.
Räkenskapsförare: fröken M. Danell.

Åndamål. Att åt svenska lärarinnor bereda pension vid 54 års ålder.

Delaktighet — pensionsrätt. För att vinna inträde i föreningen skall sökanden styrka, att hon icke uppnått 45 års ålder samt förete vederbörliga intyg antingen däröfver, att hon fullständigt genomgått något seminarium eller annan därmed jämförlig läroanstalt för utbildning af lärarinnor, i hvilket fall ansökan bör åtföljas af sökandens förklaring, att hon ämnar ägna sig åt lärarinnekallet med uppgift om tiden, då hon börjar sin verksamhet inom detsamma, eller däröfver, att hon minst 2 år tjänstgjort såsom lärarinna i familj, skola eller såsom privatlärarinna, börande

dock den undervisning, den sistnämnda meddelat, hafva omfattat ett eller flera fullständiga läro- eller öfningsmänn med en så vidsträckt undervisningstid, att hennes egentliga kall kan anses vara lärarinnekallet. Ansökan göres å särskildt formulär och insändes åtföljd af frejdebetyg till styrelsen för svenska lärarinnors pensionsförening.

Afgifter — utdelning. Delägare är skyldig verkställa årlig insättning till belopp af minst kr. 15:—; den, som insatt tillhoppa kr. 375:— eller gjort insättningar, hvilkas sammanlagda belopp med ränte- och arisvinst uppgår till minst kr. 800:—, är dock ej skyldig att verkställa ytterligare inbetalningar för att bibehålla sitt delägarskap. Den stadgade minsta insatsen af kr. 15:— skall verkställas på en gång, sedan är delägare berättigad att under samma år verkställa ytterligare en insättning i hvarje månad, dock ej till lägre belopp än kr. 5:—.

Mer än 500 kr. får ej under loppet af ett och samma år för någon delägare insättas, däri dock ej inbegripet det bidrag af statsmedel, som för hennes räkning kan komma föreningen till del.

Lifräntan (pensionen), till hvilken delägare efter inträde i Lifränteklassen är berättigad, utgår med det högsta belopp, som anses kunna med bibehållande af lifräntefondens soliditet utbetalas, dock så att lifränta för något år icke må utgå med högre belopp än 9 % af den behållning, med hvilken delägaren ingått i lifräntefonden. Lifräntefagarnas antal vid 1909 års slut utgjorde 140.

I pensioner hafva utdelats kr. 26,548:61.

Ekonomi. Inkomster 1909 kr. 140,510:88 (däraf statsbidrag kr. 29,520:— samt insättningar i besparingsfonden kr. 54,189:—). Utgifter 1909 kr. 31,134:51. Tillgångar 31 dec. 1909 kr. 1,231,537:03.

Svenska Musikerföreningen.

Ledning. Styrelse: direktör Hj. Meissner, ordf.; musiksergeant A. Th. Willners, v. ordf.; musikfanjunkare O. Ohlsson, kassör och sekr. samt fyra öfriga ledamöter.

Ändamål. Att bereda sina medlemmar pensioner samt sjuk- och begravningshjälp äfvensom att lämna understöd åt sjuka och ålderstigna musici.

Delaktighet — pensionsrätt. Berättigade till inträde i föreningen äro i Sverige bosatta välfrejdade musiker från 18 års ålder, som äro svenska medborgare. Anmälan om inträde sker hos någon af styrelsens ledamöter, hvilka tillhandahålla ansökningsblanketter, hvilka böra af den sökande ifyllas. Den inträdessökande skall, om styrelsen det fordrar, förete läkare- och präst-

betyg. Såsom inträdesavgift erlägges kr. 5:—, som tillfaller pensionsfonden. Ansökan om pension inlämnas till styrelsen och bör åtföljas af prästbetyg.

Afgifter — utdelning m. m. Årsafgiften till pensionsfonden är kr. 12:—. Medlem, som uppnått 50 års ålder, deltagit i pensionsfondens stiftande och inträdt i föreningen senast under år 1887 samt inbetalt stadgad afgift till denna fond under minst 10 år, är berättigad till årlig pension kr. 50:—. Medlem, som uppnått 50 år och inbetalt 25 årsafgifter med tillsammans kr. 300:—, är berättigad till kr. 100:— i årlig pension. Om medlem genom sjukdom blir oförmögen att försörja sig själf, kan han med intyg af läkare och från vederbörande myndighet erhålla understöd i proportion till den tid han tillhört föreningen.

1909 utbetalades i pensioner kr. 1,666:65; i sjuk- och begravningshjälp kr. 2,060:—. Kassans tillgångar 31 dec. 1909 kr. 44,445:28.

Föreningen har äfven för afsikt att, när dess kassa uppnått erforderlig storlek, upprätta ett ålderdomshem för medlemmar.

Svenska Sjuksköterskornas allmänna pensionsförening. Drottninggatan 54. R. t. 27 62. S. t. 48 16. Expeditionstid tisd. och fred. 2—4 e. m., torsdagar 5,30—6,30 e. m.

Ledning. En styrelse af elfva ledamöter. Häradshöfding H. Røhtlieb, ordf.; doktor H. Wetterdal, vice ordf.; fröken S. Ulrich, sekr.; kanslisekreteraren G. B. Lagergren, kassaförvaltare samt fröknarna Eva von Baumgarten, Selma Henriesson, Märta Leijonhufvud, Sally Peterson, professor P. G. Rosén, professorskan Wendela Rossander och professor P. J. Wising.

Ändamål. Att bereda pension åt svenska sjuksköterskor vid fyllda 50 års ålder.

Ansökan — tillträde. Berättigad till inträde i föreningen är hvarje välfrejdad svensk kvinna, som icke uppnått 42 år och ägnar sig åt sjuksköterskekallet samt härtill utbildat sig genom teoretisk-praktisk kurs vid större sjukhus under minst sex månader och väl vitsordad tjänstgöring därefter såsom sjuksköterska, likaledes vid större sjukhus, minst sex månader.

Efter pröfning af föreningens styrelse i hvarje särskildt fall må dock inträde vinnas jämväl af den, som utan att hafva genomgått förut nämnd kurs, med betyg af vederbörande läkare styrker sig hafva väl tjänstgjort minst två år såsom öfversköterska eller afdelningssköterska, eller med dem likställd sköterska vid större sjukhus, äfvensom af den, som med intyg af läkare styrker, att hon efter att hafva genomgått förenämnda kurs, tillfredsställande tjänst-

gjort i enskild sjukvård sammanlagdt minst sex månader.

Ekonomi. Pensionsföreningens fonder uppgingo 31 dec. 1909 till kr. 834,462:41.

Understödsföreningen för svenska bokhandlare.

Ledning. Styrelse: herrar I. A. Bonnier, ordf.; Jarl Falk, sekr.; Lars Lindkvist, kassaförv. samt 2 öfriga ledamöter.

Ändamål. Att i fall af behof understödja svenska bokhandlare, som idka eller idkat någon af bokhandels grenar, förlags-, sortiment-, antikvariats-, musik-, karthandel eller handel med planscher af alla slag, samt deras biträden äfvensom änkor och barn.

Delaktighet — pensionsrätt. Ansökan om inträde i föreningen, innehållande uppgift om den sökandes namn, yrke och födelseår, skall skriftligen göras hos styrelsen, som äger att antaga kompetent sökande till ledamot. Företräde till understöd hafva gamla, sjuka, änkor och barn. Undantagsvis kunna äfven bokhandlare och bokhandelsbiträden, som icke äro ledamöter, äfvensom dessas efterlevande, erhålla understöd, dock hafva ledamöter och deras efterlevande företräde.

Afgifter — utdelning. Ledamot betalar: a) antingen en årlig afgift af minst kr. 5:— för principal och kr. 2:— för medhjälpare, eller b) en gång för alla kr. 150:—. Som donator upptages och kvarstår för all framtid en hvar, som på en gång inbetalar

kr. 350:—. Ansökan om erhållande af understöd ställes till föreningens styrelse, som ensam har att besluta öfver lämnandet af understöd och dettas belopp.

Under 1909 utdelades 42 understöd med kr. 1,730:—, däraf 12 åt i. d. bokhandlare, 10 åt f. d. bokhandelsbiträden och 20 till aflidna bokhandlares änkor och döttrar.

Kassans kapital 31 dec. 1909 kr. 20,359:75.

Viktualiehandlarnes Pensionsinrättning.

Ledning. En direktion: grosshandl. P. C. Noræus, ordf.; handl. J. E. Björklöf, kassaförv. samt 10 öfriga ledamöter.

Ändamål. Att utgöra en grundfond för understöd åt i behof stadda medlemmar samt deras änkor och barn.

Delaktighet — pensionsrätt. Delaktighet i pensionsinrättningen kan vinnas af spannmåls- och viktualiehandlare eller af deras handelsbiträden samt emot en inträdesavgift af kr. 50:—. Ansökan om inträde prövas af pensionsinrättningens direktion, som äger att densamma efter omständigheterna afslå eller bifalla.

Afgifter — utdelning. Delägare skall till pensionsinrättningens kassa årligen betala kr. 3:— eller för all framtid på en gång kr. 50:—. Ansökan om pension eller understöd, åtföljd af behöfliga betyg, ingiives till direktionen.

Kassans tillgångar 31 dec. 1909 kr. 384,277:87.

Öfversikt öfver Grupp IX c.

Grupp IX c, Försäkringsanstalter och Diverse,

omfattar Riksförsäkringsanstalten och 7 öfriga institutioner, nämligen:

Föreningen till beredande af lifränta åt tjänare.

» Vandrande Sparkassa.

Ränte- och Kapitalförsäkringsanstalten i Stockholm.

Stockholms stads Sparbanksfond för sparsamhetens befrämjande.

Svenska Folkförbundets allmänna understödsförening.

Sällskapet Hjälpssamheten.

Templarordens Försäkringsförening.

Svenska Folkförbundet, Sällskapet Hjälpssamheten och Templarordens försäkringsförening representera tillsammans ett kapital af kr. 885,886:60. För öfriga i denna grupp upptagna institutioner kunna ekonomiska uppgifter ej angifvas.

Riksförsäkringsanstalten. (Jämför sid. 202). Mästersamuelsgatan 64, 2 tr. S. t. 80 25. R. t. 130 15. Öfverdirektören 130 16. Chefen för försäkringstekn. byrån 130 17. Chefen för skaderegl.-byrån 130 18. Sekr. och ombudsman 130 19. Expeditionstid 10 f. m.—3 e. m.

Ledning. En chef och 3 ledamöter. Chef: Öfverdirektör J. G. May; ledamöter: byrådirektör (för skaderegl.-byrån) I. E. O. Tengstrand; sekr. och ombudsman O. F. Enbom; byrådirektör (för försäkrings-tekn. och statist. ärenden) K. Dickman.

Öfverläkare: Professor J. H. Åkerman.

Ändamål. Att bereda tillfälle för ersättningspliktiga arbetsgivare att genom försäkring på densamma öfverflytta den dem äliggande ersättningsplikten, och för ej ersättningspliktiga arbetsgivare att i densamma taga försäkring för sin arbetspersonal, samt för enskild arbetare att där försäkra sig; att om skadad arbetare icke är därstädes försäkrad, eller om ersättningstvist behandlas af domstol, eller är föremål för tillämpning af skiljeaftal på begäran kostnadsfritt lämna utlåtande huruvida det arbete, som orsakat skadan, är sådant, som afses i lagen af den 5 juli 1901, eller i hvad mån nedsättning af arbetsförmågan däraf åstadkommits;

att upptaga till pröfning aftal, som arbetsgivare enligt särskild anordning vill ingå med arbetare om ersättning vid inträffande olycksfall. Godkänner ej anstalten sådan anordning, är aftalet ej gällande.

Ansökan — tillträde. Ansökan ingifves antingen direkt till anstalten eller till något af dess ordsombud (särskildt formulär tillhandahålles), och försäkringen grundas på däruti lämnade uppgifter. Afgifterna för arbetareförsäkring i anstalten bestämmas till de belopp, som med hänsyn till arbetets farlighet och förefintliga särskilda förhållanden efter försäkringstekniska grunder prövas vara erforderliga för täckande af den afsedda risken. Då kostnaderna för anstaltens organisation och förvaltning bestridas af statsmedel, äro premierna, som försäkringstagaren får betala, endast nettoförsäkringsafgifter. Försäkringen afslutas kollektivt antingen med uppgift på namn och sysselsättning för hvarje arbetare, eller med provisionell uppgift om arbetsstyrkans storlek. Utfärdadt försäkringsbref utlöses på det postsparbankskontor, där enligt uppgift försäkringstagaren vill erlägga premien.

Skyldighet att utgifva ersättning åligger vissa i lagens § 2 uppräknade arbetsgivare.

Verksamhet. Ersättning på grund af försäkring kan utgå såsom a) sjukhjälp, b) lifränta till skadad arbetare, c) begrafnings-

hjälp, d) lifränta till änka och barn. Ersättning utbetalas genom därför lämpligt beläget postsparbankskontor och erhålles för tiden från det skadan inträffade och förlusten eller minskningen af arbetsförmågan inträdde. Sjukhjälp utgår med 1 kr. per dag, invaliditetsränta (beräknas efter särskild procentskala) med högst kr. 300:— per år, begrafningshjälp med kr. 60:—, änkepension med kr. 120:— och barnpension med kr. 60:— årligen.

Arbetsgivare är skyldig att till polismyndigheten ofördröjligen skriftligen anmäla inträffadt olycksfall, som enligt lag medför ersättningsskyldighet. Arbetare, som skadats, skall ofördröjligen anmäla detta hos arbetsgivaren eller arbetsförman.

Kraf om ersättning hos anstalten skall göras inom 3 år från olycksfallet räknadt, vid dödsfall inom 3 år från det döden inträdde. Dylikt kraf direkt mot arbetsgivare skall anhängiggöras inom 2 år. Privat aftal, som utgör grund för sådant kraf, skall alltid skriftligen och i bindande form affattas.

Ordsombuden voro den 31 dec. 1908 381.

Enligt kungl. kung. den 2 oktober 1908 angående en särskild för fiskare afsedd försäkring mot skada till följd af olycksfall, har anstalten fått sig ålagdt att jämte styrelsen för postsparbanken omhänderhafva ifrågavarande försäkring.

Föreningen till beredande af lifränta åt tjänare. Exped. Kungsträdgårdsgatan 2 C 1 tr. ö. g., där sekreteraren träffas tisdagar 1—3 e. m.

Ledning. En styrelse bestående af 7 ledamöter. Härads höfding K. Herlitz, ordf.; fru Hanna Palme, sekr.

Ändamål. Att verka för att tjänare må på äldre dagar beredas årlig lifränta genom insättande af penningar i lifränteanstalt.

Verksamheten. Föreningen vill främja sitt ändamål genom att dels medelst ströskrifter, föredrag, och på annat sätt väcka intresse hos husbönder och tjänare att själfränta verka för saken, dels insamla ett kapital, hvars afkastning främst bör användas såsom belöning, i form af insättningar i lifränteanstalt, för tjänare, hvilka själfränta genom sådana insättningar sökt sörja för sin ålderdom, kunnande likväl af sagda afkastning medel äfven tagas för att göra första insättningen för unga tjänare eller för att vidmakthålla insättningar för äldre.

Årsafgift för medlem kr. 2:— eller en gång för alla kr. 25:—.

Se vidare Rännte- och kapitalförsäkringsanstalten.

Föreningen Vandra Sparkassa.
Expedition å F. V. O. Centralbyrå, Stora
Nygatan 41.

Ledning. Fru A. Montelius, ordf.; fröken
Ebba Wedberg, sekr.

Ändamål: att förmå mindre bemedlade
att under tider med bättre arbetsför-
tjänst afsätta något af sina inkomster för
tilläfvventyrs kommande ekonomiskt ogyn-
samma dagar.

Verksamheten. Föreningens medlemmar
besöka, försedda med postsparbanksmärken,
på regelbundet återkommande tider, arbete-
rebostäder, butiker och verkstäder och söka
till de där boende eller arbetande försälja
dylika märken samt öfvervaka därefter att
de gjorda besparingarna insättas å bank.

Vid 1909 års slut utgjorde Föreningens
arbetande medlemmar 19; af dessa äro 15
antagna som postsparbankens sparmärks-
försäljare. Den gratifikation de härför åtn-
juta från postsparbanken användes till
premier åt de flitigaste insättarne. Under
1909 utgjorde antalet insättare 741 och sam-
manlagda beloppet af deras insättningar kr.
11,216;20. Under de 10 år »Vandra
Sparkassa» arbetat har af densamma för-
medlats insättningar å sammanlagt öfver
87,000 kronor.

Föreningens omkostnader har hittills be-
stridts af Föreningen för Vålgörenhetens
Ordnande.

**Ränte- och kapitalförsäkringsanstal-
ten i Stockholm, Stora Nygatan 5.**

Ledning. Styrelse: häradshöfding C. Ki-
nander, ordf. samt 8 öfriga ledamöter.

Ändamål. Att emottaga och göra frukt-
bärande större eller mindre besparingar, så
att den, för hvilken insättning sker, kan
enligt önskan erhålla antingen ett samladt
kapital vid en viss uppgifven ålder eller en
årlig pension (lifränta). Denna utbetalas
från och med det år delägaren fyller 56
år, dock är det tillåtet, att vid hvilken ti-
digare ålder som helst lyfta arfs- och rän-
tevinsten å de medel, som äro afsedda att
bildla lifränta.

Verksamheten. De i anstalten insatta
medlen tillväxa genom ränta på ränta. På
de insatser, som icke önskas åter vid döds-
fall, och på upplupen ränta erhålles dess-
utom arfsvinst efter dem, som med döden
afgå och i anstalten efterlämna enahanda
medel. De insatta beloppen kunna återbe-
kommas vid dödsfall, om detta inträffar före
början af det år, då delägaren skulle
fylla 56 år, men den till kapitalet redan
lagda arfs- och räntevinsten återbetalas
icke vid dödsfall. För barn, som aflida före
det år, under hvilket de skulle fylla 6
år, återbetalas alltid både kapital och rän-

ta. Vid dödsfall återbetalas alltid under
året insatta medel. Lifräntans storlek be-
stämnes af anstaltens deputerade senast un-
der det år, då blifvande lifräntetagare fyl-
ler 55 år, till viss procent af den då sam-
lade behållningen. Den sålunda bestämd
lifräntan kan sedermera möjligen ökas, me-
ej minskas. Storleken af den behållning,
som kan erhållas, beror, utom af insätt-
ningarnas storlek, på den ränta, hvartill
medlen kunna utlånas, samt af dödligheten
bland delägarna, och kan således icke på
förhand med visshet bestämmas.

Anmärkingar. a) vid insättningar, som
till beredande af lifränta för medellösa per-
soner i Stockholm göras i Ränte- och Ka-
pitalförsäkringsanstalten därstädes, bidra-
ger Fosterländska föreningen med 1 krona
för hvarje insatt belopp af 5 kr., dock icke
å högre insatsbelopp för än kr. 50:—
och ej heller åt insättare, som å bok har
insatta kr. 1,000 och däröfver. b) Genom en
särskild donation har Fosterländska före-
ningen dessutom tillsvidare blifvit satt i
tillfälle att bidraga med större insättningar
af kr. 25 å kr. 100 för behöfvande tjänare
och arbetare såväl från hufvudstaden som
från det öfriga landet, hvilka »visat sig ge-
nom tidigare insättningar i Ränte- och Ka-
pitalförsäkringsanstalten i Stockholm samt
långvarig anställning hos samma husbonde
eller pliktroget arbete i öfrigt äga spar-
samt sinne i förening med stadga, ord-
ning och flit». Dessa bidrag kunna för sam-
ma person förnyas en eller flera gånger,
dock utgå bidragen blott en gång årligen
och till begränsadt antal personer efter an-
skning och ådagalagda meriter.

**Svenska Folkförbundets Allmänna
Understödsförening.**

Föreningens angelägenheter handhafvas
af förbundets centralstyrelse.

Ändamål. Att lämna understöd till med-
lemmar, hvilka blifvit arbetslösa: 1) till
följd af förföljelse från oliktkänkande ar-
betskamrater.

2) Till följd af arbetskonflikter, strejk
eller lockout, i hvilken de utan eget förvä-
lande blifvit indragna.

Medlemskap vinnes endast af medlemmar
i Svenska Folkförbundet.

Afgifter och understöd. Inträdesavgift
25 öre, månadsavgift 50 öre. Understöd ut-
går med kr. 2:— pr arbetsdag. Dessutom
kan efter styrelsens bepröfvande till med-
lemmar, hvilka på grund af sitt medlem-
skap blifva part i mål inför domstol, läm-
nas bidrag till rättegångskostnaderna.

Ekonomi. *Understödsföreningen:* Tillgån-
gar 1 januari 1909 kr. 593;67; Inkomster
1909 kr. 1,869;78; Utgifter 1909 kr.
1,658;75; Tillgångar 1 jan. 1910 kr. 804;70.

Svenska kvinnors fond. Tillgångar 1 januari 1909 kr. 23,724.—; Inkomster 1909 kr. 1,560:53; Utgifter 1909 kr. 1,560:53.

Tillgångar 1 jan. 1910 kr. 23,724.—; Räntefkastningen af denna fond öfverlämnas årligen till Understödsföreningen.

Sällskapet Hjälsamheten.

Ledning. Styrelse: herrar John Brandel, ordf.; H. Lallerstedt, v. ordf.; Emil Bastman, sekr. (Vollmar Yxkullsg. 9); O. F. Ölund, skattm.; Carl Rosander, H. Schnell och John Ekhoif.

Ändamål. Att i gemensamt arbete främja broderskapets höjande i intellektuellt hänseende och efter förmåga och tillgångar understödja i behof varande bröder.

Ansökan — tillträde. Sällskapet är indeladt i sex grader, de fyra första äro arbetsgrader, femte och sjätte graderna honorärgrader. Till ledamot i Sällskapet kan antagas hvarje välfredad och för oförvitlig vandel känd man i en ålder 18—45 år, som är arbetsförför och icke lider af svår eller obotlig sjukdom. För vinnande af inträde i Sällskapet skall den sökande skriftligen anmälas af 2:ne ledamöter af hvilka en skall innehafva minst 4:e graden. Denna anmälan inlämnas till sekreteraren och åtföljes af fullständig uppgift å den sökandes namn, ålder, adress, yrke och stånd. Gradafgifterna, hvilka vid receptionen inbetalas, äro för 1:a graden kr. 10.—; för 2:a dito kr. 15.—; för 3:e dito kr. 20.—; för 4:e dito kr. 25.—. I årsafgift erlägger ledamot kr. 10.—.

Understödsverksamheten. Sällskapet lämnar tillfälligt understöd åt de ledamöter eller deras efterlämnade änkor och barn, hvilka drabbats af oförvårdad nöd. Dessutom bekläder Sällskapets 5:e grad årligen på sällskapets högtidsdag i februari c:a 30 st. fattiga barn, företrädesvis barn till sällskapets ledamöter. Barnen skola rekommenderas af 2:ne ledamöter för att komma i åtnjutande häraf.

Sällskapet har äfven egen sjuk- och begrafningskassa, se grupp IX a.

Ekonomi. Sällskapets tillgångar utgjorde 31 dec. 1909 kr. 27,385:13, däraf fonderadt kapital kr. 23,718:59. Utgiften för beklädande af barn belöper sig till kr. 50.— per år och barn.

Templarordens Försäkringsförening.

Expedition Gamla Kungsholmsbrogatan 13, 1 tr.

Ledning. Öfverstyrelse: Herrar Carl Ekman, ordf.; C. J. Tillman, v. ordf.; O. Wallgren, kassör; Erhard Litzén, sekr. och Å.

O. Olsson, kontrollant. Lokalstyrelser tillsättas dessutom i hvarje lokaltempel.

Ändamål. Att utöfva försäkringsverksamhet bland föreningens medlemmar. Försäkringsföreningen arbetar på två afdelningar: premieafdelningen och uttaxeringsafdelningen.

Ansökan — tillträde m. m. Inträde i denna förening kan vinnas endast af medlemmar, som minst tre månader tillhört Orden samt äro fullt friska. Inträde kan erhållas dels med, dels utan företeende af läkarebetyg. I hvarje fall skall åldersbetyg bifogas inträdesansökan. Ansökan om inträde i försäkringsföreningen göres å lokalafdelningens möte, därvid ansökningsformuläret föredrages, de å detsamma befintliga frågorna besvaras, hvarom anteckningar göras, hvarefter ansökningsunderskrifves och bevitnas. I ansökningsunderskriften angivas, hvilken afdelning och grupp (serie) ansökningsafser. Premieafdelningen bereder på grundvalen af fasta veckoafgifter, sina medlemmar försäkring till belopp af kr. 1,000 och 2,000. Försäkringsbeloppet utfaller i denna afdelning då medlem fyllt 60 år eller dessförinnan i händelse af dödsfall. Inträdesafgiften i premieafdelningen är: för försäkring å kr. 1,000 kr. 1.— och för kr. 2,000 kr. 2.—. Medlemsafgifterna utgå enligt särskild tariff. Åldersgräns för inträde i denna afdelning lägst 16 och högst 49 år. Uttaxeringsafdelningen lämnar vid medlems dödsfall till arvingarna, enligt här nedan angifna grunder, ett understödsbelopp, uppgående till: i grupp A högst kr. 2,000 och i grupp B högst kr. 1,000 eller det mindre belopp, hvartill en uttaxering uppgår. Inträdesafgiften är en krona, som bifogas inträdesansökningsunderskriften. Medlemsafgifterna erläggas ej regelbundet på förut bestämda tider utan bestå i uttaxeringar, som inkallas i mån af behof. Åldersgränserna för inträde är lägst 15 och högst 55 år. Storleken af den uttaxering, hvarje medlem har att erlägga, bestämmas af medlemmens ålder vid inträdet i försäkringsföreningen. Då medlem i uttaxeringsafdelningen uppnått en ålder af 70 år och i allt fullgjort sina skyldigheter till föreningen och Orden, äger han rättighet att erhålla ett årligt understöd af kr. 50.— å kr. 100.— beroende på erlagda afgifter.

Medlemmarnes antal i uttaxeringsafdelningen utgjorde 1 april 1910 7,008 och i premieafdelningen, som ej varit i verksamhet längre än sedan 1 jan. 1910, 8 personer.

Ekonomi. Försäkringsföreningens tillgångar öfver skulderna 31 dec. 1909 utgjorde kr. 833,972:77.

Grupp X.

Utbildning samt föreningar med hufvudsakligen ideelt syfte.

- a) Utbildningsanstalter.
- b) Folkbildning och klubbar.
- c) Religiösa föreningar.
- d) Nykterhetsföreningar.
- e) Idéell verksamhet af olika slag.

Öfversikt öfver Grupp X a.

Grupp X a, Utbildningsanstalter,

omfattar 15 skolor eller andra institutioner för teoretisk eller praktisk utbildning, 4 dito för sjuksköterskeutbildning och 4 institut för utbildning af gymnaster, nämligen:

Fredrika-Bremer-Förbundets landthushållningsskola m. 20 platser; kr. 600 pr år.
 Grevesmühliska samskolan afgift kr. 50 å 75 pr år; 30 friplatser.
 Kraftska skolan samt Kraftska sällskapet med 40 platser; afgiftsfri.
 Abraham Rydbergs Stiftelse > 70 > > eller kr. 100
 pr år.

Stockholms Borgarskola; afgift kr. 2: — å 30: —.
 Sällskapet Barnavård med 20 platser; kr. 60 pr månad.
 Sällskapet för folkundervisningens befrämjande med Högre Folkskolan för flickor,
 40 platser; fritt, kr. 50: — å kr. 70: —.
 Tekniska skolan med omkr. 1,760 platser; fritt eller afgifter, kr. 10: —,
 15: —, 20: —, 50: — å 60: —.

Husmoders-, tjänarinne- och hushållsskolor:

A.-B. Stockholms Praktiska Hushållsskola med 36 platser; kr. 50 å 100.
 Hvita bandets Östermalmsförenings matlagningskurser med 39 platser; kr. 5
 för 120 timmar.
 Södra K. F. U. K:s Husmoders- och Tjänarinesskola > 14 > kr. 110
 pr kurs, 5 månader.
 Lilla Hushållsskolan med 18 platser; kr. 25: — å 250: —.
 Sammarithemmets Tjänarinnehem med 16 platser; 100 kr. för 2 år.
 Stockholms Folkskolelärarynnors Husmodersskola med 16 platser; kr. 100: —
 å kr. 150: —.
 Stockholms äldsta matlagningskola; kr. 20: — å 40: — pr månad.

Sjuksköterske-utbildning:

Föreningen Röda Korset och dess Sjuksköterskehem; inträdesavgift kr. 300: —.
 Lärokursen vid Sabbatsbergs sjukhus; > > 365: —.
 Sofiahemmet; > > 170: —.
 Södra Sveriges förening för Sjuksköterskehem; > > 500: —.

Utbildning af gymnaster:

Doktor J. Arvedsons Sjukgymnastiska Institut; för 2 år kr. 1,480:— med anatomi och examensafgift.

Kungl. Gymnastiska Centralinstitutet; afgiftsfritt.

Dr A. Kjellbergs Sjukgymnastiska Institut; kr. 525.

Dr E. Kleens Institut; kr. 500.

Uppgifter angående inkomster och utgifter hafva här angifvits angående 8 af skolföretagen och utgöra sammanlagda inkomster 1909 kr. 402,183:01, utgifter 1909 kr. 393,603:74 och tillgångar öfver skulderna ^{31/12} 1909 för 10 institutioner kr. 1,650,201:37. Stats- eller kommunalt anslag innehades af 4 med tillsammans kr. 202,568:82. Donationer och fonderadt kapital har angifvits för 6 med sammanlagt kr. 1,295,083:21.

Ekonomiska uppgifterna angående institutionerna för sjuksköterskeutbildning omfatta äfven dessa institutioners sjukvårdsverksamhet och skulle därför en sammanräkning här blifva missvisande.

Högskolor, akademier och åtskilliga andra utbildningsanstalter hafva, ehuru helt eller delvis afgiftsfria, ej ansetts böra här medtagas.

Fredrika-Bremer-Förbundets Landthushållningsskola för utbildandet af lärarinnor. (Lokaler och jord, 10 t. gåfva af herr Oskar Ekman). Adress: Rimforsa, Östergötland. R. t. Rimforsa 26.

Ledning. Styrelse väljes af F. B. F:s styrelse. Ledamöter: fru Lizinka Dyrssen, ordf.; frk. Gertrud Adelborg, sekr. och kassör; frk. Louise Nathorst-Böös som tillika är skolans föreståndarinna jämte 8 öfriga ledamöter.

Ändamål. Att utbilda kvinnor till lärarinnor för landthushållningsskolor för kvinnor, lärarinnor och föredragshållare för kvinnliga småbrukarkurser, ledare af studieresor för kvinnliga småbrukare, samt lärarinnor för såväl fasta som vandrande skolkök på landet.

Ansökan — tillträde. Ansökan ställes till Landthushållningsskolans styrelse och adresseras till *Landthushållningsskolan, Rimforsa*; den skall åtföljas af präst- och läkarebetyg, enligt af skolan tillhandahållet formulär, kunskapsbetyg och öfriga intyg som sökanden önskar åberopa. Ansökan bör vara inlämnad före den 1 juni.

För tillträde till skolan fordras högre flickskolbildning eller motsvarande kunskaper, eller ock att sökande genomgått folkhögskolekurs. Sådana sökande, som därjämte kunna förete intyg om praktisk duglighet och vana vid landtliga göromål eller intyg om undervisningsvana äga företräde. Sökande bör ha fyllt 20 år, samt äga god hälsa. Afgiften för undervisning, logi, kost och lyse utgör kr. 600:— per år. Skolan ombesörjer icke elevers tvätt. 4 elever i hvarje kurs äro befriade från undervisningsafgiften, hvilken beräknas till kr.

100:— per år. Kursen är tvåårig och afsedd för 20 elever, af hvilka 10 årligen antagas.

Ekonomi. Tillgångar öfver skulderna 1 okt. 1908 kr. 8,299:61. Inkomster under arbetsåret kr. 21,407:37 (däraf statsanslag kr. 4,000:— och bidrag från Östergötlands hushållningssällskap kr. 300:—). Utgifter kr. 22,484:90. Tillgångar öfver skulderna 1 okt. 1909 kr. 7,222:08.

Föreningen Barnavårdsskolan, se grupp III b.

Föreningen för Husmodersskolor med barnavård jämte Katarina och Maria Husmodersskolor, se Grupp III b.

Grevesmühliska samskolan, Malmskinnadsgatan 58 A och B.

Ledning. En direktion: kyrkoh. Fr. Hammarsten, ordf.; rådmän J. Wretman, v. ordf.; grossh. W. Laurentz, kassadir.; hofrättsnot. M. Seth, sekr. samt 6 öfriga ledamöter.

Skolan samarbetar med Stockholms borgarskola och på grund däraf har Borgarskolans styrelse utsett två delegerade i samskolans direktion.

Rektor: herr P. E. M. Fischier, föreståndare för Stockholms borgarskola, träffas i skolhuset 13 Brunnsgatan i allmänhet helgfria dagar 11— $\frac{1}{2}$ 12 f. m. R. t. 8211. S. t. 5531.

Ändamål. Att gifva eleverna tillfälle att inom skolan aflägga realskoleexamen.

Ansökan — tillträde — afgifter m. m. Skolan förfogar öfver c:a 30 friplatser för barn, skrifna i Jakob och Johannes församlingar. Ansökan skall inlämnas till skolans rektor före midten af maj månad och

bör åtföljas af skolbetyg, samt för den, som önskar friplats, prästbetyg, rotmansintyg om medellöshet samt rekommendation från resp. folkskolelärare. Terminsavgiften för betalande elev utgår i 1:sta och 2:dra klassen med kr. 50:—, i 3:dje och 4:de klassen med kr. 75:—.

Ekonomi. Inkomster 1909 kr. 14,034:18 (däraf statsanslag kr. 2,000:—). Utgifter 1909 kr. 13,301:37. Tillgångar öfver skulderna 31 dec. 1909 kr. 253,745:28, däraf donationer kr. 182,050:—.

Allm. anm. Obemedlade elever erhålla från diverse fonder beklädnadsunderstöd, frukost- och middagsspisning samt stipendier och belöningar.

Kraftska skolan, Svartmangatan 22.

Ledning. Styrelsen utgöres af skolrådet i Storkyrkoförsamlingen med pastor Primarius dr. J. F. Hähl såsom ordf.

Skolans t. f. föreståndare: Fil. kand. B. Mankell.

Ändamål. Att meddela afgiftsfri undervisning åt ynglingar för inträde å handelsmannabanan.

Ansökan — tillträde. Ansökan åtföljd af skolbetyg (12:te kursen) inlämnas till skolans föreståndare under loppet af augusti månad, hvarefter barnen prövas och de bästa blifva antagna. Plats finnes samtidigt för 40 elever.

Verksamheten. Lärkursen, som är 2 å 3-årig, lägger förnämligast afseende på lärjungens framtida yrke. Förutom de vanliga skolämnen samt språk meddelas undervisning i bokföring, handelskunskap och skönskrifning. All undervisning är dock ställd under den tendensen, att de teoretiska synpunkterna ej få vara dominerande utan de praktiska.

Skolan stiftades 1809 genom en donation af Instrumentmakare Mattias Petter Kraft, och utgjorde kapitalet för densamma den 31 dec. 1910 kr. 69,880:—.

Kraftska Sällskapet.

Ledning. Styrelse: Banktjänstemännen H. Djurling, ordf.; Th. Lagerström, sekr.; J. Holmberg, skattm. samt 3 öfriga ledamöter.

Ändamål. Att sammansluta alla f. d. elever i Kraftska skolan för beredande af understöd och uppmantran åt nuvarande och framtida generationer af lärjungar i Kraftska skolan.

Verksamheten bedrivnes genom 1) utdelande af premier och stipendier åt däraf förtjänta lärjungar; 2) lämnande af understöd åt särskildt begäfvade lärjungar i ändamål att bereda dem tillfälle att kunna öfvergå till handelshögskola eller läroverk i och för mogenhetsexamen; 3) bekostande

af dugliga lärjungars extra undervisning t. ex. i franska språket och stenografi, hvare skolan ej undervisar; 4) understöd i en eller annan form vid event. andra behöfliga tillfällen, samt dessutom att genom upprättandet af en understödsfond för sällskapets medlemmar bereda understöd åt dessa.

Ekonomi. Sällskapets tillgångar 31 dec. 1910 kr. 709:64.

Abraham Rydbergs stiftelse. Stiftelsens egendom Ahlberget 4 B. Kungl. Djurgården.

Ledning. En direktion: f. generaldirektör R. Akerman, ordf.; sjökapten F. A. Andersson, inspektor för undervisningen; grosshandlare K. Lundström; generalkonsul C. G. Thulin; sjökapten K. G. Bjarke.

Öfverlärare vid praktiska sjömansskolan: kommandörkapten E. Schale. Sekretärer: kammarrättsrådet C. O. Smerling.

Ändamål. Ynglingars undervisning i det praktiska af sjömansyrket till danande af dugliga sjömän.

Ansökan — tillträde. Ynglingar i åldern 14—20 år antagas till elever. Ansökan skrives af målsman och skall densamma åtföljas af frejdebetyg, läkarebetyg (innehållande intyg om färgsinne) samt senaste skolbetyg. Ansökan ställes till Direktionen och inlämnas före medio af april till öfverläraren, adr. Ahlberget 4 B. Kungl. Djurgården. Yngling, som antages till elev, skall medföra beklädnad enligt särskild p. m.

För undervisning samt kost ombord erlägges bemedlad elev en afgift af kr. 100:—. Obemedlad elev är befriad från afgift och kan äfven erhålla beklädnad gratis. Plats finnes samtidigt för 70 elever.

Verksamheten. Undervisningen å skolskeppet, fregatten »Abraham Rydberg» fortgår från 1 maj till slutet af september. Under denna tid undervisas eleverna i alla förekommande sjömansarbeten, båttrödd, segling, libåts utsättande och manövrering, segelsömnad, kännedom om ett fartygs olika delar, om kompassen och styrningen m. m.

Under expeditionen erhålla eleverna jämväl teoretisk undervisning i »Sjövetenskaps första grunder» samt »Sjömanskap».

Eleverna få själiva deltaga i skolskeppets uppriggning och utrustning, lika väl som i afrustningen efter fartygets återkomst på hösten.

Ekonomi. 31 dec. 1910 uppgingo Rydbergska stiftelsens fonder till ett belopp af kr. 700,000:—.

Sedan stiftelsen fått mottaga en donation å kr. 225,000:— har beslutits bygga ett större, tidsenligare skolskepp, som beräk-

nas vara färdigt 1 april 1912 och hvilket kommer att erbjuda plats för 120 elever samt betinga en kostnad af kr. 150,000:—.

Stockholms Borgarskola. Expedition: Brunnsgatan 13. R. t. 8211. S. t. 5531. Borgarskolesällskapets hedersledamot: H. K. H. hertigen af Närke.

Ledning. Styrelse: riksmarskalken friherre F. von Essen, ordf.; kammarrättsrådet J. Östberg, v. ordf.; grossh. W. Laurentz, kassaförv.; fabrikör T. Winborg, kassakont.; rektor P. E. M. Fischier, sekr. och skolans föreståndare, samt 3 öfriga ledamöter valda af Borgarskolesällskapet; 2 valda af Stockholms stadsfullmäktige; 13 valda af territorialförsamlingarnas skolråd; 1 vald af Stockholms stads handtverksförening och 2 valda af Stockholms arbetareförening.

Skolans föreståndare: Rektorn vid Grevesmühliska samskolan P. E. M. Fischier.

Undervisningsrådet: Fil. dr. J. A. Norblad, ordf. samt 4 öfriga ledamöter.

Inspektörer: friherre C. C. son Bonde, af öfverståthållareämbetet förordnad inspektor vid skolans föreläsningelinje; lektor C. A. W. Ringenson, vid de af samfundet Alliance Française anordnade kurserna i franska språket.

Ändamål. Att meddela såväl teoretisk som praktisk undervisning efter folkhögskolans verkningssätt; dock så att det lämpar sig för hufvudstadens förhållanden.

Arbetstider — ansökan — tillträde — afgifter m. m. Skolan är öppen från omkring 15 sept. till omkring 31 maj och är indelad i: 1) lägre allmänna (jämte expeditafdelningar, tekningsafdelningar, en språklinje för yrkesarbetare) och högre allmänna afdelningarna (jämte en realskolelinje) samt 2) en handelslinje.

Skolans lokaler äro: för lägre allm. afdelningarna: skolhusen 11 Vasag. (äfvén för kvinnl. lärj.), 65 Roslagsg., 34 Mariebergsg., 28 Timmermansg., 15 Tjärhofsg.; för expeditafdelningarna: 54 Linnég. och 1 Fiskarg. (invid Mosebacketorg); för tekningsafdelningarna: skolhuset 34 Mariebergsg. samt skolhuset vid Ringvägen; för språklinjen för yrkesarbetare: skolhuset 2 Saltmätareg.; för högre allm. afdelningarna: skolhuset 58 A och B Malmskillnadsg. S. t. 8102 (reservlokaler: skolhusen 11 och 13 Brunnsg. R. t. 8211, S. t. 5531) samt skolhuset i Fiskarg. S. t. Söder 2640; för handelslinjen: skolhuset 7 och 9 Birgerjarlstorg (å Riddarholmen) S. t. 2133; för realskolelinjen: skolhuset 58 A och B Malmskillnadsg. samt skolhuset 13 Brunnsg.; för föreläsningarna: Musikaliska akademiens stora sal, N. Blasieholmshamnen 11, Vetenskapsakademiens

hörsal, Drottningg. 96, Viktoriasalen, Tunnelg. 19 samt skolhuset 13 Brunnsg.

Terminsafgiften erlägges i lägre allm. afd. med kr. 4:—, i expeditafd. med kr. 5:—, vid språklinjen för yrkesarbetare med kr. 7:— hösttermin samt kr. 8:— vårtermin. Till tekningsafd. hafva de vid lägre allm. afd. inskrifna manliga lärjungar fritt tillträde; öfriga lärjungar betala i terminsafgift kr. 2:—. I högre allm. afd. erlägges terminsafgiften med kr. 10:— h. t. och kr. 15:— v. t. samt vid handelslinjen med kr. 16:— h. t., kr. 24:— v. t. Särskilda terminliga afgifter vid de högre allm. afd. äro: för hvartera af tyska, engelska, franska och ryska språken kr. 20:— h. t. och kr. 30:— v. t. För enbart konversationsöfningar i tyska, engelska och franska språken äfvensom i vissa ryska klasser med half undervisningstid utgår hela terminsafgiften med kr. 10:— h. t. och kr. 15:— v. t. Till klass I i franska språket, som är anordnad af samfundet Alliance Française härstädes, är afgiften blott kr. 6:— h. t. och kr. 9:— v. t. Elever, som endast undervisas i främmande språk, behöfva icke erlägga särskild inskrifningsafgift. För maskinskrifning är afgiften kr. 6:— h. t. och kr. 9:— v. t., för stenografi kr. 6:— h. t. och kr. 9:— v. t. (för dem, som uteslutande begagna undervisningen i det förstnämnda ämnet kr. 12:— h. t. och kr. 18:— v. t.).

Till föreläsningarna samt litteratur- och musikafnarna erhålla de lärjungar, som uppnått 18 års ålder, afgiftsfritt inträdeskort och rabattkuponger vid inskrifningen.

Skolans bokförråd (i skolhuset 58 B Malmskillnadsgatan) hålles öppet tisdagar och fredagar $\frac{1}{2}$ 7—7 e. m. för kostnadsfri utlåning af svensk, norsk, dansk, tysk, engelsk, fransk och rysk litteratur.

Undervisning i körsång meddelas åt sådana lärjungar, hvilka äga därtill nödiga förutsättningar. Sångkort erhållas afgiftsfritt vid inskrifningen. Repetitionerna hållas i skolhuset 13 Brunnsgatan på tider, som angifvas å korten.

Ekonomi. Tillgångar 1 jan. 1909 kr. 59,822:02. Inkomster 1909 kr. 132,647:53 (däraf anslag af Stockholms stad kr. 57,795:82 och af Svenska staten kr. 2,000:—). Utgifter 1909 kr. 134,495:67. Tillgångar 31 dec. 1909 kr. 57,973:88, däraf tvenne fonder å tillsammans kr. 25,000:—.

Årsafgift för ledamot kr. 3:— eller en gång för alla kr. 50:—.

Sunnerdahls hemskolor på landet, se grupp III b.

Sällskapet Barnavård, Hornsgatan 50. S. t. 30150.

Ledning, ändamål och ekonomi, se detta sällskap grupp II a.

Ansökan — tillträde. Ansökan om elevplats ställes till föreståndarinnan och bör åtföljas af frejd- och läkarebetyg, afskrift af skolbetyg, uppgift om föregående verksamhet samt rekommendation af trovärdig person. Fullständig folkskolekurs och fyllda 17 lefnadsår fordras, Afgift för undervisning, kost och bostad kr. 60:— per månad. Elev, som styrker behof härutaf, kan beviljas nedsatt afgift eller friplats. Kursens längd är 3 månader. 20 elever kunna samtidigt mottagas. Nya elever mottagas den 1:sta i hvarje månad.

Sällskapet för folkundervisningens befrämjande med Högre Folkskolan för flickor, Greifhuregatan 44. S. t. 191 66.

Ledning. En direktion: f. d. kanslirådet C. W. Kastman, ordf.; lektor L. M. Wärn, v. ordf.; f. d. uppboördskomm. C. Barkander, skattm.; arkivarien S. Bergh, sekr. samt 8 öfriga ledamöter.

Inspektör för sällskapetets högre folkskola för flickor: lektor L. M. Wärn. Föreståndarinnan: fröken Anna Landelius.

Ändamål. Att å flickor, som genomgått folkskolan, meddela dels en fortsatt undervisning, dels en fullständigare utbildning för kvinnans praktiska lifsuppgifter.

Ansökan — tillträde. För att vinna inträde i skolan fordras att sökande skall äga högsta kunskapsmätt, som enligt gällande normalplan meddelas i folkskolan, äfvensom att vara väl vitsordad för uppförande och flit. Kollegiet upprättar förslag om hvilka, som anses lämpliga att mottagas, hvilket underställes direktionens pröfning. Vid hvarje hösttermins början intagas omkring 20 lärjungar i skolans 1:sta klass.

Verksamheten. Skolan omfattar 2 ettåriga klasser. 1:sta klassens elever erhålla öfvervägande teoretisk undervisning. Eleverna i denna afdelning undervisas äfven i huslig ekonomi med enklare matlagning, i hemmets sjukvård samt i praktisk trädgårdsskötsel. 2:dra klassens elever erhålla, förutom teoretisk undervisning, praktisk sådan bl. a. i barnavård och i sammanhang därmed i tvätt och strykning, i huslig ekonomi och matlagning, i linne- och klädsömnad; tapetserarearbete m. m.

I skolan mottagas samtidigt 40 elever, 20 i hvarje klass. Årsafgifterna äro: i 1:sta klass kr. 50:—, i 2:dra klass kr. 70:—, 5 friplatser finnas i hvardera klassen.

Ekonomi. Inkomster 1910 kr. 11,565;06. Utgifter 1910 kr. 11,408;58. Tillgångar 31 dec. 1910 kr. 116,091;78, däraf sällskapets donationsfond kr. 55,375:—.

Ledamot af sällskapet erlägger en årsafgift af minst kr. 2:— eller en gång för alla minst kr. 50:—.

Tekniska Skolan, Mästersamuelsgatan 44, Stockholm, S. t. 995. Till rektor R. t. 1868. S. t. 977.

Tekniska skolan lyder direkt under Ecklesiastikdepartementet. Närmaste ledningen är anförtrödd åt en styrelse, som utgöres af en ordf. (förordnad af K. M:t), skolans föreståndare (utn. af K. M:t) och fem andra ledamöter, bland hvilka en är utsedd af K. M:t, en af Stockholms stadsfullmäktige, en af lärarekollegiet vid Tekniska högskolan, en af Akademien för de fria konsterna och en af Svenska slöjdföreningens styrelse. Ledamöter äro: överintendent C. O. Möller, ordf.; arkitekt Thor Thorén; grossh. A. Thiel; generalkonsul E. Fränckel; professor O. Arborelius; förste bibliotekarie P. G. E. Beijer; lektor K. Ljungberg.

Rektor för skolan: arkitekten Thor Thorén.

Ändamål. Att meddela en allmänfattlig och praktisk undervisning i de läroämnen, som äro nödvändiga för en på insikt grundad utöfning af de industriella yrkena, och dy-medelst främja de svenska näringarnas samt konstlitens utveckling och förkofran. Skolan meddelar här för undervisning å följande fem hufvudafdelningar: I) Teknisk afton- och söndagsskola; II) Teknisk skola för kvinnliga lärjungar; III) Högre konstindustriell skola med en seminarieafdelning för utbildande af tecknings- och skrifflärare; IV) Bygnadsyrkesskola; V) Maskinyrkeskola.

Ansökan — tillträde — lärokurser m. m. Skriftliga anmälningar om inträde i skolans afdelningar III, IV och V insändas till skolans rektor. Anmälningar till skolans afdelningar I och II ske i skolan på tider, som genom anslag i skolans förstugor tillkännagifvas. Vidare underrättelser meddelas af skolans rektor å angifna tider. Afd. I (tekniska afton- och söndagsskolan) är afsedd för ynglingar (fyllda 14 år) och män, företrädesvis sådana, som redan inträdt i fabriks- och handverksyrkena. Arbetsår 1 okt.—30 april. För inträde fordras vitsord om god frejd samt af dem, som ägna sig åt tekniskt yrke, intyg därom. Den årliga afgiften utgör: för lärjunge, som inträdt i tekniskt yrke, kr. 5:—; för annan lärjunge kr. 50:—.

Ämnena och ämnesgrupperna äro valfria samt ordnade så att eleverna kunna välja mellan 19 olika yrkeskurser och från dessa erhålla afgångsbetyg. Kurserna afse utbildning för mekaniskt yrke, husbyggnadsyrke, kemisk- och elektrotekniskt yrke, instrumentmakeri, bleck-, plåt och kopparlageri, smide, gravering, konstindustriella fack, möbelsnickeri, målning, bokföring m. fl.

Afd. II (tekniska skolan för kvinnliga lärjungar) är afsedd för kvinnliga lärjun-

gar, som ägnat sig eller vilja ägna sig åt industriella yrken, och meddelar de vetenskapliga och konstnärliga insikter och färdigheter, som äro grundläggande för den tekniska verksamhet, hvilken af kvinnor kan med fördel utövas. Arbetsår 1 okt.—30 april. Inträdesfordringar liksom till afd. I. Årlig afgift för lärjunge, som inifräddt i tekniskt yrke, kr. 10.—; för annan lärjunge kr. 50.—.

Undervisningen är anordnad å 10 olika kurser, från hvilka afgångsbetyg efter genomgången kurs lämnas. Kurserna afse utbildning i mönsterritning, träskärning, gravering, drifning och ciselering, konstsmålad, bokföring m. m. Afd. III (högre konstindustriella skolan, med en seminarieafdelning för bildande af tecknings- och skrifflärare) är afsedd för både manliga och kvinnliga lärjungar, som fyllt 16 år, (teckningslärarekandidater antagas ej förrän efter fyllda 18 år), som äro i behof af samt äga förmåga att inhämta en högre kunskap uti de i konstindustriellt hänseende viktiga läroämnena. Arbetsår 1 sept.—31 maj. Inträdesfordringar likasom till afd. I, samt att sökanden vid anställt prof visat sig kompetent att antagas. För inträde till afd. för teckningslärare fordras dessutom kunskaper motsvarande realskoleexamen. Årlig afgift för lärjunge i tekniskt yrke kr. 20.—; för tecknings- och skrifflärarekandidater kr. 50.— för annan lärjunge kr. 60.— (lärjunge, som utan att följa den fastställda undervisningsplanen, åtnjuter undervisning endast uti ett fåtal läroämnen, erlägger för hvarje läroämne kr. 15.—).

Denna afdelning kräver hela eller större delen af lärjungarnas tid under tre arbetsår, beroende på flit och begäring. I den 1:sta hufvudafdelningen, som indelas i fem fackafdelningar, utbildas: inom den första: mönsterritare (äfven för möbelsnickare, konstsmeder o. s. v.); i den andra: dekorationsmålare, lackerare o. s. v.; i den tredje: modellörer, ornamentbildhuggare och dylikt; i den fjärde: träskulptörer; i den femte: ciselörer och gravörer. I den 2:dra hufvudafdelningen utbildas tecknings-, skrif- och modelleringslärare för rikets allmänna läroverk, folkskolelärareseminarier och tekniska elementära läroverken. Teckningslärareafdelningen har två- eller treårig kurs, och såsom öfningsmateriel åt densamma äro två ritklasser för barn anordnade. Läroåret vid dessa klasser börjar 10 sept. och slutar 31 maj. För inträde fordras vitsord om god frejd samt att vara i ålder 7—13 år. Undervisningen meddelas kostnadsfritt.

Afd. IV (byggnadsyrkeskolan) är afsedd för meddelande af undervisning åt personer, tillhörande byggnadsyrket, som hafva fyllt 16 år. Arbetsår 1 nov.—30 april. Inträdes-

fordringar som till afdelning I, samt att under åtminstone ett halft års tid varit sysselsatt vid byggnadsarbete, äfvensom att genom pröfning styrka sin kompetens.

Den årliga afgiften utgör kr. 15.—. Fullständig kurs är treårig.

Afd. V (maskinyrkeskolan) är afsedd för meddelande af undervisning åt personer, tillhörande de mekanisk-tekniska yrkena, och hvilka önska att använda vintermånaderna till förvärfvande af sådana kunskaper, som erfordras för den närmaste ledningen af dessa yrken. Arbetsår 1 nov.—30 april. För vinnande af inträde fordras att vara fyllda 16 år, att äga god frejd, att under minst 6 månader hafva utöfvat yrke, samt att genom pröfning, styrka sin teoretiska kompetens. Den årliga afgiften utgör kr. 15.—. Fullständig kurs är i regel treårig, och kan elev under den tiden utbildas till verkmästare, maskinist, mekan. instrumentmakare, urmakare etc., fartygsbyggnadsarbetare, plåtarbetare för hus-, bro- och järnvägsbyggnader, gjutare eller elektrotekniker m. m.

Å samtliga afdelningar kan lärjunge, som styrker sig vara medellös, erhålla nedsättning af skolafgiften eller helt och hållet befrias från afgiften.

Verksamheten. I skolan voro under läroåret 1909—1910 antagna 1,762 lärjungar. Härförutom voro 236 barn inskrifna i den s. k. öfningsklassen för utbildande af teckningslärarekandidaterna. Undervisningen har meddelats af tillsammans 82 lärare. Skolans bibliotek och samlingar hafva under det förflutna läroåret varit tillgängliga för allmänheten måndagar, tisdagar, onsdagar och torsdagar 7—9 e. m., samt söndagar $\frac{1}{2}$ 10—11 f. m.

Ekonomi. Inkomster under arbetsåret 1 sept. 1909—1 sept. 1910 kr. 161,261:13 (där af ordinarie statsanslag kr. 89,500.—, extra dito kr. 23,524.— och kommunalt anslag kr. 23,449.—). Utgifter under samma tid kr. 166,075:92. Behållning till 1910 kr. 235,069:66.

Under skolans förvaltning stående fonder och donationer utgjorde sammanlagt 31 dec. 1910 kr. 234,425.—.

Husmoder-, tjänarinne- och hushållsskolor.

Aktieholaget Stockholms Praktiska Hushållsskola. Eget hus Jakobsbergsgatan 15. S. t. 7708.

Ledning. Styrelse: kyrkoherde K. Öhman, ordf.; fröken L. Reuterskiöld, v. ordf.; Irriherrinnan E. Tamm; fröken O. Franke; hofapotekare W. Sebardt.

Föreståndarinna: fröken Anna Rönne.
Ändamål. Att gifva fattiga flickor från Stockholm tillfälle att inhämta praktisk un-

dervisning i sådana sysslor, som fordras af en duglig tjänarinna, samt i sammanhang därmed bedrifva sådan handelsrörelse, som hufvudsakligen afser försäljning af skolans tillverkningar.

Ansökan — tillträde. Elev bör vara omkring 16 år vid inträdet samt hafva viteord om godt uppförande och fallenhet för praktiskt arbete. Ansökan, åtföljd af läkarebetyg, insändes till skolans föreståndarinna. Eleverna bo inom skolan, och få där allt hvad de behöfva, äfven kläder, dock skall elev vid inträdet medföra nödig utrustning. Kursen är 3-årig samt i regel afgiftsfri, dock böra de som möjligen kunna, betala 50 å 100 kr. årligen. 36 elever kunna samtidigt mottagas. Efter avslutad kurs får elev med sig en för tjänarinna passande utstyrel.

Ekonomi. Tillgångar vid 1909 års början: kr. 155,507:71. Inkomster 1909 kr. 28,092:03 (däraf behållning å handelsrörelsen kr. 12,312:18). Utgifter 1909 kr. 23,899:09. Sammanlagda tillgångar vid 1909 års utgång kr. 148,472:44, däraf fonder kr. 98,233:21.

Hvita bandets Östermalms förening.

Sektionen för verksamheten bland fabriksungdom anordnar matlagningskurser. Under 1909 anordnades tre kurser, som besöktes af 39 elever. Afgift per kurs om cirka 120 undervisningstimmar kr. 5:— . Se vidare denna förening grupp X d.

Södra K. F. U. K:s Husmoders- och tjänarinneskola. Östgöttag. 24. S. t. Maria 523.

Ledning. Se Södra K. F. U. K:s styrelse, grupp X c.

Husmoder: fröken Alma Bauer.

Ändamål. Att utbilda unga flickor för tjänarinneyrket och till husmödrar.

Ansökan — tillträde. Ansökan bör vara åtföljd af läkare-, frejde- och skolbetyg. Kursen omfattar en tid af 5 mån. med början 15 aug. och 15 jan. Afgiften för kursen — inberäknadt två måltider dagl. — kr. 110:—. 12 å 14 elever kunna samtidigt undervisas. Tvenne frielever mottagas hvarje kurs. Bostad i föreningens hem kan erhållas, så långt utrymmet medgifver, mot en afgift af kr. 10:— per månad för deladt rum. Elev bör vid inträdet ha fyllt 16 år. Undervisningen är såväl praktisk som teoretisk. Till den praktiska hör allt som rör matlagning, bakning, syltning m. m. samt undervisning i tvätt, strykning och sömnad. Den teoretiska undervisningen omfattar lektioner i födoämneslära, hälsolära och enklare hushållsbokföring.

Lilla Hushållsskolan. Egen fastighet: Lilla Alby, Sundbyberg. S. t. Sundbyberg 311.

Ledning. Styrelse: fru Sophie Benedicks, ordf.; fru Augusta Neijber, v. ordf.; fru Elisabeth Hildebrand, sek.; fru Josephina Sebardt, kassaförvaltare; jämte 5 öfriga ledamöter.

Föreståndarinna: fröken Hanna Johansson.

Ändamål. Att på kristlig grund till dugliga tjänarinnor uppfostra fattiga flickor från välfredade hem. Flickorna undervisas i alla inom ett hem förekommande sysslor, såsom matlagning, bakning, städning, servering, tvätt, strykning och sömnad.

Ansökan — tillträde. Ansökan med föräldrars eller målsmans skriftliga öfverlåtande af målsmanskapet under lärotiden inlämnas till fru Augusta Neijber, Narvavägen 8. Aldern vid inträdet omkring 14 år. Lärotid: 3 år. Antal lärjungar: 16—18. Lärjungar intagas och utgå höst och vår vid flyttningstiderna. Efter slutad kurs erhålla flickorna afgångsbetyg, samt en enkel, god utrustning. Afgift för hela lärotiden kr. 250:—. Fyra friplatser finnas, dock bör frielev erlägga en inträdesafgift af kr. 25:—.

Ekonomi. Inkomster 1909 kr. 25,011:85. Utgifter 1909 kr. 15,689:12. Tillgångar 31 dec. 1909 kr. 59,831:48.

Samariterhemmets Tjänarinnehem. Bäfvernsgränd 13, Uppsala.

Ledning och ekonomi, se Samariterhemmet, grupp I a.

Föreståndarinna: syster Hulda Johansson.

Ändamål. Att genom praktisk och teoretisk undervisning fostra unga flickor till dugliga tjänarinnor.

Ansökan — tillträde. Flickorna kunna öfverflyttas till detta hem från Barnhemmet eller vinna inträde efter ansökan, som åtföljd af präst- och läkarebetyg samt skolbetyg och målsmans förbindelse att efter avslutad kurs taga hand om eleven, därest Samariterhemmet ej kan skaffa henne anställning, inlämnas till hemmets husmoder. Kursen är tvåårig. Afgift kr. 100, men kan nedsättning beviljas. 16 flickor kunna samtidigt mottagas.

Stockholms Folkskollärarinnors Husmoderskola, adress: Färsna Gärd, Norrtälje.

Ledning. Styrelse: fr. Maria Jönsson, ordf., Jakobs folkskola; fr. Anna Dalström, v. ordf., Klara folkskola; fr. Ingegerd Palmér, sek., Matteus folkskola; fr. I. Zethräus-Olsson, kassör och fr. Edith Henriesson, Oskar och Hedvig Eleonora folkskolor; fr. Jenny Hammarberg, Johan-

nes folkskola; fr. Amanda Rundqvist, Nikolai folkskola; fr. Alma Westerberg, Maria folkskola; fru Lilly Hellström, Folkskolans barnutbildning.

Föreståndarinnorna: fröken Tora Adler.

Åndamål. Att bibringa flickor, som utgått från Stockholms folkskolor, praktiska kunskaper i husliga sysslor och därigenom dana dem till dugliga tjänarinnor och husmödrar.

Ansökan — tillträde. Endast fattiga och välartade flickor, som afgått från Stockholms folkskolor med minst 14 kurser, och som genom läkareintyg styrka sig vara fria från smittosam sjukdom, kunna vinna inträde i skolan. Ansökan, åtföljd af frejdhed och läkarbetyg, insändes till styrelsen. Alder 14—16 år. Kursen ettårig eller ett och ett halfårig. Styrelsen äger besluta om antalet lärjungar, som sista året var 16. Afgift per år kr. 100:— å 150:—.

Ekonomi. Skolan, som hittills uteslutande ägt bestånd genom frivilliga gåfvor samt flickornas årsafgifter, stödes nu af den nybildade föreningen Stockholms folkskollärarnors husmoderskola.

Inkomster under arbetsåret 1908—1909 kr. 8,163:86. Utgifter under samma tid kr. 6,249:09. Kassabehållning vid årets slut kr. 1,914:77.

Stockholms äldsta matlagningsskola, Hamngatan 22. S. t. 109 05.

Föreståndarinnorna: fröken Johansson.

Åndamål. Att gifva en god och praktisk utbildning i matlagning och därtill hörande göromål.

Ansökan — tillträde. Elever mottagas på hur lång tid de själva önska (ogärna under 3 mån.). Afgiften är för 1:sta klass betalande elev kr. 40:— per mån.; för 2:dra klass betalande kr. 20:— per mån. Elev erhåller dagligen frukost och middag. Under månaderna maj, juni och augusti kunna några frielever mottagas.

Sjuksköterske-utbildning.

Föreningen Röda Korset och dess Sjuksköterskehem, Kammakaregatan 66. R. t. 192. S. t. 81 86. Expeditionstid 11 e. m.—3 e. m. Föreståndarinnan träffas 1—3 e. m.

Ledning. Styrelse: justitierådet Hj. Westring, ordf.; generalmajor O. W. Virgin, v. ordf.; fru L. Edholm; fru M. von Heijne; fru W. Rossander; fru K. Geijer; professor J. Akerman; doktor J. Sjöqvist. Sekr. och kassaförv.: fältintendenten M. Schenström.

Föreståndarinnorna: fröken A. Brunskog.

Åndamål. Att mottaga elever för utbildning i föreningen Röda korsets tjänst, dels för sjuksköterskor i sagda tjänst.

Ansökan — tillträde. För att antagas till elev fordras att vara svensk kvinna af evangelisk trosbekännelse, hafva ådagalagt godt uppförande och hafva god hälsa, godt och välvilligt sinnelag, allvarlig håg för sjuksköterskekallet samt åtnjutit skolundervisning helst motsvarande 5:te eller 6:te klass af elementarläroverk. Alder mellan 21—30 år. Den, som önskar blifva antagen till elev, bör helst personligen till föreståndarinnan inlämna: egenhändigt underskrifven ansökan, frejdebetyg, läkarbetyg enligt fastställt formulär, skolbetyg, betyg öfver förutgången tjänstgöring i sjukvård eller annorledes, adresser på två ojäfviga personer, hvilka om sökanden kunna lämna upplysningar, uppgift om föregående lefnadsförhållanden enligt fastställt formulär. Handlingarna lämnas under januari för kurs, som börjar 1 maj, och under juli för dylik, som börjar 1 november. Kursen två-årig. Inträdesafgift kr. 300:—. Sjuksköterska, som önskar blifva antagen i Röda korsets tjänst, skall till styrelsen för sjuksköterskehemmet insända: egenhändigt skriven ansökan, frejdebetyg, skolbetyg, läkarbetyg, intyg af vederbörande läkare om 1 ½ års teoretisk-praktisk kurs vid större utbildningsanstalt eller minst 1 års kurs och därefter 6 månaders väl vitsordad tjänstgöring vid sjukhus, sökandens fotografi, uppgift på två ojäfviga personer, se ofvan. Alder 23—40 år, skolundervisning se ofvan. Annan medlem se föreg. Årsafgift kr. 2:— eller 1:—.

Ekonomi, se Röda korsets sjukhem, grupp V b.

Lärokursen vid Sabbatsbergs Sjukhus.

Ledning. Sjukhusets direktör med biträde af husmodern.

Åndamål. Att utbilda sjuksköterskor.

Ansökan — tillträde. Till elev antagas kvinna i en ålder af 21—33 år, hvilken har god hälsa och goda kroppskrafter, allvarlig håg för sjuksköterskekallet och i öfrigt därför lämpliga egenskaper samt goda kunskaper (elementarskolekurs eller däremot svarande kunskaper). Ansökan ställes till Sabbatsbergs sjukhus och bör om möjligt personligen inlämnas till husmodern. Den kan inlämnas alla tider på året, dock senast före den 1 mars till den kurs, som börjar den 1 maj, och senast före den 1 sept. till den kurs, som börjar den 1 nov. Ansökan skall åtföljas af: prästbetyg, läkarbetyg, intyg om skolundervisning samt andra betyg, som möjligen kunna styrka sökandens lämplighet för sjuksköterskekallet samt (om möjligt) fotografi.

Underrättelse, huruvida sökanden antagits eller ej, meddelas en månad före kur-

sens början. Afgift kr. 365.—. Elev erhåller fri bostad, kost m. m. Kursen är numera 2-årig.

Sophiahemmet, Valhallavägen.

Sköterskehemmet R. t. 12648. S. t. 4781. Föreståndarinnan träffas kl. 1—2 e. m.

Beskyddarinnan: H. M. Drottningen.

Ledning. Styrelse: H. M. Änkedrottningen, ordf., jämte följande af H. M. Änkedrottningen utsedda ledamöter: regeringsrådet C. J. A. Wall, v. ordf.; fröken M. L. af Segerström; grevinnan M. von Rosen; fröken T. Tamm; professor J. Berg; öfverintendenten L. R. Nyström; öfverste J. Bratt; hofpredikanten Fr. Hammarsten; lifmedikus d:r I. Hedenius; professor C. Sundberg; bankdirektör E. von Sydow; kabinetskammarherren O. Holtermann, kassadirektör. Af H. M:t förordnad ledamot: friherre B. K. J. Langenskiöld.

Sekreterare och predikant: pastor E. Björk.

Föreståndarinnan: fröken M. Planck.

Ändamål. Att på kristlig grund verka till främjandet och utvecklingen inom vårt fädernesland af god, fidsenlig allmän och enskild sjukvård samt därför dana och upprätthålla en egen kår af skolade sjuksköterskor, utgångna företrädesvis ur de bildade samhällsklasserna.

Ansökan — tillträde. Till utbildning mottagas ogifta kvinnor eller änkor, hvilka vid inträdet som elever fyllt 21 men ej öfverskridit 35 år. Dessutom fordras att hafva en allvarlig på sann gudsfruktan byggd håg för sjuksköterskekallet och tillhöra protestantisk trosbekännelse, hafva oförsvagad hälsa och goda kroppskrafter samt åtnjutit nöjaktig skolundervisning.

Ansökan kan när som helst under årets lopp insändas eller helst personligen ingifvas till föreståndarinnan, som tillhandahåller härför behöfliga formulär. Kursen tre-årig. Afgift vid inträdet kr. 170.—.

Ekonomi. se Sophiahemmets sjukhem, grupp V b.

Södra Sveriges Förening för Sjuksköterskehem, Paradisgatan 3, Lund. R. t. Lund 417.

Verksamheten afser hufvudsakligen att utbilda sjuksköterskor för Skåne, Halland och Blekinge samt att förmedla arbete för och bereda hem åt dessa.

Utbildning af gymnaster.

Doktor J. Arvedsons Sjukgymnastiska Institut, Strömsborg. Efter 15 sept. 1911, Odengatan 1. R. t. 389. S. t. 563.

Ledning. Föreståndare: doktor J. Arvedson, träffas 3—4 e. m.

Ändamål. Att meddela en 2-årig kurs i sjukgymnastik och massage samt pedagogisk gymnastik (friskgymnastik) till sin omfattning i hufvudsak lika med Gymnastiska Centralinstitutets kurs för kvinnliga elever och medförande enligt Kongl. Resolution af den 7 febr. 1902 samma kompetens och rättigheter.

Ansökan — tillträde. Villkor för deltagande äro god hälsa, styrkt genom läkarebetyg, enligt bestämdt formulär, god frejd, afgångsbetyg från fullständigt högre kvinnligt läroverk eller motsvarande kunskaper. Ålder mellan 18—30 år. Ansökan bör helst insändas före mars månad. Hvarje årskurs börjar den 15 sept. (om detta är en söndag den 16), och varar till slutet af maj.

Afgift för elev första året kr. 700.— samt dessutom kr. 100.— för undervisning i anatomi, andra året kr. 600.— samt extra kr. 50.— för undervisning i anatomi; därtill kr. 30.— i examensavgift.

Kungl. Gymnastiska Centralinstitutet, Stockholm, Hamngatan 19. R. t. Förest. 1870. Lärare och elever 3635.

Ledning. En direktion: generalmajor Ch. von Platen, ordf.; lektor S. von Friesen; professor J. E. Johansson; lektor C. C. Sielow. Föreståndare: major N. F. Sellén.

Sekreterare: löjtnant C. H. R. Hjorth.

Ändamål. Att utbilda gymnastiklärare och lärarinnor samt sjukgymnaster.

Ansökan — tillträde. Från armén och flottan kommenderas årligen ett visst antal officerare till deltagande i kurserna. Civila personer skola till direktionen före 15 maj insända ansökan åtföljd af frejde- och läkarebetyg det senare enligt särskildt formulär. För manlig sökande fordras studentbetyg och för kvinnlig intyg om kunskap motsvarande inträdesfordringarna vid Högre lärarinneseminariet. Ålder: under 30 år, för kvinnor mellan 20—30. Läkare intagas vid öfver 30 år.

Följande kurser gifvas: instruktörskurs på 1 läsår från 1 okt.—10 maj; gymnastiklärarekurs på 2 år och som fortsättning på denna sjukgymnastisk kurs på 1 år; gymnastiklärarinnekurs med kurs i sjukgymnastik på 2 år. För läkare gifves 1-årig kurs.

Ekonomi. Institutet underhålles af staten. Kurserna äro afgiftsfria.

Doktor A. Kjellbergs Sjukgymnastiska Institut, Mästersamuelsgatan 70. R. t. 6167. S. t. 667.

Ledning. Doktor A. Kjellberg, träffas II f. m.—12 m.

Ändamål. Att gifva teoretisk och praktisk kunskap i massage och sjukgymnastik.

Ansökan — tillträde. Kursen är tillgänglig för både manliga och kvinnliga elever. Vid ansökan bör frejdebetyg, läkarebetyg och afskrift af skolbetyg bifogas.

Kursen pågår från 1 oktober—16 maj.

Afgift för elev kr. 500:—. För mindre kurs i pedagogisk gymnastik (kommandoöfningar) kr. 25:—.

Doktor E. Kleens Institut. Mästersamuelsgatan 37. R. t. 5887. Mottagnings-tid 11 f. m.—12,30 e. m.

Ledning. Fil. och med. doktor E. A. G. Kleen, Saltsjöbaden.

Ändamål. Att meddela nödig yrkesskicklighet åt kvinnor, som ämna med massage eller sjukgymnastik behandla patienter, hvilka tillskickas dem af läkare.

Ansökan — tillträde. Fordran på elevernas förkunskaper är en någorlunda god skolbildning. Ansökan bör göras i god tid. Kursen är 1-årig och börjar den 1 oktober. Elevavgift: kr. 500:—.

Öfversikt öfver Grupp X b

Grupp X b, Folkbildning och klubbar,

omfattar 17 institutioner, nämligen:

Folkbildningsförbundet, med Bokförmedlingsbyrå, Föreläsningsbyrå och Folkbibliotek.

Föreningen för Vasastadens Folkhem.

Församlingsbiblioteken.

Johannes Manliga Ungdomskrets.

Klubben.

Kungsholms Ungdomsklubb.

Kulturella Ungdomsrörelsen.

Nytt Släkte.

Stockholms Arbetarebiblioteksförbund.

» Arbetareförening.

» Arbetareinstitut.

Svenska Folkförbundet.

» Sällskapet för nykterhet och folkuppfostran.

Sällskapet för befrämjande af förädlade ungdomsnöjen.

Södermalms Arbetareinstitut.

Ungdomsklubben »P. G.»

Ynglingavännerna (Y. V.)

Ekonomiska uppgifter hafva erhållits angående 9 af dessa institutioner och utgjorde sammanlagda inkomster kr. 251,051:63, utgifter kr. 200,727:18. Tillgångar 31 dec. 1909 (för 2 institutioner äro uppgifterna för 1910) kr. 641,687:83. Stats- eller kommunalt anslag innehades af 6 institutioner med kr. 43,900:—. Donationer och fonderadt kapital har angifvits för 4 med tillsammans kr. 150,810:16.

Folkbildningsförbundet, omfattande:

1) Bokförmedlingsbyrån, expedition: Lästmakaregatan 6. Öppen 10 f. m.—4 e. m. S. t. 155 33. R. t. 48 92. Postadress: »Folkbildningsförbundets Bokförmedlingsbyrå, Stockholm».

2) Föreläsningsbyrån, samma expedition och tid som bokförmedlingsbyrån. Postadress: »Föreläsningsbyrån, Stockholm».

3) Folkbiblioteken. Lokaler: Arbetareinstitutets, Kl. Norra Kyrkogata 8;

Kungsholms, S:t Eriksgatan 6 (indrages 1 okt. 1911); Maria, Hornsgatan 112; Johannes, Döbelnsgatan 46; Katarina, Åsögatan 81; samt biblioteket Lindhagensgatan 9.

Ledning. En öfverstyrelse jämte understyrelser för de olika verksamhetsgrenarna. Öfverstyrelsens ledamöter: H. K. H. Prins Eugen, hedersordf.; professor K. Kjellberg, ordf.; lektor O. Ottelin, v. ordf.; professor W. Leche (för föreläsningsverksamheten), direktör C. J. Strömberg, skattm.; fil. d:r Ruben G:son Berg (för folkbiblioteks- och bokförmedlingsverksamheten); jur. kand. H. Lettström, sekr. (för folkbiblioteken i Stockholm).

Ändamål. Att bidraga till folkbildningsarbetets organiserande, underlättande och stödjande, särskildt genom främjande af folkbibliotek och folkliga föredrag.

Ekonomi. Kassabehållning 1 jan. 1909 kr. 168:90. Inkomster 1909 kr. 3,319:94. Utgifter 1909 kr. 3,047:01. Kassabehållning 31 dec. 1909 kr. 441:83. Medlem af förbundet erlägger en årsafgift af kr. 3:— eller för en gång kr. 50.

Bokförmedlingsbyrån.

Ledning. En styrelse af 7 personer. Fil. d:r Ruben G:son Berg, förman.

Ändamål. Att till billigt pris anskaffa lämpliga böcker åt folkbiblioteken och i öfrigt understödja dem på allt sätt.

Verksamheten. Byrån tillhandahåller gratis tryckta bokförteckningar, uppgör bokförslag, ombesörjer inköp och verkställer inbindning af böcker samt förmedling af konstverksreproduktioner.

Vandringsbibliotek uthyras för kr. 2:— per månad, minst 3 månader på samma plats; mindre boklådor för kr. 1 per månad. Folkbiblioteksbladet, som innehåller recensioner öfver nyutkommen litteratur och bibliotekstekniska uppsatser utkommer 4 gånger årligen.

Ekonomi. Inkomster 1909 kr. 41,130:22 (däraf statsanslag kr. 3,000:—). Utgifter 1909 kr. 41,987:07. Tillgångar öfver skulderna 31 dec. 1909 kr. 4,168:47.

Föreläsningsbyrån (f. d. Centralbyrån för föreläsningar).

Ledning. En styrelse af 7 personer. Professor W. Leche, förman.

Ändamål. Att förmedla hållandet af populärvetenskapliga föreläsningar.

Verksamheten. Hvarje vår utgifves en förteckning öfver föreläsare och deras ämnen att gälla för följande arbetsår och under höstterminen ett supplement. Föreningar, som önska föreläsningar, böra insända förteckning härå före den 1 dec. för vårterminen och före den 1 juli för höstterminen. Förmedlingen är afgiftsfri för föreningarna. Byrån tillhandahåller

närmare ett hundratal serier af skiotikonbilder med tryckt text till pris af kr. 5:— gången. Förteckning öfver dessa serier sändes gratis på begäran. Råd och upplysningar, formulär m. m. för grundande af föreläsningsföreningar och för ansökan om statsbidrag lämnas af byrån. Under 1909 voro 114 föreläsningsföreningar medlemmar af Folkbildningsförbundet. Föreläsningskatalogen åtföljer Folkbiblioteksbladet och Social Tidskrift som bilaga.

Ekonomi. Inkomster 1909 kr. 6,189:28 (däraf statsanslag kr. 2,000:—). Utgifter 1909 kr. 6,176:80. Tillgångar öfver skulderna 31 dec. 1909 kr. 1,749:30.

Folkbiblioteken i Stockholm utgöras af ett centralbibliotek samt ofvan uppräknade folkbibliotek.

Ledning. En styrelse af 7 personer. Jur. kand. H. Lettström, förman.

För hvarje bibliotek är anställd en föreståndarinna.

Det sistnämnda biblioteket är öppet 6—9 e. m. De öfriga hvardagar 1—9 e. m. och söndagar 4—8,30 e. m.

Såväl läsning på stället som hemlån äro afgiftsfria.

Ekonomi. Inkomster 1909 kr. 12,596:02 (däraf kommunalt anslag kr. 11,500). Utgifter 1909 kr. 14,034:03. (Bristen kr. 1,438:01 täckt af Centralbibliotekets medel.) Tillgångar utöfver skulderna 31 dec. 1909 kr. 17,236:48 (däraf Centralbibliotekets kapital kr. 10,098:93 och återstoden i inventarier och bokförråd.)

Föreningen för Vasastadens Folkhem, Norrtullsgatan 37. S. t. Vasa 807. Öppet 1 sept.—1 juni hvardagar 12—9,30 e. m., söndagar 2—9,30 e. m.

1 juni—1 sept. hvardagar 1—9 e. m., söndagar 2—9 e. m.

Ledning. Styrelse: kyrkoherde H. E. Hallberg, ordf.; pastor A. J. Holmbäck, sekr.; öfverlär. J. J. Dalström, kassaförv.; Byggn. R. Edblom; fröken C. Ekström; direktör G. Erixon; fröken M. Kjellberg.

Ändamål. Att bereda dem, som däraf vilja begagna sig, tillfälle att använda sin lediga tid för intellektuell upplysning och förkofran, samt en angenäm tillflyktsort. Hemmet omfattar läs- och skrifrum, där tidningar, tidskrifter och annan god litteratur äro att tillgå; (biblioteket omfattar 3,000 band) samt tvenne rum för ungdomsföreningar.

Ekonomi. Inkomster 1910 kr. 2,206:63 (däraf kommunalt anslag kr. 2,000). Utgifter 1910 kr. 3,123:08. Tillgångar 31 dec. 1910 kr. 4,435:23 däraf i bibliotek och inventarier kr. 3,155:08. Medlemsafgift kr. 3 eller en gång för alla kr. 100.

Församlingsbiblioteken.

Adolf Fredriks församlings bibliotek i Folkskolehuset, Saltmätaregatan 1. Öppet för hemlän och läsning på stället alla hvard. 6—9 e. m. från 1 sept.—15 juni, samt från 16 juni—31 aug. månd., onsd. 6—9 e. m. och fred. 12—3 e. m.

Gustaf Vasa församlings bokförråd, Västmannagatan 63. Öppet hvard. 6—9 e. m. sön- och helgdagar 7—9 e. m. samt månd., tisd. och fred. 3—5 e. m.

Hedvig Eleonora församlings bibliotek, Sturegatan 38. Öppet hvard. 5—9 e. m. sön- och helgdagar 7—9 e. m.

Johannes församlings bokförråd, Roslagsgatan 37, öppet hvard. $\frac{1}{2}$ 7—9 e. m., sön- och helgdagar 5—8 e. m.; under juni—augusti månd., onsd. och fred. 7—9 e. m.

Katarina församlings bokförråd, Högbergsgatan 13. Öppet från 1 sept.—15 juni månd., fred. $\frac{1}{2}$ 2— $\frac{1}{2}$ 3 e. m. tisd., torsd., lörd. 7—8 e. m. Från 15 juni—1 sept. onsd., lörd. 1—2 e. m.

Klara församlings bokförråd, Klara V. Kyrkogata 20 öppet hvarje helg-fri tisd. och fred. 7—8 e. m.

Kungsholms församlings bibliotek, Agnegatan 16. Öppet från 1 okt.—1 maj 5—9 e. m., från 1 maj—1 okt. 6—9 e. m.; alla lörd. och sönd. 5—9 e. m.

Maria församlings bokförråd Timmermansgatan 28. Öppet hvarje helg-fri lördag 1—2 e. m.

Storkyrkoförsamlingens bibliotek, Skomakaregatan 30. Öppet helg-fria onsd. och fred. 7— $\frac{1}{2}$ 10 e. m. (stängd 15 juni—1 sept.).

Johannes Manliga Ungdomskrets, Frejgatan 25. S. t. Brunkeberg 22 73.

Ledning. Församlingsdiakon Anders Karlsson.

Ändamål. Att verka för Kristendom och Fosterland bland ynglingarna inom Johannes församling.

Verksamheten omfattar samkväm, bibelläsning, gymnastik, slöjd och friluftslif.

Ekonomi. Inkomster 1909 kr. 1,383:97. Utgifter 1909 kr. 1,373:08.

Medlemsavgift 1 kr. Medlemsantal 54.

Klubben. Norrtullsgatan 21.

Lokalen tillgänglig alla dagar 8—10 e. m. utom lörd. och sönd., då den är öppen från 6 e. m. Sommarmånaderna endast tisd. och fred.

Ledning. Klubbens styrelse, förvaltningsutskott, ämbetsmän och biblioteks-nämnd. Styrelsens medlemmar: herrar Oscar Holmgren, ordf.; Gösta Bagge, Carl Johansson, Oscar Selander, Nils Jansson, Carl Pettersson, Ebbe Sjöborg.

Ändamål. Att i tron på det goda kamratskapets och den personliga samvarons uppfostrande makt verka för sina medlemmars nytta och nöje samt att sammanföra personer af skilda klasser för ömsesidig förståelse.

Ansökan — tillträde. Till medlem kan väljas en hvar yngling, som fyllt 15 år. Inträdesavgift kr. 1:70. Medlemsavgift kr. 0:75 per mån.

Verksamheten. Inom klubben anordnas kurser af olika slag, fester och samkväm m. m. Klubben har ett eget bibliotek omfattande 800 band, eget bokbinderi och egen tidning. Om sommaren förhvar klubben en stuga i skärgården, där medlemmar kunna vistas och idka friluftslif. Klubbens Gymnastik- och Idrottsförening (egen styrelse) arbetar för främjande af olika slag af vinter- och sommaridrott bland medlemmarna. Klubben har vidare under ledning af särskild styrelse en egen spar-kassa, som utdelar premier till de flitigaste insättarna.

Klubbens medlemsantal omkring 100.

Ekonomi. Tillgångar 1 jan. 1909 kr. 2,187:95. Inkomster 1909 kr. 1,489:50. Utgifter 1909 kr. 2,099:44. Tillgångar 31 dec. 1909 kr. 1,578:01.

Kungsholms Ungdomsklubb. S:t Eriksgatan 14. Öppen hvarje afton 6—9,30 e. m. Klubben utgöres af en Ungdoms- och en Barnklubb, Gustaf Adolfsföreningen samt Kindergarten. Organisatör och ledare: fröken C. Milow, som biträdes af ledare och lärare i de olika afdelningarna. Ungdomsklubben utser bland sina medlemmar en styrelse af 6 personer. Barnklubben står under föreståndarens ledning.

Ändamål. Att bereda den kroppsarbetande ungdomen ett treffligt afonhem med rikliga tillfällen till rekreation, förströelser och upplysning och därvid gifva dem tillfälle till själfarbete och själfstyrelse.

Tillträde — verksamheten. Medlemmar invälias af styrelsen. Medlemmar i Ungdomsklubben ålder 14—20 år — afgift 35 öre i månaden. Medlemmar i barnklubben ålder 10—15 år. Kindergarten ålder 4—7 år. Ingen afgift.

Medlemmarna sysselsättas med fria yrken såsom storslöjd, metallslöjd, småslöjd, borstbinderi, pappslöjd, skomakeri, skrädderi, bokbinderi. De olika slöjdalstren försäljas på en julmarknad. Behållningen användes till fester och större eller mindre utfärder samt delvis till materiel och anslut till idrott, bibliotek m. m.

I klubben gifvas fria kurser i sång, gymnastik, teckning m. m. samt för kontorsbiträden kurser i bokföring, stenografi och

maskinskrifning. Klubben har egna koloniträdgårdar vid Hornsberg och Kristineberg och äfven en egen idrottsafdelning.

Ungdomsklubben: 80 medlemmar; Gustaf Adolfsfören.: 70 medlemmar; Kindergarten: 20 medlemmar.

Ekonomi. Behållningen af julmarknaden 1910 kr. 1,300:—.

Kulturella Ungdomsrörelsen (K. U. R.)

Ledning. Centralkommitté: friherre Erland Nordenskiöld, ordf.; arbetsförman Emil Anderson, v. ordf.; postexpeditör Adolf Rosin, Norrtullsg. 8 A, (S. t. Vasa 20 15, sekr.); folkskollärarinnan Frida Härner, v. sekr.; arbetaren Leo Johannesson, kassör samt 8 öfriga ledamöter.

Under centr.-kommittén arbeta lokal-kommittéer.

Ändamål. Att söka bereda ungdom i hufvudstaden tillfälle till väckande och förädlande förströelser till billigt pris. Att söka hos ungdomen väcka och underhålla intresse äfven för allvarligare spörsmål, såsom sociala och kommunala frågor, samt för litteratur, konst, gymnastik och idrott m. m. Att söka sammanföra ungdom ur olika yrken och samhällsgrupper för att åstadkomma större förståelse dem emellan.

Verksamhet. K. U. R. anordnar afton-samkväm med föredrag, sång, musik och lekar samt äfven musei- och teaterbesök, studiecirklar, koloniträdgårdar, gymnastikkurser, fotvandringar, idrott m. m. — Till dessa samkväm är hvar och en välkommen. Afgift 30 öre. För deltagande i de olika cirklarna och kurserna erlägges särskild afgift. Hufvudparten af arbetet har utförts af lokal-kommittéerna Vasa-, Söder- och Kungsholmskommittén, hvilka omväxlande anordnat samkväm lördagsaftnar i lokaler i resp. Matteus och Maria folkskolor, Kungsholms Realläroverk. Vintern 1908—9 besöktes samkvämen af tills. omkr. 14,000 ungdomar.

Ekonomi. För 1911 har stadsfullmäktige lämnat ett anslag af kr. 500 till K. U. R:s gymnastikkurser.

Nytt Släkte.

Ledning. En kommitté af 5 personer, hvars ledare är: amanuensen Erik Lundström, adr: Bergielund, Albano. S. t. Vasa 1638.

Ändamål. Att lära barnen förstå och älska naturen.

Hvarje pojke eller flicka tillhörande N. S. skall sträfvä efter att städsä vara sann, ärlig och uppriktig för att på så sätt en gång kunna bli en god och nyttig medmänniska. För att lyckas härutinnan lära

alla i N. S. såsom goda kamrater hjälpa o. stödja hvarandra. En kamrat tillhörande N. S. röker icke, svär icke och begagnar icke starka drycker.

Ansökan — tillträde. Barn af alla åldrar kunna blifva medlemmar. Årsafgift 25 öre.

Stockholms Arbetarebiblioteksförbund. (150 föreningar med c:a 32,000 medlemmar äro anslutna till förbundet.)

Centralbiblioteket och förbundets exped. Folkets Hus, Barnhusgatan 14 I S. t. Brunk. 453. R. t. 2692.

Vintermånaderna äro biblioteket och läsalokalerna öppna söckendagar 11 f. m.—2 e. m. och 5—9 e. m. Söndagar 11 f. m.—2 e. m. Juni—september månader söckendagar 6—9 e. m.

Södra biblioteket med läsalokaler. Bangårdsgatan 4 I (Södermalms Folkets Hus) R. t. 4343.

Öppet under vintermånaderna söckendagar 4—9 e. m. söndagar 11 f. m.—2 e. m. Sommarmånaderna söckendagar 6—9 e. m.

Ledning. Styrelse: herrar A. Svensson, ordf.; O. Borge, sekr.; C. Löfgren, P. J. Sundell, Edv. Johannesson, N. Lundborg samt fru A. Tengdahl.

Herr Fredr. Nilsson, bibliotekarie, till hvilken alla skrivelser och meddelanden skola ställas, adr. Sveavägen 88. R. t. 4957.

Ändamål. Att sammansluta fackföreningar, samt andra arbetare- och nykterhets-korporationer till gemensamt arbete för folkupplysningen; i detta syfte afser förbundets verksamhet närmast att upprätthålla och utvidga för hufvudstadens arbetare afsedda bibliotek med läsrum, samt i den mån statsbidrag härför kan erhållas att upprätta och tillhandahålla goda vandringsbibliotek, afsedda för landsortens arbetare, äfvensom att lämna folkbibliotek på andra platser alla de råd och upplysningar, som för dessa kunna vara till nytta och gagn.

** Ansökan — tillträde.* Förening, som önskar inträda i förbundet, anmäler detta till styrelsen, som har att pröfva och afgöra huruvida anslutning bör beviljas. Hvarje till förbundet ansluten förening erlägger mot kvitto en afgift af 10 öre per kvartal och medlem. Hvarje medlem i till förbundet ansluten förening äger, att mot företeende af gällande medlemsbok eller kort uttaga boklån i arbetarebiblioteken: alla boklån äro afgiftsfria under de 4 första veckorna från lånedagen. Boklån utlämnas förutom från Centralbiblioteket och Södra biblioteket från utlåningsstationerna, Roslagsgatan 55, cigarraffären; Hjort-hagen—Värtan, Kooperativa Handelsför-

eningen »Solid» i Folkets Hus, Hjorthagen, eller portvakt C. A. Eriksson Elektricitetsverket. *Brännkyrkogatan 185*, cigarraffären.

Filialbibliotek finnas å Liljeholmen och i Sundbyberg. Å respektive bibliotek finnas inalles c:a 23,300 band.

Förbundet äger f. n. 15 vandringsbibliotek om 40 å 50 band vardera, som mot en afgift af kr. 2 per månad äro i ständig kirkulation mellan föreningar landet rundt.

Ekonomi. Tillgångar 1 jan. 1909 kr. 59,210:18 (däraf i böcker, kataloger och inventarier kr. 53,535:32). Inkomster 1909 kr. 27,281:98 (däraf statsanslag kr. 1,000 och kommunalt anslag kr. 8,000:—). Utgifter 1909 kr. 26,709:89. Tillgångar 31 dec. 1909 kr. 58,971:51.

Stockholms Arbetareförening. Exped. Brunkebergsg. 9. S. t. 62 58.

Ledning. Direktion: herrar W. Winckranz, ordf.; J. L. Rudelius v. ordf.; J. V. Kindberg, sekr.; A. L. Davidson, sekr.; C. J. Sporre, kassör; S. A. Lundmark och S. Ståhl, bibliotekarie; C. Hällström; A. G. Holmberg.

Särskilda styrelser finnas för föreläsningverksamheten: Fil. kand. J. P. Velander, ordf.; för sjuk- och begravningskassan, herr John Erikson, ordf.; och för Tioöresafdelningen herr S. W. Rubenson ordf.

Ändamål. Att åstadkomma ett samband mellan samhällsklasserna, till endräktig samverkan för en sådan lagbunden samhällsutveckling, som aiser att genom praktiska åtgärder främja de arbetande klassernas bästa i socialt, ekonomiskt och intellektuellt hänseende.

Verksamheten. Föreningen verkar genom anordnande af föreläsningar, läsrum, populära och bildande samkväm, samt bereder genom att underhålla och förkoira ett bibliotek medlemmarna tillfälle till upplysande och förädlade sysselsättningar.

Föreningens sjuk- och begravningshjälpsfond, se vidare under Sjukförsörjnings Grupp IX a.

Föreningen har äfven bildat en *tioöresafdelning*, hvars syfte är att årligen vid julen gifva beklädning till omkring 20 fattiga barn, samt en *hemslöjdsfond*, hvars kapital utgör kr. 500, hvaraf räntan jämte tillfällig gåfva som premie utdelas åt föreningens ledamöters barn under 15 år för af dem tillverkade slöjdster.

Ansökan — tillträde. Inträde som ledamot i föreningen kan vinnas af hvarje välföräddad samhällsmedlem, som fyllt 16 år. Inträdesafgift kr. 2, hvilken gäller som årsafgift för löpande kalenderår; årsafgiften sedermera kr. 2:—.

Ekonomi. Tillgångar 1 jan. 1909 kr. 401,926:21. Inkomster 1909 kr. 13,752:49. Utgifter 1909 kr. 7,450:19. Tillgångar 31 dec. 1909 kr. 408,228:51 (däraf byggm. Joh. Andersons donationsfond, för åldriga medl. af Sthlms Arbetareförening kr. 53,646:71).

Föreläsningarnas ekonomi. Tillgångar 1 jan. 1909 kr. 2,175:03. Inkomster 1909 kr. 5,797:14 (däraf bidrag från staten kr. 2,000 och från Stockholms stad kr. 3,000). Utgifter 1909 kr. 5,750:89. Tillgångar 31 dec. 1909 kr. 2,221:28.

Stockholms Arbetareinstitut. Eget hus. Klara Norra Kyrkog. 8. S. t. 103 50. Inspektor: prof. frih. G. de Geer.

Ledning. Ett förvaltningsråd. Direktör S. Palme, ordf.; professor C. Vallis, v. ordf.; professor K. Kjellberg, sekr.; v. häradsförordning G. Huselius, kassaförv.; med. dr. A. Nyström, institutets grundläggare; herr J. Månsson.

Föreläsningstyrelsens ledamöter: professor W. Leche, ordf.; professor K. Kjellberg; med. dr. A. Nyström; fil. dr. A. Raphael; telegrafkom. M. F. Nyström; fabr. E. Pettersson; guldarb. K. Dahlmark; handl. G. R. Lundin; exped.-förestånd. herr R. Hansen.

Föreståndare: professor K. Kjellberg.

Verksamheten omfattar föreläsningar hvarje hvardagsafton 8,15 e. m.; dessa hållas af framstående föreläsare inom området. Föreläsningarna beröra olikartade ämnen såsom kultur, litteratur, konst och svensk historia; anatomi, fysiologi, sjukdoms- och hälsolära; maskinlära, kemi, matematik m. m. Afgiften för hvarje föreläsning i de ordinarie kurserna är 10 öre, i extra kurser 25 öre. Dessutom anordnas skrifkurser med undervisning i vanlig handstil och olika stilslag. Afgift 25 öre gången.

Biblioteket och i samband därmed ett läsrum, är fritt tillgängligt för dem, som däraf önska begagna sig. Öppet hvardagar 1—½10 e. m., sönd. 1—½9 e. m. Äfven boklån lämnas afgiftsfritt.

Ekonomi. Inkomster under läsåret 1908—1909 kr. 18,556:25 (däraf statsanslag kr. 2,400 och kommunalt anslag kr. 6,000:—). Utgifter kr. 18,590:26.

Donationer och fonderadt kapital kr. 34,200. Medlemsafg. kr. 3—10 per år.

Svenska Folkförbundet.

Centralbyrå: Jakobsbergsg. 39. R. t. 10231 o. 12405. S. t. 8482.

Öppen alla dagar 10 f. m.—5 e. m. Sekr. träffas säkrast 11 f. m.—1 e. m.

Förbundets organ: tidningen Svenska Folkviljan utkommer 2 ggr i veckan; pris per år kr. 2:50.

Förbundet utgör en sammanslutning af läns- och lokalafdelningar under en gemensam centralstyrelse:

Centralstyrelsens ledamöter: arbetaren Carl Svensson, ordf.; riksdagsman Joh. Norlén, v. ordf.; järnarbetaren C. G. Malm, sekr.; hemmansägaren G. Brahn; kamrer O. Elmer; landbrukaren D. Norman; marörsliparen L. Rosell; döfstumlärares J. Wallin; fröken Cecilia Milow.

Ändamål. Att på nationell grund verka för genomförande af sociala reformer, mildrande af klasskampen, utjämning af samhällsmotsatserna samt att kämpa mot otillbörligt förenings- och partiförtryck.

Verksamheten. Agitationsarbete. Genom anordnande af föredrag och offentliga diskussioner och genom utgifvande af flygblad och ströskrifter; *Studieverksamhet:* genom förbundets bibliotek, Flemingg. 13 i Stockholm (öppet alla dagar 12 m.—10 e. m.) samt genom utsändande af vandringsbibliotek; *Ungdomsrörelse:* genom anordnande af ungdomskonferenser och bildandet af ungdomsföreningar.

Ekonomi. Centralbyrån: Inkomster 1909 kr. 110,509:11. Utgifter 1909 kr. 64,713:61. Tillgångar 1 jan. 1910 kr. 59,337:04.

Fonderadt kapital kr. 14,104:80.

Svenska Folkförbundets allmänna understödsförening, se grupp IX c.

Svenska Sällskapet för nykterhet och folkupfostran. Byrå: Vasagatan 9.

Ledning. Styrelse: marinöfverkommisarie J. E. Dahlin, ordf.; byråchefen N. Sandell, v. ordf. och skattmästare; öfverdirektör V. Almquist, kapitalförv.; fil. kand. C. O. Mannström, sekr. och byråföreståndare jämte 14 öfriga ledamöter.

Ändamål. Att verka för stärkande af svenska folkets sedliga kraft.

Verksamheten omfattar skriftspridning, bokförmedling, föreläsningverksamhet, vandringsbiblioteks- och skolköksverksamhet.

Under senaste verksamhetsåret spredos 67,200 skrifter. Boklädspriset å förmedlade böcker, var 22,609 kr. Antalet föreläsningar under året var 37, alla bekostade af sällskapet.

Vandringsbiblioteken, till antalet för närvarande 42, utlånas till pris af 1 å 2 kr. per månad.

Skolköksverksamheten, bestående af 3 skolkök, har under 1909 varit förlagd till Lappland och norra Västerbotten. Sällskapet tillhandagår kostnadsfritt med råd och upplysningar rörande folkbibliotek, ombesörjer till nedsatt pris inköp och bindning af böcker, sänder skrifter för gratispridning m. m. — Organ: tidskriften »Från Arbetsfältet».

Sällskapet för befrämjande af förädlade ungdomsnöjen. Sällskapet består af lokalafdelningar i Stockholms olika församlingar med en gemensam centralstyrelse.

Ledamöter: professor F. von Schéele ordf.; öfverlärare C. Lidman, v. ordf.; lärare A. Edén, sekr.; fröken Stina Quint kassaförv. samt fyra öfriga ledamöter. —

Lokalafdelningarnas ombud: för Östermalm, läraren G. Sjöqvist, för Kungsholmen, läraren A. Edén, för Maria, öfverläraren C. Lidman, för Adolf Fredrik, öfverläraren J. Dahlström.

Ändamål. Att genom anordnande af bildande sysselsättningar och förädlade förströelser verka sammanhållande på den ungdom, som utgår från folkskolan samt söka draga denna ungdom bort från de dåliga nöjen, som bjudas dem.

Ansökan — tillträde. Hvar och en för sällskapets syfte intresserad person kan blifva medlem af sällskapet mot erläggande af en årsavgift af kr. 2 eller en gång för alla kr. 30. Lärare och lärarinnor vid Stockholms folkskolor, hvilka personligen önska medverka vid främjandet af sällskapets ändamål, äro dock berättigade till inträde utan afgift.

Verksamhet. Lokalafdelningarna anordna samkväm, vanligen i en af öfverstyrelsen för Stockholms stads folkskolor upplåten lokal, vid hvilka programmet brukar upptaga sång, musik, föredrag, läsning och lekar m. m. Till underhållningen bidraga såväl utomstående som sällskapets egna medlemmar. För de senare anordnas äfven utfärder, besök i muséer, anstalter m. m. Medlemmarna inom hvarje afdelning bilda vidare fristående kamratföreningar såsom idrotts-, gymnastik- och musikföreningar.

Södermalms Arbetareinstitut, Ny-torgsgatan 28, 1 tr.

Ledning. Ett förvaltningsråd af nio personer, som väljas för tre år i sänder. Ledamöter: direktör A. G. Nilsson, ordf.; öfverlärare Alex. Jonsson, v. ordf.; disponent A. Bohman, kassaförv.; herrar C. F. Löfstedt, S. Lundvall, Alf. Wester, E. Franzon, J. A. Pettersson, lektor Knut Bohlin, föreståndare.

Inspektor: Fil. dr. Å. W:son Munthe.

Ändamål. Att bland arbetarebefolkningen i Stockholms södra stadsdel sprida kunskaper och bildning.

Ansökan — tillträde. Inträde i Föreningen sker efter anmälan till någon medlem af förvaltningsrådet.

Verksamheten. Institutet anordnar 3 aftnar i veckan föreläsningar och undervisningskurser samt bereder vid därtill lämpliga tillfällen institutets publik för-

ädlande nöjen genom utförande af musik, deklamation o. d. Läsarets 66 föreläsningar ha besökts af 4,938 personer.

Ekonomi. Tillgångar 1 maj 1909 kr. 47,691:38 (däraf i fastighet kr. 34,440:—). Inkomster under arbetsåret 1 maj 1909—31 april 1910 kr. 6,839:10 (däraf statsanslag kr. 1,000:— och kommunalt anslag kr. 2,000:—). Utgifter under samma tid kr. 5,671:83. Tillgångar 31 april 1910 kr. 49,120:17, däraf fonderadt kapital kr. 48,858:65.

Ungdomsklubben P. G. (Prästens Gossar). Stiftare och ledare pastor Ernst Klefbeck.

Ändamål. Att uppehålla sambandet mellan f. d. konfirmander, att bereda dem förädlande nöjen samt verka för godt kamratskap och medlemmarnas utbildning i andligt och kroppsligt hänseende.

Ansökan — tillträde. Alla unga män, i synnerhet f. d. konfirmander i en ålder af minst 15 år, äga tillträde oberoende af samhällsställning mot erläggande af en årlig afgift af kr. 2:—.

Verksamhet. Medlemmarna samlas en gång i månaden till samkväm, under hvilket förekommer föredrag, sång, musik, deklamation, m. m. — Föredragande äro dels medlemmarna själfva, dels utomstående. Under sommaren anordnas utfärder till Stockholms omgifningar, samt äfven längre fotvandringar.

Inom klubben har bildats underafdelningar såsom gymnastik-, idrotts- och simklubbar m. m., hvilka hafva regelbundna öfningar hvarje vecka.

Dessutom meddelas undervisning i språk och stenografi.

Ynglingavännerna. (Y. V.)

Ledning. Styrelse bestående af fem äldre och fem yngre medlemmar. Professorskan Math. Asp, ordf., Thulegatan 25; herr Emil Balk, sekr., Johannesgatan 8.

Ändamål. Att utgöra ett förädlande samband för de ynglingar, som utgå ur folkskolan, och att befrämja en välgörande kamratanda såsom grundval för framtida samhällskänsla.

Ansökan — tillträde. Medlem kan hvarje gosse blifva, som genomgått folkskolan eller går i någon af dess högre klasser och kan som sådan tillhöra föreningen till sitt 18:de år.

Extra medlem är hvarje flicka, som utfört ett programnummer och därigenom bidragit till samkvämens höjande. Äldre medlem är hvarje person som fyllt 18 år och önskar inträde för att främja föreningens syfte och erlägger en årsavgift af kr. 1:—. Yngre medlem kan äga fritt tillträde till samkvämen, men bör likväl helst erlægga en afgift af 50 öre i terminen för att känna sig bidra till sin förenings bestånd.

Verksamheten bedrivs genom nöjsamma, bildande och lärorika samkväm minst 2 gånger i månaden (lokal, Engelbrekts folkskola, Valhallavägen 63). Äfven ägna sig medlemmarna åt friluftslifvet med idrott, täflingar, lekar m. m. Till medlemmarnas disposition finnes ett bibliotek, Thulegatan 25, som är öppet för hemlån, hvarje onsdag 7—9 e. m.

Öfversikt öfver Grupp X c.

Grupp X c, Religiösa föreningar,

omfattar 10 institutioner, nämligen:

Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen.

Frälsningsarméns Ungdomsdepartement.

K. F. U. K. (Kristliga Föreningen af Unga Kvinnor).

K. F. U. M. (Kristliga Föreningen af Unga Män).

Lutherska Missionsföreningen i Stockholm.

Stockholms Evangelisk-lutherska Missionsförening.

» Kyrkliga ungdomsförbund.

» Kristliga Ynglingaförening.

» Sjömansmissionsförening.

Södra K. F. U. K.

Ekonomiska uppgifter hafva erhållits angående 8 af dessa institutioner och utgöra sammanlagda inkomster 1909 kr. 357,853:13, utgifter 1909 kr. 561,642:37 och tillgångar öfver skulderna ^{31/12} 1909 kr. 1,918,975:72. Kommunalt anslag med kr. 800:— innehades endast af en förening. Donationer och fonderadt kapital har ej angifvits för mer än 2 institutioner och utgöra för dessa tillsammans kr. 227,941:96.

Religiösa föreningar som utöfva mera omfattande understödsverksamhet återfinnas under Grupp I b.

Baptistförsamlingarna i Stockholm.

Redogörelse för församlingarnas understödsverksamhet återfinnes under grupp I b.

Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen.

Expedition Mästersamuelsgatan 42. S. t. 55 46. R. t. 24 93.

Ledning. Styrelse: generalen friherre A. E. Rappe, ordf.; rektor J. Löfvén, v. ordf.; jämte 19 öfriga ledamöter.

Utskott för de olika afdelningarna af verksamheten: 1) inländska missionsafdelningen, rektor J. Löfvén, ordf.; 2) utländska missionsafdelningen, friherre A. E. Rappe, ordf.; 3) skriftafdelningen, professor J. O. Rosenberg, ordf.; 4) de ungas förbund, rektor J. Rinman, ordf.; 5) missionsinstitutet, general A. E. Rappe, inspektör.

Ändamål. Att efter den nåd Herren gifer, på den evangelisk-lutherska bekännelsens grund, befrämja Kristi rikets tillväxt, i hvilket afseende Stiftelsens, med fri anslutning till vårt kyrkosamfundets inrättningar, vill utgöra en föreningspunkt för frivilliga krafter som inom vårt land på spridda orter verka i evangelii tjänst, samt bereda enhver tillfälle att genom personlig verksamhet, skrifter, gåfvor, testamenten eller annorledes bidraga till nämnda ändamål.

Verksamheten inom landet utöfvas förnämligast, dels genom att utgifva och sprida Bibelordet, samt sådana skrifter, som Stiftelsen finner med samma ord och förenämnda bekännelse öfverensstämmande, och dels genom att till evangelii muntliga vittnesbörd använda personer, hvilka efter pröfning anses af tro och öfvertygelse hylla samma bekännelse; och söker stiftelsen att bereda sådana personer tillfälle till nödiga kunskapers inhämtande. För detta ändamål anordnas olika kurser såsom 1) för utbildande af missionärer för in- och utlandet, predikanter m. fl. 2) för bibelkvinnor, 3) för frivilliga arbetskrafter, såsom föreningsledare, söndagsskollärare m. fl.

Stiftelsen antager bepröfvade män för att i egenskap af reseombud befrämja och utöfva närmare tillsyn öfver stiftelsens missionsverksamhet i landet.

Ekonomi. Inländska missionsafdelningens inkomster 1909 kr. 110,092:— utgifter 1909 kr. 139,459:83. Tillgångar öfver skulderna 31 dec. 1909 kr. 50,153:01.

Frälsningsarméns Ungdomsdepartement. Arbete bland barn och ungdom, som bedrivs på 200 kärer öfver hela Sverige.

Ledning. Nationelle ungdomssekretären brigadör G. Blomberg (adress högkvarteret).

Ändamål. Att i de ungas hjärtan ingjuta tro på Guds ord, vördnad för föräldrar och öfverhet, barmhärtighet mot djur och värlösa samt att bevara dem för dåliga inflytelser.

Verksamheten omfattar *Söndagsskolor* i hvilka omkring 19,000 barn äro inskrifna: 1,275 af arméns soldater (oaflönade män och kvinnor) hafva hand om klasserna i dessa skolor och medverka tillika i *Barnlegionen*, som håller samkväm för barn hvarje månad samt arbetsmöten i hvilka kläder förfärdigas för att därmed till julen bekläda fattiga barn, samt *Ungdomslegionen*, som arbetar bland ungdom mellan 14—19 år med särskilda klasser, arbetsmöten och föredrag i olika ämnen. *Kärkadetterna* utgöra en särskild afdelning för ungdom i ålder 14—19 år. För att blifva antagen till kärkadett fordras att i minst 6 månader hafva varit medlem af Frälsningsarmén och att vara rekommenderad af öfverordnad officer. Kärkadett genomgår en 3-årig muntlig och korrespondenskurs i bibelkunskap, arméns lärosatser m. m. Afgift för kursen kr. 1:90. Från Ungdomsdepartementet utgifves veckotidningen »Den unge soldaten».

Redogörelse för Frälsningsarméns organisation återfinnes under Grupp I b och för underafdelningarna under respektive grupper.

Kristliga föreningen af unga kvinnor i Stockholm. (K. F. U. K.) Eget hus, Brunngatan 3. R. t. 3609. S. t. 4344.

Ledning. Styrelse: pastor B. Wadström, hedersordf.; fröken Anna Roos, ordf.; frö-

ken Sigrd Netzel, v. ordf.; fröken Maria Schröder, hederssekr. och kassaförv.; fröken Aline Cronhielm, sekr.; fröken Ebba Ulfsparré, sekr.; Prinsessan Ebba Bernadotte; jämte 9 öfriga ledamöter.

Ledningen af de olika grenarna af föreningens verksamhet och af filialerna är anförtrödd åt understyrelser. *Biblioteket*. Bibliotekarie: fröken Ebba Ulfsparré.

Blomstermissionen. Fröken Gerda Aspergren, ordf.

Söndagsskolan. Fröken Visen Nyström, ordf.

Ungdomsgrenen. Fröken Elin Heurlin, ordf.

Hjälpkassan.

Kungsholmsfilialen. Fröken Sofia Ulfsparré, ordf.

Kungsholms ungdomsgren. Fröken Maria Hökerberg.

Mariafilialen. Fru Eva Tersmeden, ordf.
Djurgårdsfilialens ungdomsgren. Fröken Karin Thorselius.

Djurgårdsfilialens söndagsskola. Fröken Tekla Johansson.

Filialen i Sollentuna. Fru Gerda Widman, ordf.

Filialen i Bromsten. Fröken Anna Hedberg, ordf.

Andamål. Att på bibelns grund förena kristna kvinnor af alla samhällsklasser, att verka för unga kvinnors sanna väl i fysiskt, intellektuellt, moraliskt och andligt afseende.

Inträde i föreningen. a) Såsom medlem kan antagas hvarje välkänd kvinna (öfver 14 år), som respekterar föreningens grundsatser och rekommenderas af en medlem. b) Till aktiv medlem väljes och kallas af styrelsen hvarje medlem eller understödande kvinnlig medlem, som är besjälad af en levande kristlig anda, samt har tid, vilja och förmåga att verka i föreningens syfte. Förslag till val af aktiv medlem inlämnas till styrelseledamot, föredrages inför styrelsen och afgöres genom röstning. Efter tre år afgår aktiv medlem, hvarefter styrelsen äger rätt att utan förslag åter invälja den afgående. c) Såväl medlem som aktiv medlem erlägger en årsafgift af kr. 3:— 5:—. Flickor under 17 år kunna erlägga en årsafgift af kr. 1:—. d) Såsom understödande medlem antages kvinna eller man, som utfäster sig att understödja föreningen med ett årligt bidrag af minst kr. 10:—. e) Den medlem, som på en gång erlägger minst kr. 100:—, blifver ständigt medlem. f) Flickor mellan 9—15 år kunna inskrivas i »Ungdomsgrenen» och erlägga en årsafgift af 50 öre.

Verksamheten omfattar 1) andliga föredrag, bibelklasser, bibelstudium och böneföreningar; 2) sällskapliga samkväm efter

omväxlande program med föredrag, sång och musik; 3) arbetsmöten för K. F. U. K:s verksamhet, för blomstermissionen och för yttre missionen; 4) blomstermission med besök å sjukhus hvarje söndag 1—3 e. m. då till de sjuka utdelas förfriskningar, blommor och små skrifter; 5) allmänbildande föredrag, lefnadsteckningar eller föreläsande af skioptikonbilder m. m.; 6) undervisning i främmande språk; sång samt kurser i räkning och svenska för tjänarinnor och industriarbeterskor m. m.; 7) läsrum med in- och utländska tidningar, samt föreningens publikation, tidningen *Hemdt*; 8) lämbibliotek omfattande omkring 2,000 band; 9) ungdomsgren med arbetsmöte och bibelklass för minderåriga; 10) söndagsskola i Klara folkskola, hvarje söndag 1—3 e. m.; 11) särskilda kärmöten såsom för tjänarinnor, döfstumma, industriarbeterskor, affärsbiträden, telefonister, sjuksköterskor o. s. v.

Föreningen äger på Lidingön ett sommarhem »Edensborg», där hvila och förströelse beredas ett ganska stort antal såväl af föreningens medlemmar som af utanför stående. Äfven finnes en mindre kassa, från hvilken mindre lån och penninghjälp utlämnas.

Inom de olika filialerna bedrivs arbetet efter samma system, som inom hufvudföreningen.

Mariafilialens inackorderingshem, se grupp IV d.

Kungsholmsfilialens inackorderingshem, för arbeterskor, se grupp IV d.

Ekonomi. För centralföreningen och dess underafdelningar och filialer. Tillgångar 31 dec. 1909 kr. 207,263:44 (däraf kr. 183,459:92 i fastigheten).

Kristliga föreningen af unge män i Stockholm. (K. F. U. M.) Eget hus Birgerjarlgatan 35 A. R. t. 1595. S. t. 6800.

Ledning. Styrelse: öfverste E. Melander, ordf.; professor F. Schulthess, v. ordf.; trafikdirektör G. Welin, v. ordf.; direktör O. Kjellström, kassaförv.; doktor Karl Fries, sekr.; herrar Hugo Hagelstein och Gunnar Willén, bitr. sekr.; herr Petrus Westerlund, kamrer; jämte 11 öfriga ledamöter. Ledningen af de olika grenarna af föreningens verksamhet är anförtrödd åt följande understyrelser och kommittéer:

Ynglingaafdelningens styrelse resesekr. E. Winkvist, ordf.

Diskussionskretsens och *Nyktterhetskretsens* styrelse herr Mats Dalborg, ordf.

Sjukvårdskolonnens styrelse herr V. Broman, ordf.

Sjukvårdskolonnens styrelse herr E. Forssberg, ordf.

Damkommittén friherrinnan J. v. Koch, ordf.

Missionskommittén Prins O. Bernadotte, ordf.

Inbjudningskommittén herr G. Liedbergius, ordf.

Besökskommittén herr E. Lindberg, ordf.

Bibliotekskommittén herr E. Silfversvärd, ordf.

Mottagningskommittén herr Gunnar Wilén, ordf.

Sommarhemmets kommitté herr Petrus Westerlund, ordf.

Hvita-kors-afdelningskommittén herr Ivar Landgren, ordf.

Byggnadskommittén öfverste E. Melander, ordf.

Gymnastikkommittén herr Sixten Andersson, ordf.

Finanskommittén.

Ändamål. Att enligt å världskonferensen i Paris 1855 antagna principer verka för unga mäns väl i fysiskt, intellektuellt, moraliskt och andligt afseende. Den ledande tanken i föreningens organisation är att främja ett arbete »af unge män för unge män».

Tillträde. Föreningens medlemmar äro passiva, aktiva, rådgifvande och understödjande.

1) Till passiva medlemmar kunna inväljas välkände unge män, som respektera föreningens grundsatser.

2) Till aktiva medlemmar kunna utses män af evangelisk tro, som i ord och vandel vilja bevisa sig som Jesu lärjungar och vilja verka för hans rikets utbredande och stadfästande bland unge män.

3) Till rådgifvande medlemmar kunna utses sådana aktiva, som öfverskridit det 40:de lefnadsåret och icke äro i tillfälle att på ett regelbundet sätt aktivt deltaga i föreningens verksamhet; medlemmar kunna äfven före nämnda ålder utses till rådgifvande.

4) Såsom understödjande medlemmar kunna antecknas män och kvinnor, som utfäste sig att understödja föreningen med ett årligt bidrag af minst kr. 10:—.

Verksamheten. Bland olika grenar må nämnas:

Den religiösa verksamheten omfattande bibelsamtal, bibelstudium, böne- och evangelisationsmöten, bland hvilka särskildt märkas möten för *yrkesmän*, såsom kypare, järnvägsmän, spårvägsmän m. fl. samt för studerande af olika slag; dessa möten hafva i en del fall öfvergått till permanenta institutioner såsom järnvägsmannaförbundet, Kristliga Student- och Kristliga gymnastieförbundet m. fl. Till samhällets unge män i gemen utsändas äfven inbjudningar till möten om söndagsaftnarna,

hvarjämte friluftsmöten anordnas såväl å sommarhemmet *Margretelund* som i förening med stats- och frikyrkliga ungdomsföreningarna i Stockholms närhet. Till den religiösa verksamheten hör äfven gudstjänsterna om söndagarna å sjukhuset St. Göran samt den inre missionen, som besökskommittén utöfvar bland de sjuka och fattiga å Försörjningsinrättningen genom kaffebjudningar med tal och sång vissa söndagar samt vid helgerna. Äfven å den yttre missionen ägnas studium, och understödes densamma såväl genom kollekt, som genom personlig tjänst.

Den intellektuella verksamheten omfattande *undervisning* i språk, stenografi, bokföring och handelskorrespondens, kommunal och lagkunskap m. m. samt populära föreläsningar öfver historiska ämnen, etiska och apologetiska, nykterhets- och sedlighetsfrågor m. m. Till denna verksamhet hör äfven utbildningen af medlemmar i den frivilliga sjukvårdskolonnen.

Den sällskapliga och sociala verksamheten omfattar medlemsmöten med gemensamma måltider, diskussionsmöten, månadssamkväm m. m. Vid månadssamkvämen samt vid anordnande af den stora höstmärknaden, som är af mycket stor betydelse för föreningens ekonomi lämnar damkommittén ett viktigt och framgångsrikt stöd. Till denna gren af föreningens verksamhet torde äfven kunna hänföras sedlighets- och nykterhetssträfvandena, som resulterat i bildandet af svenska afdelningen af »*Hvita korset*» samt »*nykterhetsskretsen*». Till den sociala verksamhet hör äfven föreningens *sjukkassa* med f. n. 113 medlemmar, *bostadsanvisning* och *plutsanskaffning*; hit hör äfven *bibliotek* med c:a 4,000 band med flitigt begagnade boklån, samt försäljning af böcker. *Läsrum* försedd med tidningar och publikationer af olika slag samt föreningens egna publikationer, *Förbundetidningen* och *Månadsbladet*. Manskörens sång, samt gymnasternas och idrottsmännens prestationer äro framstående medel att utbilda kropp och själ. Slutligen har å föreningens sommarhem *Margretelund* hvila och förströelse kunnat beredas ett ganska stort antal af föreningens medlemmar.

Ekonomi. Tillgångar 1 jan. 1909 kr. 615,679:35. Inkomster 1909 kr. 32,572:42. Utgifter 1909 kr. 39,394:48. Tillgångar 31 dec. 1909 kr. 824,566:53 (däraf i fastighet, inventarier och aktier i A. B. Hotell Exelsior kr. 806,756:25). Donationer och fonder utgjorde sammanlagt kr. 213,979:30.

Ynglingaafdelningen med egen styrelse och själfständig ekonomi är afsedd för gossar i ålder 12—17 år.

Ändamål. Att af pojkar skapa goda kristliga samhällsmedborgare.

Verksamheten omfattar religiösa föredrag, bibelstudium, bokutlåning och gymnastik; samt dessutom arbete för olika syften genom följande underorganisationer, s. k. »kretsar».

Nykerhetskretsen söker genom upplysande föredrag och genom spridande af lämpliga skrifter verka för nykerhetssaken bland medlemmarna.

Diskussionskretsen vill bibringa medlemmarna vana att uppträda offentligt genom diskussionsöfningar.

Litterära kretsen söker bland medlemmarna sprida kännedom om svenska författare och deras verk.

Kamerakretsen söker — hittills mest genom föredrag — tillvarata medlemmarnas intresse för amatörfotografering.

Idrottskretsen söker bereda sina medlemmar tillfälle till friluftslif och idrottsöfningar.

Ekonomi. Tillgångar 1 jan. 1909 kr. 1,001:78. Inkomster 1909 kr. 1,811:13. Utgifter 1909 kr. 2,159:14. Tillgångar 31 dec. 1909 kr. 653:77.

Filialen å Söder. Hornsgatan 50. S. t. 1751.

Ledning. Ett verkställande utskott, utsett af moderföreningens styrelse, bestående af herrar C. Jonsson, ordf.; P. Clefberg, sekr.; A. G. Ambrosius, Kr. Fries, A. W. Wester, E. Skoglund, K. Brunström, J. Lindelöf.

Verksamheten utöfvas enligt samma stadgar som moderföreningen, och dennas föredrag, samkväm och dylikt äro fritt tillgängliga äfven för filialens medlemmar; för att få deltaga i kurser och öfningar måste likväl en viss afgift erläggas.

Den södra filialen har egen ynglinga- och gossafdelning.

För filialens medlemmar förhyses ett sommarhem.

Ekonomi. Tillgångar utöfver skulderna 1 jan. 1909 kr. 2,620:70. Inkomster 1909 kr. 3,583:11. Utgifter 1909 kr. 4,258:07. Tillgångar öfver skulderna 31 dec. 1909 kr. 1,945:74.

Lutherska Missionsföreningen i Stockholm.

Ledning. Styrelse: herrar N. P. Althin, A. Amundsson, N. J. Bengtsson, C. V. Dolk, N. J. A. Ekvall, O. K. Hellström, Aug. Larsson, A. Lundberg, A. Gust. Nilsson, Vilh. Norlander, A. Pettersson, G. Stockman.

Dessutom församlingsråden och ungdomskommittéernas styrelser, nämligen för:

Norra församlingen. Församlingsrådets ordf. predikant J. Norberg, Thulegatan 31.

Ungdomskommitténs ordf. herr Aug. Bohman.

Södra församlingen. Församlingsrådets och Ungdomskommitténs ordf. predikant J. Nyrén, Högbergsgatan 27 A.

Kungsholms församling. Församlingsrådets ordf. predikant Joh. P. Johansson, Kungsgatan 48. Ungdomskommitténs ordf. herr F. E. Lundin.

Rörstrands församling. Församlingsrådets och Ungdomsförbundets ordf. predikant C. A. Hjertquist Karlbergsvägen 58 A.

Sundbybergs församling. Församlingsrådets och Ungdomsföreningens ordf. predikant Aug. Rosén, Sundbyberg.

Fattigmissionär: Herr C. J. Johansson, Frejgatan 23. S. t. Brunk. 32 05.

Ändamål. Att i enlighet med Guds ord verka för upplysning, nykerhet och sedlighet samt inbördes uppbyggelse och medmänniskors frälsning

Ansökan — tillträde. Den som önskar blifva medlem af en lokalförsamling bör anmäla sig personligen hos församlingens föreståndare och, så vidt möjligt, erlägga ett frivilligt bidrag till församlingens kassa.

Verksamheten omfattar:

1) religionsverksamhet med gudstjänster, söndagsskola och andaktsstunder i respektive bönelokaler samt anordnande af möten för föräldrar och af specialmöten för de särskilda verksamhetsgrenarna; ungdomsföreningarnas arbete på sjukhusen och alldoms hemmen, samt med att inbjuda till möten och fester och sprida skrifter; föreningen »De ungas vil», som underhåller en evangelist i Kongo, och syföreningarna, som anordnas af föreningens äldre och yngre medlemmar för att bereda inkomster;

2) **Barnhemmet** Skogshyddan, se grupp III a.

3) bibelkvinnoverksamheten, och

4) fattigmissionens verksamhet, se grupp I b.

Ekonomi. Inkomster 1909 kr. 147,990:10. Utgifter 1909 kr. 168,713:07 (däraf afräkning å Immanuelskyrkans restauration kr. 59,439:66). Tillgångar 31 dec. 1909 kr. 676,400:40.

Metodistförsamlingarna i Stockholm.

Redogörelse för församlingarnas understödsverksamhet återfinnes under grupp 1 b.

Mosaiska Församlingen, se Grupp I b.

Stockholms evangelisk-lutherska missionsförening. Expedition Jakobsbergsg. 45. S. t. 88 48.

Ledning. Styrelse: herrar K. J. Ahlberg, ordf.; C. E. Lindholm, v. ordf.; A. Silfver-sköld, sek.; N. A. Ljungqvist, kassör jämte 9 öfriga ledamöter.

Predikolokaler: Betlehemskyrkan samt missionshyddorna vid Hagagatan, Bergsgatan, Rosenlundsgatan och Hammarbygatan 15.

Ändamål. Att bidra till främjande af Kristi evangelium, såväl i hufvudstaden och dess omnejd som i hednavärlden.

Ansökan — tillträde. Till medlem af föreningen antages ehvar, som därom gjort framställning hos någon ledamot af föreningen eller dess predikant och af styrelsen befunnits äga den evangeliska tro och kristliga vandel, som förutsättes.

Verksamheten omfattar: 1) *Evangelisationsverksamheten* däri predikoverksamheten intager det mest framstående rummet; hit hör äfven missionshyddeverksamheten, söndagsskolorna, föräldramöten och syföreningar samt skriftspridning och husbesök. Föreningen har äfven en ungdomsförening »De våra», för hvilken särskild redogörelse lämnas. 2) *Diakonverksamheten*, som förnämligast koncentrerar sig i och omkring missionshyddorna, där arbetet förestås af en bibelkvinna. Därifrån utdelas till hjälpbehövande understöd i penningar och in natura. S. k. fattighjudningar och mödrarmöten anordnas. Vid de senare få de i dem deltagande af sig själva förfärdiga i hemmen behöfliga klädespersedlar, till hvilka materialen tillhandahålles genom hyddornas föreståndarinnor.

Ekonomi. Tillgångar öfver skulderna 1 jan. 1909 kr. 59,799:18. Inkomster 1909 kr. 33,446:47. Utgifter 1909 kr. 185,665:43 (däraf för egendomen Hammarbygatan 15 kr. 159,511:50). Tillgångar öfver skulderna 31 dec. 1909 kr. 60,543:49 (däraf byggnadsfonden kr. 11,864:31 och diverse fonder kr. 2,098:35).

Ledamot i föreningen erlägger en frivillig årsafgift.

Ungdomsföreningen "De våra". (Tillhör Stockholms evangelisk-lutherska missionsförening). Expedition Jakobsbergsgatan 45.

Ledning. En styrelse, bestående af 15 personer, hvar af väljas af föreningen och 3 utses af styrelsen hos Sthlms Ev.-Luth. missionsförening. Herr Axel B. Svensson, ordf. För ett praktiskt bedrifvande af verksamheten tillsätter föreningen permanenta kommittéer.

Ändamål. Att med fasthållande af skriftens hufvudsanningar och den evangelisk-lutherska bekännelsen verka för en närmare sammanslutning mellan ungdom till gemensamt befrämjande af kristlig tro och

heligt lefverne, samt medlemmarnas ömsesidiga hjälp och understöd.

Ansökan — tillträde. Till medlem i föreningen antages på rekommendation af tvenne, af styrelsen kända medlemmar, hvarje ogift man och kvinna, som fyllt 14 år och som förklarar sig respektera och vilja efterleva föreningens grundsatser.

Verksamheten omfattar 1) missionskommittén, som arbetar för att besöka sjuk- och fattighus, samt försörjningsinrättningar, då i många fall de besökta bjudas på kaffe och förfriskningar, 2) besökskommittén, 3) barnmissionskommittén, samt 4) söndagsskolekommittén.

Ekonomi. Inkomster 1909 kr. 2,513:90. Utgifter 1909 kr. 2,140:42. Tillgångar öfver skulderna 31 dec. 1909 kr. 832,82 (däraf diverse fonder kr. 224:90).

Medlem erlägger vid inträde i föreningen en inträdesafgift af kr. 1:— och i årsafgift kr. 1:—.

Stockholms kyrkliga ungdomsförbund.

Ledning. Styrelse: pastor A. J. Holmbäck, ordf.; bokbindare David Hultström, sek.; herr Eggert Hökerberg, kassaförv. samt 6 öfriga ledamöter.

Ändamålet framgår af förbundets grundsats: »Ungdomen för Kristus, för kyrkan, för fosterlandet».

Ansökan — tillträde. Inträde i förbundet kan vinnas af ungdomsförening i Stockholm och omnejd, som på den evangelisk-lutherska bekännelsens grund vill arbeta enligt ovanstående grundsats inom svenska kyrkan.

Verksamheten omfattar sådant arbete, som rör och kan befrämja den kyrkliga ungdomsverksamheten i dess helhet inom förbundets område, exempelvis utgifvande af ungdomslitteratur, förmedling af föredrag, anordnande af instruktionskurser, gemensamma ungdomsmöten, konferenser o. d.

Ekonomi. Inkomster 1909 kr. 1,199:77. Utgifter 1909 kr. 1,200:87.

Till förbundet anslutna ungdomsföreningar.

Adolf Fredriks ungdomsförening. Ordförande: pastor Nils Henriksson, Tegnérgatan 24. S. t. Brunkeb. 22 02.

Ansgariékyrkans ungdomsförening. Ordförande: pastor Erik Lindeberg, Hornsgatan 116. S. t. Söder 754.

Brännkyrka ungdomsförening. Ordförande: pastor Hagström, Liljeholmen. R. t. Liljeholmen 4.

Engelbrekts kvinnliga ungdomsförening. Ordförande: fru A. Westman, Roslagsgatan 1. S. t. 187 16.

Ersta ungdomskrets. Ordförande: pastor H. J. Lyth, Fjällgatan 46. S. t. Söder 15 33.

Gustaf Vasa ungdomsförening. Ordförande: pastor A. J. Holmbäck, Karlbergsvägen 7. S. t. Vasa 898.

Hagalunds kyrkliga ungdomsförening. Ordförande: pastor O. Sandelin, Sundbyberg. S. t. Sundbyberg 157.

Hedvig Eleonora församlings manliga ungdomsförening (H. E. M. U.) Ordförande: bokbindare David Hultström, Jungfrugatan 15. S. t. 220 33.

Hedvig Eleonora kvinnliga ungdomskrets. v. Ordförande: fru E. Schröderheim, Jungfrugatan 7 B. S. t. 192 88.

Hedvig Eleonora manliga ungdomskrets. Ordförande: regementspastor E. Schröderheim, Jungfrugatan 7 B. S. t. 192 88.

Helgalundskapellets ungdomsförening. Ordförande: pastor Hj. Stenberg, Helgalunden 2. S. t. Söder 19 48.

Jakobs ungdomsförening. v. Ordförande: pastor Hjalmar Lindholm, Jakobsgatan 4. S. t. Brunkeb. 34 42.

Katarina kyrkliga ungdomsförening F. V. P. Ordförande: pastor Adolf Murray, Åsögatan 83. S. t. Söder 25 67.

Kyrkliga ungdomsförbundet i Katarina. Ordförande: pastor O. Hansson, Ersta. S. t. 312 26.

Kungsholms församlings ungdomsförening. Sekreterare: pastor B. Erfors, Surbrunnsgatan 57. Lokal: S:t Görans kyrka.

Maria församlings kvinnliga ungdomsförening. Ordförande: komminister I. Winberg, S:t Paulsgatan 10. S. t. Söder 43.

Mariasalens ungdomsförening. Ordförande: pastor J. L. Lagerkranz, Hornsgatan 182. S. t. Söder 11 07.

Matteus ungdomsförening. Ordförande: komminister Alfred Berglund, Upplandsgatan 70. S. t. Vasa 18 91.

Storkyrkans kvinnliga ungdomsförening. Ordförande: komminister A. Mörner, Prästgatan 3. S. t. 140 83.

Stockholms Kristliga Ynglingaförening. Eget hus Bryggaregatan 10. S. t. 115 00. R. t. 54 26.

Ledning. Styrelse: herrar K. A. Janson, ordf.; C. L. Wärenius, v. ordf.; L. E. Östermark, sek.; Carl Larsson, kassör; C. W. Althén; Aug. Bergstrand; Gust. Erixon, J. Johansson; Alf. Svensson.

Föreståndare: herr L. E. Östermark.
Ändamål. Att verka för unge mäns sanna väl i kristligt, moraliskt, intellektuellt och om möjligt äfven i fysiskt hänseende.

Verksamhet. Föreningen anordnar kvartalsmöten, böne- och bibelmöten, samt fäster. Det hufvudsakligaste arbetet ägnas likväl åt att bereda hem för resande, se grupp IV e, och att bistå dessa med råd

och råd. En läselokal finnes, som är öppen från 10 f. m.—6 e. m.

Ekonomi. Tillgångar 31 dec. 1909 kr. 55,949:31. Inkomster 1909 kr. 20,088:98. Utgifter 1909 kr. 16,246:40. Tillgångar 31 dec. 1909 kr. 59,791:89.

Understödjande medlem erlägger en årsavgift af minst kr. 5:—.

Stockholms Sjömansmissionsförening (med eget hus för läs- och skrifrum vid Värtan, S. t. Värtan 16. R. t. 80 89) är tillfördordnad af Konungen att å Stockholms sjömanshem handhafva den religiösa verksamheten.

Ledning. Styrelse: kaptenerna G. Hj. Holmström, ordf.; J. C. Ramberg, v. ordf.; H. Engelbrecht, kassaförv.; J. O. Palin, sek.; G. R. Andersson; J. Österlund.

Tre af föreningens medlemmar äro äfven medlemmar i Sjömanshemmets direktion.

Verksamheten. Förutom den religiösa verksamheten å Stockholms sjömanshem anordnar föreningen i läsrummet vid Värtan predikostunder och andliga föredrag, samt utöfvar missionsverksamhet å i hamnen liggande fartyg. Tidningar, böcker och skrifmateriel tillhandahållas i läs- och skrifrummet gratis. Böcker, tidskrifter och biblar utdelas äfven i stor utsträckning som gåfvor; kaffebjudningar hållas och tillfälliga understöd utdelas åt behöfvande.

Ekonomi. Tillgångar utöfver skulderna 1 jan. 1909 kr. 37,327:09 (däraf i fastighet kr. 35,000:—). Inkomster 1909 kr. 2,929:87. Utgifter 1909 kr. 2,689:—. Tillgångar utöfver skulderna 31 dec. 1909 kr. 40,256:96.

Stockholms Stadsmission, se Grupp I b.

Södra K. F. U. K. Östgötagatan 24. S. T. Söder 523, är en fullkomligt själfständig förening med egna stadgar och egen ekonomi.

Styrelse: fru Agnes Ingelman, t. f. ordf.; fröken Anna Lindberg, sek.; fröken Sigrid Uddenberg, kassaförv.; fröken Signe Rosenbergh; fröken Thora Holm.

Verksamheten bedrivs ungefär enligt samma principer som öfriga K. F. U. K. föreningar. Kurser anordnas i svenska och tyska språken, i bokföring, tillklippning och sömnad, sång och matlagning m. m. Föreningen har en husmoders- och tjänarinneskola, se grupp X a.

Ekonomi. Behållning 1 jan. 1910 kr. 728:82. Inkomster 1910 kr. 9,533:52 (däraf kommunalt anslag kr. 800:—). Utgifter 1910 kr. 8,273:09.

Öfversikt öfver Grupp X d. Grupp X d, Nykterhetsföreningar,

omfattar 14 institutioner, nämligen:

- Centralförbundet för Nykterhetsundervisning.
- Hvita bandet med Norra, Södra och Östermalmsföreningarna.
- Kungsholms församlings Nykterhetsgrupp.
- Nykterhetsarmén.
- Nykterhets-Orden Verdandi.
- Stockholms Distriktsloge af Goodtemplar-orden I. O. G. T.
- » » » National-Goodtemplar-orden N. G. T. O.
- » » » Distrikttempel af Templar-Orden.
- » » » Kristliga Nykterhets- och Sedlighetsförbund.
- Sveriges Blåbandsförening.
- » Goodtemplares Ungdomsförbund.
- » Lärares Nykterhetsförbund med Sveriges Vår.
- S. S. U. H. (Sveriges Studerande Ungdoms Helynykterhetsförbund).
- T. U. (Sveriges Templares Ungdomsförbund).

Ekonomiska uppgifter hafva erhållits angående 10 af dessa institutioner och utgöra sammanlagda inkomster kr. 205,796:15 och utgifter kr. 210,414:91. Tillgångar öfver skulderna vid årsskiftet har angifvits endast för 5 institutioner med tillsammans kr. 125,330:69. Donationer och fonderadt kapital har angifvits för tre med sammanlagdt kr. 32,072:11.

Förestående ekonomiska uppgifter kunna endast gifva en ungefärlig öfversikt öfver föreningarnas ekonomi, enär uppgifter för samma år ej kunnat erhållas från de olika institutionerna utan ett par afse 1909 och öfriga 1910.

Centralförbundet för nykterhetsundervisning. Centralbyrå: Drottninggatan 46. S. t. 193 46. R. t. 82 21. Öppen 10 f. m.—12 m. och 4—6 e. m.

Till förbundet hafva anslutit sig: Goodtemplar-, Templar-, Nationalgoodtemplar- och Verdandiordnarna, samt Sveriges Blåbandsförening, Hvita Bandet, Sveriges lärares helynykterhetsförbund, Sveriges studerande ungdoms helynykterhetsförbund och Sv. läkarnas nykterhetssällskap, hvilka hvar och en utse en representant för hvarje påbörjad 25,000-tal medlemmar. Representantförsamlingen består f. n. af 21 personer, representerande cirka 485,000 medlemmar.

Ledning. Riksdagsman S. H. Kvarnzelius, ordf.; riksdagsman Carl Ekman, v. ordf.; folkskolelärare K. Hagström; direktör Aug. Ljunggren; professor Curt Wallis; fru A. Widebeck.

Ändamål. Att verka för nykterhetsundervisningen bland ungdomen.

Verksamheten. I och för ernäendet af sitt syftemål anskaffar förbundet och tillhandahåller till möjligast billiga pris för sådan undervisning lämplig litteratur och åskådningmateriel, utbildar dugliga föreläsare och undervisare, samt förmedlar dessas utsändande till skolor och föreningar för att där meddela undervisning om rusdryckernas natur och verkningar. Då förbundet vill i lika mån gagna all nykterhetsverksamhet, äga dessa föreläsare icke rätt att organisera särskilda föreningar, eller eljest uppträda till förmån för något särskildt sällskap.

Under 1909 haiva 11 allmänna kurser och en nio veckors speciell kurs för läroverks- och seminarielärare m. fl. hållits.

Centralförbundets permanenta utställning och centralbibliotek äro förlagda till Drottninggatan 46.

Centralförbundets organ: Tifring, tidskrift för nykterhetsundervisning och hälsolära.

Ekonomi. Tillgångar öfver skulderna 31 mars 1908 kr. 13,762:62. Inkomster 1909 kr. 116,783:71 (däraf statsanslag kr. 10,000:—). Utgifter 1909 kr. 116,293:31. Tillgångar öfver skulderna 31 mars 1909 kr. 19,419:67.

Hvita Bandet — Svenska Kvinnors Kristna Nykterhetssällskap — en gren af W. W. C. T. U. (Worlds Women Christian Temperance Union) omfattande 106 lokal-föreningar spridda öfver hela Sverige. Centralstyrelsens Expedition: Smålandsgatan 20, 2 tr. S. t. 128 08.

Sällskapets beskyddarinna: H. K. H. Kronprinsessan.

Ledning. En centralstyrelse, bestående af dess funktionärer, ledarinnorna för de fyra olika departementen jämte 4 medlemmar utan funktion. Centralstyrelsens funktionärer jämte 2 andra medlemmar, som styrelsen äger utse inom sig själf, utgöra dess verkställande utskott. Hvarje lokal-förenings angelägenheter skötes af en styrelse af 6 till 9 medlemmar.

Centralstyrelsen: fru Emma Wretlind, ordf.; fröken Emelia Rathou, sekr.; fru Tora Fries, kassör; fröken Maria Sandström, v. ordf.; fröken A. Symonds-Ohlin, v. sekr.; fröknarna Cecilia Francke, Maria Olsson och Mth. Tengvall samt fru Alma Tengvall.

Departementen: Nykterhetsverksamheten bland barn och ungdom — ledarinna: fröken Elin Nilsson. **Verksamheten för sedlig fostran,** ledarinna: fröken Ina Rogberg; **Verksamheten bland stufveriarbeterskor,** ledarinna: fru Hilda Sjögren, samt **Verksamheten bland fabriksarbeterskor,** ledarinna: fru Anna Preinitz. **Verkställande utskottet:** fru E. Wretlind, fröken E. Rathou, fru T. Fries, fröknarna C. Francke, M. Olsson, A. Symonds-Ohlin och M. Sandström.

Ändamål. Att på kristlig grund motar beta bruket af berusande drycker som njutningsmedel likaså bruket i samma syfte af opium, morfin, eter, nikotin m. m. samt att verka för sedlighetsens och den allmänna moralens höjande.

Centralstyrelsens verksamhet omfattar missionering genom föredrag, upprättande och utsändning af vandringsbibliotek, utgifvande af tidskriften »Hvita bandet» och småskrifter samt genom diverse praktiska företag.

Ansökan — tillträde. Som medlem emottages hvarje kvinna, som fyllt 17 år, anmäles af medlem eller annan känd person och är villig aflägga löftet: »Jag loftar härmed att med Guds hjälp afstå från alla berusande drycker som njutningsmedel, samt efter bästa förmåga verka för nykterhet och sedlighet». Lokalföreningarnas styrel-

ser äga rättighet att efter pröfning intaga äfven yngre flickor, hvilka dock ej erhålla rösträtt. Inträdesafgift: 50 öre. Hvarje förening äger rättighet att själf bestämma årsafgiftens storlek, dock skall den ej vara lägre än kr. 1:—. Vid arbetsårets slut skall till centralstyrelsen erläggas 50 öre för hvarje medlem. Understödjande medlemmar betala kr. 2:— i årsafgift eller kr. 20:— en gång för alla.

Ekonomi. Tillgångar 1 april 1909 kr. 4,035:18. Inkomster under arbetsåret kr. 7,387:41 (däraf statsanslag kr. 2,000:—). Utgifter kr. 5,664:08. Tillgångar 31 mars 1910 kr. 6,253:61 samt byggnadsfonden kr. 27:86.

Hvita Bandets Norra förening. Expedition Brunnsgatan 3, 1 tr. S. t. 232 76. Exped.-tid alla hvardagar utom lördag 1—3 e. m.

Ledning. Styrelse: fröken Cecilia Francke, ordf.; fröken Anna Holm, v. ordf.; fröken Anna Andersson, sekr.; fröken Maria Schröder, kassaförv.; fröknarna Anna Häggbom, Gerda Meyerson, Anna du Rietz, Ina Rogberg och fru Maria Tallström.

Verksamheten. Föreningen sammanträder i K. F. U. K:s lokal Brunnsgatan 3. Utom föreningens ordinarie medlemsmöten samt en del offentliga möten hafva anordnats möten för barumorskor, sjuksköterskor, gymnaster, fabriksarbeterskor och ungdom, samt en konsert till förmån för upptagningshemmet och skolköksverksamheten i Hagalund.

Verksamheten omfattar i öfrigt ett *samarthem*, se grupp V b och en *syförening*, ledarinna: doktorinnan Anny Lindh, och ett *bibliotek*, föreståndarinna: fru Fanny Ditzinger.

Ekonomi. Tillgångar 1 jan. 1909 kr. 893:17. Inkomster 1909 kr. 2,375:40. Utgifter 1909 kr. 1,924:92. Tillgångar 31 dec. 1909 kr. 1,343:95.

Hvita Bandets Södra förening. Lokal, Kocksgatan 24.

Ledning. Styrelse: fröken Maria Olsson, ordf.; fru H. Psilander, v. ordf.; fröken E. Blomström, sekr.; fru A. Litzén, v. sekr.; fru A. Johansson kassör; fru H. Larsson och fru Th. Julinder.

Verksamheten utgöres af sammanträden 1:sta och 3:dje torsdagen i hvarje månad kl. 8 e. m. samt — utom föreningens ordinarie styrelse-, förenings- och bönenöten — offentliga möten, mödramöten, samkväm och fester med omväxlande program. Verksamheten omfattar dessutom en *syförening*, ledarinnor: fruarna Christina Carlsson och Vilhelmina Blomström, samt en *blomster-*

mission, ledarinna: fru H. Psilander. Blomstermissionen anordnar kaffebjudningar med tal och sång å Rosenlunds ålderdomshem, samt å Försörjningsinrättningen. Föreningen understöder äfven Uppagningshemmet Uppsalagatan 12.

Ekonomi. Tillgångar 1 jan. 1909 kr. 569:80. Inkomster 1909 kr. 212:58. Utgifter 1909 kr. 738:27. Tillgångar 31 dec. 1909 kr. 44:11.

Hvita Bandets Östermalmsförening.

Lokal, Smalandsgatan 20, 2 tr. Exped.-tid 12 m.—3 e. m. S. t. 128 08.

Ledning. Styrelse: fröken Emilie Rathou, ordf.; fröken Hedvig Rinander, sekr.; fru Arla Wallis, kassör; fruarna Hilda Cedergren, Olga Nilsson, Christina Nilsson och Marianne Willners samt fröknarna A. Symonds-Ohlin och Maria Sandström.

Verksamheten. Östermalmsföreningen bedriver sitt sociala upplysningsarbete dels genom 2:ne medlemsmöten i månaden med föredrag och debatter i aktuella ämnen, dels genom sina olika sektioner.

Sektionen för praktisk nykterhetsverksamhet har följande restauranter och serveringar:

Värtarestauranten, Ropstensvägen, S. t. 972, I. och II. klass, stor sal för ensk. samkväm etc.

Matservering och kafé för arbetare vid Värtahamnen, S. t. Värtan 29.

Matservering och kafé för arbetare, Odengatan 98, S. t. 224 20.

Sektionen för verksamheten bland barn arbetar i 2:ne afdelningar, dels bland yngre, dels bland 14—16-åringar, tillhörande »Sveriges Hopp».

Sektionen för verksamheten bland fabriksungdom har anordnat 3 matlagningskurser. Dessa, som ledes af skolkökslärarinnor, ha besökts af 39 elever, hvilka för cirka 120 undervisningstimmar betalat 5 kr.

Sektionen för blomstermission söker sprida ljus och glädje bland fattiga gamla, samt å sjukhuset »Eira».

Den s. k. *Krogkommittéen* utdelar nykterhetstraktater å krogar, samt håller möten och bjudningar för krogkunder och arbetslösa.

Kungsholms Församlings Nykterhetsgrupp.

Ledning. Styrelse: kyrkoherden W. Larsson, ordf.; folkskolläraren Gust. Bergh, sekr. (adr. Kungsholmsg. 72 A); fabriksör F. Schreuder; pastor J. Lindberg; fröken C. Fahlstedt.

Ändamål. Att utgöra en sammanslutning mellan de medlemmar af Kungsholms församling, som vilja, enskildt och samfällt,

med dem till buds stående medel arbeta för nykterhetssakens befrämjande företrädesvis inom församlingen.

Ansökan — tillträde. Ledamot i nykterhetsgruppen kan enhvar af församlingens medlemmar vara, som uppnått 16 år, för binder sig att icke bruka alkoholhaltiga drycker såsom njutningsmedel, samt betalar till nykterhetsgruppen en årsafgift af minst 50 öre. Personer, som icke intaga en absolutistisk ståndpunkt, men vilja understödja nykterhetsverksamheten, kunna tillhöra gruppen såsom understödjande medlemmar mot förbindelse att erlägga en frivillig årsafgift till verksamhetens befrämjande.

Verksamheten bedrivs

a) genom att uppmantra och stödja sina egna medlemmar till att intaga och bibehålla en absolutistisk ståndpunkt i nykterhetsfrågan;

b) genom att anordna möten och föredrag i nykterhetsvänligt syfte samt genom att sprida lämpliga skrifter, som belysa alkoholfrågan;

c) genom att med uppmärksamhet följa sådana anordningar inom församlingen, som angå utskänkning och försäljning af alkoholhaltiga drycker och söka verka för sådana åtgärder, som bidraga till inskränkning af rusdrycksförbrukningen;

d) genom att i mån af förmåga taga vård om i dryckenskap fallna församlingsmedlemmar i syfte att söka återupprätta dem.

Möten hållas i regel sista onsdagen i månaden under månaderna september—maj i kyrkosalen Parmätaregatan 3.

Nykterhetsarmén. (En internationell förening af helyuktra män och kvinnor). Expedition, Rensgatan 21. R. t. Va. 696. S. t. 89 66.

Föreningen är indelad i distrikt samt inom dem arbetande kärer (f. n. 14).

Ledning. En centralstyrelse af 7 personer, som är Arméns verkställande myndighet och har sitt säte i Stockholm. Ledamöter: herrar J. A. Hultman, chef; Per Lissell, sekr.; E. A. Rodhen, kassör.

Ändamål. 1) Att sprida upplysning om rusdryckernas skadlighet samt verka för deras utrotande genom ett på den allmänna opinionen grundadt lagstadgadt rusdrycksförbud; 2) att verka för bildning och upplysning genom föredrag och diskussioner i allmännyttiga samhällsfrågor; 3) att vid politiska och kommunala val, i förening med öfriga nykterhetsorganisationer, uppträda till nykterhetssakens och frisinade åsikters befrämjande; 4) att genom anordnande af offentliga möten och samkväm af bildande och förädlade art, så ut-

bilda medlemmarna, att de blifva dugliga och insiktsfulla nykterhetskämpar och förbudsvänner; 5) att genom bildande af understödsfonder för olika ändamål bereda medlemmarna ekonomiskt stöd, och 6) att underhålla förbindelse med liknande organisationer i Sverige och utlandet.

Ansökan — tillträde. Medlemskap i kår af Nykterhetsarmén beviljas hvarje man och kvinna, som uppnått 12 års ålder, samt aflägger löfte om fullständig afhållsamhet från alla berusande drycker. Medlem erlägger vid inträdet en inträdesafgift (som af hvarje kår bestämes till lägst 50 öre och högst 1 kr.), hvarvid erhålles ett medlemskort och ett ex. af arméns stadgar, samt därefter en kvartalsafgift (som af hvarje kår bestämes till lägst 50 öre, högst 1 kr.).

Verksamheten bedrivs genom anordnande af offentliga möten med föredrag i alkohol- och allmännyttiga samhällsfrågor, samt spridande af litteratur.

Lokaler i Stockholm äro: Kungsholmsgatan 2 B, David Bagaresgatan 5—7, Kocksgatan 24 och Bangårdsgatan 4. Nykterhetsarmén anordnar äfven s. k. barnskolor för att där undervisa i hälsolära och alkoholens skadliga inverkan; samt anordnar utflykter, för att lära barnen känna landet och naturen. En del kårer underhålla en »understödsfond», från hvilken medlemmarna kunna erhålla hjälp vid iråkade ekonomiska trångmål, äfven lämna några kårer pekuniärt understöd till barnbespisning, eller upplåta sina lokaler därtill.

Tidningsorgan: »Frihetsfacklan».

Inom Armén finnes en sjuk- och begravningskassa: se grupp IX a.

Ekonomi. Inkomster 1910 kr. 5,809:17. Utgifter 1910 kr. 5,422:05.

Nykterhets-Orden Verdandi. Expedition Västmannagatan 44. R. t. 29 73. S. t. 187 72.

Motto: Nykterhet, Upplysning, Människovärde.

Orden består af lokalafdelningar eller loger. Dessa sammansluta sig inom hvarje land eller stat till ett hela landet omfattande förbund, kalladt Rikslöge. Rikslögen samarbeta genom den internationella styrelsen och de internationella kongresserna. Rikslöge kan ej bildas förrän minst 10 loger med minst 500 medlemmar äro i verksamhet. Den 31 dec. 1909 funnos i Sverige 333 loger med 20,287 medlemmar.

Ledning. Sveriges rikslöge, styrelse: herrar Alb. Forsell, ordf.; Gustaf Elmgren, sekr.; Ivar Neuman, studieledare, J. A. Ingvarson, valledare; G. W. Källman, ungdomsledare, J. Bohm, kassör.

Stockholms distriktslöge, styrelse: herrar T. Källman, ordf.; J. Bohm, sekr.

Ändamål. Att i mänsklighetens intresse med alla till buds stående hederliga medel afskaffa bruket af alla slags spirituösa och andra berusande drycker såsom njutningsmedel, samt verka för att ett naturligt lefnadssätt må komma inom räckhåll för alla samhällets medlemmar.

Verksamhet. Logerna bedrifva agitation genom anordnande af friluftsmöten, spridning af broschyrer, ordensorganet m. m., som kan tjäna organisationens vidare tillväxt. Studieverksamhet bedrivs genom anordnandet af studiecirklar, som i regel koncentrera sig på skönlitteratur och litteraturhistoria, samt genom utsändande af vandringsbibliotek och utgifvande af tidningen »Verdandisten». Föreningen verkar äfven för utdelande af stipendier till lärjungar vid Brunnsviks folkhögskola.

Ansökan — tillträde. Medlem kan hvar och en blifva, som vill afhålla sig från allt bruk af berusande drycker såsom njutningsmedel, vill verka för samhällets befrielse från och skydd mot rusdryckstrafiken, samt är villig underskrifva ordens förbindelse. Medlemsavgifterna fastställas af hvarje löge för sig och utgå vanligen med kr. 1:— per man och 50 öre per kvinna i kvartalet. I ungdomsverksamheten kunna alla deltaga, som äro fyllda 8 år och som hafva föräldrars eller målsmäns samtycke därtill.

Ekonomi. Inkomster 1909 kr. 17,716:72 (däraf statsanslag kr. 2,000:—). Utgifter 1909 kr. 22,760:56. Tillgångar öfver skulderna 31 mars 1910 kr. 5,275:77.

Fonderadt kapital kr. 6,422:61

Stockholms Distriktslöge af Godtemplarorden I. O. G. T. Expedition och bibliotek, Tunnelgatan 19 A, 3 tr. S. t. 226 61.

Ledning. Distriktslogen äger öfverinseende öfver alla loger, kretsloger, gradloger och ungdomsorganisationer inom distriktet. Styrelse: herrar Petrus Pettersson, ordf.; John Högländer, sekr.; H. Forsell, kassör; Emil Larsson. Distriktsintendent för ungdomsverksamheten: Karl Martin.

Vid årsmöte väljer distriktslogen finanskommitté, fullmaktskommitté, lagkommitté, ordenskommitté och resekostnadsfördelningskommitté för handhavande af olika delar af administrationen.

Ändamål. Att verka för 1) fullständig afhållsamhet från berusande drycker såsom njutningsmedel, måltids- och sällskapsdrycker. 2) Åstadkommande af en sund allmän opinion i nykterhetsfrågan genom en fortgående folkuppföstran, bedrifven med alla för den upplysta människokärleken till

buds stående medel. 3) Fullständigt på folkets vilja grundadt förbud mot tillverkning, införsel och försäljning af berusande drycker för öfvan angifna ändamål. 4) Val af goda och rättskaffens lagstiftare och lagskipare, samt verksam tillämpning af de lagar, som afse att förhindra rusdryckshandteringen. 5) Oafslätlig sträfvan att i alla land genom broderligt samarbete rädda såväl enskilda personer som hela samhällen från rusdryckernas frestelser och faror, samt från de olyckliga följderna af deras bruk.

Ansökan — tillträde. Medlem af orden kan hvar och en man eller kvinna blifva, som fyllt 15 år gillar ordens grundprinciper och är villig aflägga ordens nykterhetslöfte. Inträdesafgiften är kr. 1. Från ungdomsloge rekommenderad medlem erlägger ingen inträdesafgift. Kvartalsafgiften är kr. 1 för manlig samt 50 öre för kvinnlig medlem och yngling under 17 år.

Verksamheten. En loge är ett hem, med lika rättigheter och skyldigheter för alla, den kräver af sina medlemmar allvarligt arbete, kärlek, fördragsamhet och själfuppoffring. I logerna hållas regelbundna möten, hvar eller hvarannan vecka, då inga andra än logens medlemmar få tillträde. Emellanåt anordnas dock äfven »öppna möten», till hvilka allmänheten inbjudes. Loger inom Stockholm sammanträda inom följande lokaler: Tunnelgatan 19. Mäster-Samuelsgatan 59, David Bagaregatan 5—7, Västmannag. 59, Bryggareg. 5, Hornsg. 80, St. Paulsg. 17, Kocksg. 24, Kronobergsg. 19. Genom utsändande af nykterhetstalare och spridande af nykterhetslitteratur, verkar orden för upplysning om nykterhetens välsignelse; genom ungdomsloger och föreningar verkas för de ungas fostran; genom sträng kontroll på sina medlemmar, genom mångsidighet, noggrannhet och parlamentarism i ordensarbetet verkar Orden för att fostra dem för praktiska värf och genom studiekurser för att höja deras kunskap och bildning. Orden har äfven ett bibliotek (adr. Tunnelg. 19) tillgängligt för såväl medlemmar som allmänheten.

Goodtemplarordens Värme-stuga (se grupp IV e).

Goodtemplarordens Själfbjälpsförening (se grupp IX b).

Goodtemplarordens Barnkoloniförening (se grupp III c).

Stockholms distriktsloge af National Goodtemplarorden (N. G. T. O.) Expedition och förlag, Svedenborgsgatan 6, ö. g. Exped.tid tisd. 7—8 e. m., fred. 7—9 e. m. S. t. Söder 34 28.

Ledning. Styrelse: Herrar Victor Karlsson, ordf.; Anton Lindström, v. ordf.; Axel Johansson, sekr.; J. A. Haggström, skattm.; A. Kährström; J. A. Linden, ordenchefens dep.; Axel B. O. Björkman, ledare för ungdomsverksamheten och förvalt. af dess beklädnadsfond.

Ändamål. Att bedriva planmässigt nykterhets- och annat socialt arbete såsom barnkoloni- och studieverksamhet m. m. inom distriktet, samt därtill samla de särskilda grundlogerna.

Ansökan — tillträde. Inträde i grundlogerna, som subordnera under distriktslogen, kan vinnas af hvarje välfredad person mot förbindelse till helykterhet under den tid medlemskapet varar. Inträdesafgift för alla mellan 12—16 år kr. 0:50 och för äldre kr. 1:—, Årsafgift för de yngre kr. 1:— för äldre kr. 4:— för män och kr. 2:— för kvinnor.

Efter minst 6 månaders medlemskap i någon af grundlogerna samt uppnådda 17 års ålder, kan inträde i den öfverordnade Distriktslogen vinnas. Därvid erlägges kr. 3:— för en gång och därefter årligen 25 öre.

Distriktslogens arbetsområde är Stockholms stad och län samt Gottland. Dess uppgift är att öfvervaka och leda hela distriktets arbete samt utbreda detsamma till nya platser inom samma område.

Distriktslogens verksamhet omfattar 34 Grundloger och 7 Nykterhetsskolor, i hvilka föreläsningar hållas öfver olika ämnen, samt undervisning meddelas i skrifning, bokföring, sång och musik. Genom dessa skolors försorg erhålla vid julen omkring 500 barn utrustning af underkläder. Distriktslogen bereder äfven sommarvistelse gratis för 25 å 30 fattiga barn årligen å sommarhemmet *Karlsro* vid Almvik å Blidö. Ordf. i styrelsen för det sistnämnda är: herr Axel B. O. Björkman.

Ordens egna tidningar äro: »National-Kuriren» (veckotidning) och »Julefrid» (måltidning). Red. Gunnar Hammarlund, Örebro.

Ekonomi. Inkomster 1910 kr. 1,717:62, utgifter kr. 4,403:04. Tillgångar 31 dec. 1910 kr. 21,150:76. Däri ingår sommarhemmet *Karlsro* och dess inventarier med kr. 10,392:81.

Nationalgoodtemplarorden i Sverige har upprättat och understöder Folkhögskolan Wendelsberg. Föreståndare: Rektor Oskar Lundgren, Wendelsberg, Mölnlycke.

Ordens själfhjälpsförening »Framåt» utbetalar vid dödsfall intill kr. 2,000:— (beloppet beroende på medlemsantalet). Afgifterna uttaxeras på medlemmarna.

Ungdomsförbundet Heimdal inom N. G. T. O.

Ledning. Förbundsordförande: herr Torsten Hammarlund, Örebro; förbundssekreterare: herr Nicanor Liedfeld, Skeppargatan 44, 1 tr., Stockholm.

Ändamål. Att genom studier, idrott, parlamentarisk ordning m. m. bilda ungdomen till dugliga ordensmedlemmar och samhällsnyttiga medborgare.

Organ: »Heimdaliten». Red. Bertil Österberg, Stockholm.

Stockholms Distriktstempel af Templar-Orden. Expedition: Ordenshuset Bryggaregatan 5, ö. g., öppen tisd., torsd. och lörd. 7—9 e. m. S. t. 211 43.

Templar-Orden utför sin verksamhet dels genom en alla land omfattande hufvudförening, kallad »Internationella Tempel», dels genom en för hvarje särskildt land bildad afdelning kallad »Nationaltempel», dessa senare med följande underafdelningar: a) Distriktstempel omfattande län, landskap el. dyl.; b) Lokaltempel omfattande ett antal i hvarandras närhet boende och till gemensamma sammanträden förpliktade, matrikelförda personer; c) Studie- och Barntempel med omfattning liknande lokaltempeln. Dessutom finnas inom Sällskapet särskilda föreningar med syfte att i vissa fall bereda medlemmarna ekonomiskt understöd ss. t. ex. Templar-Ordens Försäkringsförening.

Sthlns Distriktstempel består af 64 lokaltempel, 19 barntempel, 4 studietempel med ett sammanlagdt medlemsantal af 4,382.

Ledning. Sthlns Distriktstempels styrelse: herrar J. O. Ohlsson, (Skaraborgsg. 12, S. t. 16 89), distr.-ordf.; C. L. Wärenius, v. ordf.; Erhard Litzén, (Hornsg. 96, S. t. 308 94), distr.-sekr.; Emil Wennsten, distr.-skattm.; Anders Larson, distr.-studieleddare.

Ändamål. Templar-Orden är en samslutning af män och kvinnor, som genom föredöme och uppfostran, samt inverkan på lagstiftningen, söka verka för rusdrycksbrukets afskaffande. Orden vill dessutom verka för moralens höjande, den allmänna bildningens främjande och medlemmarnas ekonomiska gagn. I politiskt afseende är Orden neutral.

Verksamhet. För utförandet af ordensarbetet sammanträda Lokaltempeln till möten, dels s. k. »slutna» — endast för medlemmar —, dels s. k. »öppna» — tillgängliga för allmänheten.

Studietempeln anordna föreläsningar, instruktionskurser, utredande diskussioner och allmänna öfningar för att höja bildningsintresset inom Tempeln och bland

utomstående samt bereda genom idrott, folklekar o. d. sina medlemmar sunda och förädlade nöjen.

Barntempeln arbeta på att bibringa det uppväxande släktet en rätt uppfattning af alkoholens natur och verkningar, ävensom att i allmänhet verka förädlade och väckande på barnasinnet. Undervisningen i barntempeln meddelas genom lektioner, föredrag, föreläsningar, samtal, inlärandet af sånger och berättelser o. s. v.

Orden utger i Sverige en veckotidning, »Templaren», en kvartalspublikation, »Templarordens Studiebibliotek», en jultidning, »Julgranen», samt tills. med Goodtemplarorden en barntidning, »Daggdroppen», med dess jultidning, »Snöbollens».

Orden har dessutom ett Central-Bibliotek i Ordenshuset, Bryggaregatan 5.

Ansökan — tillträde. För medlemskapsvinande fordras fullständig afhållsamhet från bruket af spritdrycker samt tro på Guds tillvaro samt att hafva fyllt 12 år. För medlemskap i barntempel fordras förutom medgifvande af målsman, att vara i åldern 6—16 år och iakttagande af afhållsamhet från berusande drycker och tobak. Löfte affordras icke. Hvarje lokaltempel bestämmer själf storleken af medlemsafgiften.

Ekonomi. Inkomster under året kr. 9,585:39. Utgifter under året kr. 9,825:56. Tillgångar öfver skulderna 31 mars 1910 kr. 71,842:82.

Stockholms Distriktstempels Barnkoloni, se grupp III c.

Templar-Ordens Försäkringsförening, se grupp IX c.

Stockholms Kristliga Nykterhets- och Sedlighetsförbund.

Till förbundet äro följande samfund, församlingar och föreningar anslutna: K. F. U. M., Stockholms Kristliga Ynglingaförening, Lutherska missionsföreningen, Stockholms Fria missionsförsamling, Betesda Missionsförening, Baptistsamfundet med 6 församlingar, Metodistsamfundet med 5 församlingar, Sveriges Blåbandsförening med 8 föreningar och Svenska frälsningsarméns Stockholmskår.

Ledning. Styrelse: pastor John Johanson, ordf.; predikant J. Nyrén, v. ordf.; hamnfogden J. A. Hellman, sekr.; direktör T. G. E. Dahlin, kassör samt 8 öfriga ledamöter och 6 suppleanter.

Ändamål. Att förmedla samverkan mellan i Stockholm befintliga frikyrkliga församlingar, föreningar och sällskap, som anslutit sig till förbundet och vilja arbeta för nykterhet och sedlighet enligt kristna grundsatsar.

Ansökan — tillträde. Alla ofvan angifna och likställda korporationer äga tillträde till förbundet genom att utse ett ombud för hvarje påbörjad femtiotal medlemmar, och genom att inlämna ansökan om inträde till styrelsen.

Verksamheten. Förbundet söker att medelst skriftlig eller personlig hänvändelse intressera alla ofvan nämnda samfund för gemensamt arbete. Då förhållandena det kräfvu föranstaltas opinionsmöten för nykterhet och sedlighet. Det verkar för upplysning om rusdryckernas och sedeslöshetens ödesdigra följder och söker för öfrigt främja sina kristligt etiska syften äfven på andra sätt, som kunna anses lämpliga.

Inträdet i förbundet är afgiftsfritt.

Sveriges Blåbandsförening, fördelad på 26 länsförbund och 1,410 lokalföreningar. Inom Stockholm finnas 8 lokalföreningar, hvardera med egen styrelse men under en gemensam centralstyrelse, benämnd »Blåbandsföreningarnes i Stockholm Centralkommitté».

Ledning. Styrelse: herrar A. Lundgren, ordf.; C. G. Hultkvist, v. ordf.; Anders Grevenius, sekr. (Kungsg. 40) jämte 21 öfriga ledamöter.

Ändamål. Att främja nykterhetsverksamheten genom att arbeta för absolut afhållsamhet från rusgivande drycker.

Ansökan — tillträde. Medlem af föreningen blir en hvar man eller kvinna, som förbinder sig att afstå från bruket af alla berusande drycker såsom njutningsmedel och är villig aflägga föreningens löfte: »Härmed förbinder jag mig att med Guds hjälp afstå från bruket af alla berusande drycker såsom njutningsmedel, att på lämpligt sätt motverka deras bruk och att såsom en sinnebild af denna min allvarliga föresats ständigt bära synligt det blå bandet», samt betalar en årsafgift af kr. 2:—.

Verksamheten. I lokalerna vid G:la Kungsholmsbrog. 38; Ragvaldsg. 1; Odeng. 57; Majorsg. 9 a; Bergsg. 45; Roslagsg. 32; Kocksg. 37; Krukmakareg. 4 anordnas möten minst en gång i veckan, med föredrag, sång och musik. Till dessa möten äga såväl medlemmar som utomstående tillträde.

Stockholmsföreningarnas medlemsantal utgör tillsammans omkring 2,000. Tvenne föreningar »Hoppets här» och »Ungdomsförbundet» hafva bildats för att bland ungdomen verka för ofvannämnda syfte.

Föreningarna underhålla en barukoloni, se vidare grupp III c.

Ekonomi. Inkomster och utgifter under år 1909 balansera med c:a kr. 12,000:—.

(Hyresbidrag från stadsfullmäktige utgjorde kr. 1,057:60).

Sveriges Goodtemplares Ungdomsförbund.

Ledning. En styrelse bestående af 11 medlemmar. Amanuensen Erik Lundström ordf. (Bergielund, Albano); typografen Ivar Andersson, v. ordf. (Köping); herr Konstantin Larsson, sekr.

Ändamål. Förbundet, som är en sammanslutning af ungdomsföreningar inom Godtemplarorden, har till uppgift att arbeta för nykterhetens idéer, att bedriva en planmässig studieverksamhet omfattande allmänbildning, nykterhets-, freds- och andra sociala och humanitära sträfvanden, att under bekämpande af »sport-fåneriet», befrämja idrott och tillgodose ungdomens kraf på lämpliga nöjen.

Ansökan — tillträde. Inträde i en afdelning kan vinnas af alla medlemmar af Godtemplarorden (I. O. G. T.) som godkända S. G. U:s program. Inträdessökande skall skriftligen rekommenderas af två medlemmar. Förbundets organ är »Unga Tankar». Red.: Wenzel Olsson, Björkhagen.

Verksamhet. Förbundet är indeladt i distrikt öfver hela landet. Distrikten i sin tur äro uppdelade i afdelningar. I spetsen för hvarje distrikt och hvarje afdelning står en styrelse.

Sveriges lärares nykterhetsförbund

utgöres af lokalföreningar och fristående medlemmar.

Ledning. En förbundsstyrelse, bestående af sju personer med två suppleanter. Folkskoleinspektör R. Johansson (Jönköping), ordf.; öfverl. J. A. Jarlén (Göteborg), v. ordf.; folkskolel. Ivar Andrén (Västerås), sekr.; folkskolel. K. Arv. Hagström (Uppsala), v. sekr.; förestånd. M. Dalborg (Stockholm), kassör; org. och folkskolel. Ture Wirén (Uppsala) och slöjdläroinnan Nanna Öhrqvist (Landskrona).

Ändamål. Att sammansluta absolutisterna inom Sveriges lärarekår till aktivt deltagande i nykterhetsarbetet, förnämli-gast i syfte att främja ungdomens fostran till nykterhet.

Ansökan — tillträde. Lärare och lärarin-nor, ledamöter af skolstyrelser samt andra för förbundets ändamål intresserade personer äga att ingå som medlemmar. Förening, som önskar ansluta sig till förbundet, insände skriftlig ansökan därom till förbundsstyrelsen. Enskilda personer å orter, där lokalförening ej finnes, kunna efter skriftlig ansökan till förbundsstyrelsen vinna inträde som fristående medlem-mar. Medlemskap förpliktar till fullstän-

dig afhållsamhet från berusande drycker som njutningsmedel. Lokalförening erlägger för hvarje medlem en årsafgift af 50 öre. Fristående medlem betalar en krona. Årsafgiften insändes före den 1 november till förbundsstyrelsens kassör.

Verksamheten. Förbundet arbetar för att främja bästa möjliga nykterhetsundervisning i skolorna jämte föreningsarbete bland skolbarnen i nykterhetsfostrande syfte. Sistnämnda verksamhet bedriver förbundet hufvudsakligen genom »Sveriges Vår» (se efterföljande); för att befrämja nykterhetsundervisningen, arbetas på utgifvande af lämpliga läroböcker omfattande anatomi, fysiologi, personlig och samhällshygien m. m.; föräldramöten med föredrag och diskussioner anordnas, ungdomsklubbar bildas m. m.

Ekonomi. Behållning från 1908 kr. 236:81. Inkomster 1909 kr. 794:25. Utgifter 1909 kr. 1,323:68. Statsbidrag af brännvinsmedel 1910 kr. 2,000, 1911 kr. 3,000:—.

Sveriges vår. (Barnens nykterhetsförbund.)

Förbundet består af kretsar, som arbeta under ledning af lärare och lärarinnor eller andra ungdomsvänner tillhörande Sveriges lärares nykterhetsförbund eller annan liknande organisation.

Ledning. En styrelse af 5 personer: Sveriges lärares nykterhetsförbunds styrelse och S. S. U. H. utvälja hvardera två medlemmar och en suppleant, den femte styrelseledamoten väljes af de fyra öfriga.

Ledamöter: barnhemsförest. Mats Dalborg, ordf. (L:a Blecktornet, Sthlm); doktor J. Billström, v. ordf. (Sthlm); folkskoll. K. Arv. Hagström, sekr. och red. för förbundets publikationer (Uppsala); folkskoll. och org. Gottfrid Lindqvist, v. sekr. (Botkyrka, Tumba); skriftställarinnan fröken Jeanna Oterdahl (Göteborg).

Åndamål. Att sammansluta svenska skolbarn, som vilja motarbeta bruket af skadliga njutningsmedel och väcka kärlek till sådant, som skänker sund lifsglädje och verkar förädlande.

Ansökan — tillträde. För att blifva medlemmar af Förbundet böra barnen äga målsmans tillåtelse samt erlægga en terminsafgift af 25 öre. Krets, som vill vinna inträde i förbundet, insänder till styrelsen uppgift om ledare och antal medlemmar samt stadgade terminsafgifter. Liknande uppgifter insändas sedermera vid början af hvarje termin.

Verksamhetens viktigaste gren är spridande af litteratur, såsom tidningen »Sveriges Vår», med bilaga »Från äfventyrens och hjältarnas värld», kalendrarna »Maj», »Vinter» och »Snögubben» samt en serie

skrifter under benämning »Biblioteket Sveriges Vår», innehållande lefnadsteckningar, berättelse- och sagosamlingar samt konstskildringar. (Till sagorna och lefnadsteckningarna ha anskaffats skioptikonbilder, som mot 5 öre per st. uthyras till alla, som vilja använda dem vid möten för barn och ungdom.) Äfven verkar förbundet genom föreläsningar och för att vid skolundervisningen söka gifva barnen någon kunskap i alkoholfrågan.

Ekonomi. Brist från 1908 kr. 1,634:85. Inkomster 1909 kr. 18,311:35. Utgifter 1909 kr. 16,962:89. Brist till 1910 kr. 286:39.

Sveriges Studerande Ungdoms Helnykterhetsförbund (S. S. U. H.)

Expedition. adr. S. S. U. H:s exp., Uppsala, R. t. Uppsala 1123, S. t. Uppsala 684. Förestånd.: folkskollärare K. A. Hagström. Medlemsantal 10,889 fördelade på 223 lokalafdelningar. Förbundsorgan: tidningen *Polstjärnan*.

Ledning. För hela förbundet en centralstyrelse bestående af sju ledamöter.

För Sthlms-afdelningen: Sthlms. S. S. U. H:s iters centralkommitté: med. stud. Hanna Rydh (Djursholm), ordf.; folkskoll. Karl Gustafsson (Tegnerg. 44), sekr.; fil. kand. John Sundqvist, kassör, samt 6 öfriga ledamöter.

Åndamål. Att vid universitet, högskolor, akademier, läroverk, seminarier, tekniska skolor, folkhögskolor och därmed jämf. läroanstalter verka för absolut afhållsamhet från berusande drycker såsom njutningsmedel samt att utgöra ett föreningsband mellan helnykterhetsföreningar och enskilda absolutister bland Sveriges studerande ungdom. Därför vill förbundet i sin mån befrämja andra ideella sträfvanen, som äsyfta ungdomens förädling.

Verksamhet. Förbundet anordnar studiekurser i alkoholfrågan, har i sitt organ »*Polstjärnan*» en studieafdelning och utger från sitt förlag en hel del litteratur i samma fråga, bl. a. S. S. U. H:s studiehandbok samt upprop och broschyrer, som spridas bland den studerande ungdomen. Äfven utges årsskriften »*Unga krafter*».

Lokalföreningarna agitera bland de utomstående kamraterna genom anordnandet af agitationsfester och »sankväm». Centralstyrelsen eller distriktsstyrelserna ordna hvarje termin föredragsturnéer.

På lägerplatserna och bland matroserna på Skeppsholmen i Sthlm har äfven agitationsarbete bedrivits. Af S. S. U. H. och Sveriges Lärares Nykterhetsförbund har »Sveriges Vår». Barnens nykterhetsförbund stiftats. S. S. U. H. arbetar på ett sundt kamratlif och lägger stor vikt vid

den unisona sängen. — Äfven i det internationella samarbetet mellan den absolut. stud. ungdomen har S. S. U. H. tagit liflig del.

Ansökan — tillträde. Rätt till medlemskap i S. S. U. H. äger studerande vid någon af de förenämnda läroanstalterna. Medlem skall vara fylld 12 år, dock sätta ofta de skilda föreningarna klassgräns för medlemskap. Lärare och lärarinnor vid nämnda läroanstalter äga rätt till medlemskap.

Ekonomi. Inkomst- och utgiftsstaten för år 1910—1911 upptar en siffra af kr. 13,102:55. Statsanslag kr. 4,000. »S. S. U. H:s Framtidsfond», hvars räntor användas till löpande utgifter, uppgår till kr. 25,621:64.

Sveriges Templares Ungdomsförbund (T. U.)

Omfattar hela landet och utgör en sammanslutning af ungdom tillhörande Templarorden. I Sthlm finnas 5 afdeln., som sammanslutit sig till ett distrikt.

Ledning. a. Förbundets styrelse: amanuensen Martin Kock (Sthlm), ordf., jämte sex öfriga ledamöter.

b. Stockholms Distriktsstyrelse: arbetaren Gust. Book (Sundbyberg), ordf.; hr Knut Söderström (Sthlm), v. ordf.; kontoristen Nils Almén (Kindstugatan 10, Sthlm., S. t. 3202, R. t. 6818), sek.; hr Gunnar Johanson (Sthlm), kassör; fil. lic. Erik Englund (Sthlm), studieledare.

Ändamål. T. U. har till uppgift att med Templarordens program till grundval i främsta rummet arbeta för att sprida de absolutistiska idéerna, att verka för ett planmässigt studium af nykterhetsfrågan samt sociala och humanitära frågor i allmänhet, att kraftigt understödja sådana reformer, som afse ordens utveckling i demokratisk riktning, att tillvarataga och höja alla unga templares intresse för ordensarbetet och i lämplig utsträckning verka för ungdomens berättigade kraf på nöjen samt att om möjligt samarbeta med öfriga ungdomsföreningar i frågor af gemensamt intresse.

Verksamheten bedrivs dels genom *upplysande studieverksamhet*, d. v. s. genom anordnande af föreläsningar i nykterhetsfrågor och andra sociala spörsmål samt i allm. frågor, hvilka kunna intressera ungdom, äfvensom genom studiecirklar, hvari undervisas i såväl allmänbildande ämnen som i nykterhetslagstiftning m. m., dels genom anordnande af *utflykter, samkväm, lekafnär, unisona sångöfningar* m. m. Afdelningarna hålla regelbundet möte hvarje vecka.

Ansökan — tillträde. Medlemskap i T. U. kan vinnas af hvarje godkänd medlem af Templarorden, som fyllt 12 år. Afgiften, som erlägges kvartalsvis, varierar i de olika afdelningarna mellan 25 och 50 öre.

Ekonomien skötes af hvarje afdelning själfständigt.

Öfversikt öfver Grupp X e.

Grupp X e, Ideell verksamhet af olika slag,

omfattar följande 11 institutioner:

C. S. A., Centralförbundet för Socialt Arbete.

Fosterländska föreningen.

Fredrika-Bremér-Förbundet.

Föreningen Koloniträdgårdar.

Föreningen V. A.

Kvinnliga Kontorist- och Expeditionsföreningen.

Kungl. Patriotiska sällskapet.

Stockholms Fattigvårdsklubb.

Svensk Sjuksköterskeförening.

Sällskapet Rätt och Sanning i Stockholm.

Sammanräkning af ekonomiska uppgifter angående inom denna grupp upptagna institutioner har, på grund af dessas vidt skilda syften, ingen annan betydelse än

att bidraga till totalbilden af denna grupp. För sju institutioner utgöra tillsammans inkomster kr. 42,747:70, utgifter kr. 38,822:16. Tillgångar ^{31/12} 1909 kr. 467,793:17. Donationer och fonderadt kapital hafva angifvits för fem institutioner med tillsammans kr. 440,587:03.

Centralförbundet för socialt arbete.

Förbundet utgör en sammanslutning af föreningar eller grupper af föreningar, som arbeta för social utveckling eller som hafva ett praktiskt socialt arbete till sin uppgift.

C. S. A:s Upplysningsbyrå och bibliotek. Lästmakaregatan 6, 2 tr. S. t. 180 19. R. t. 108 32; hållas öppna hvardagar 12 m.—3 e. m. samt månd. och onsd. 6—8 e. m.

Kontoret för fri rättshjälp åt obemedlade öppet tisd. och fred. 7—9 e. m. Råd ang. *egna hems byggande och inredning* lämnas torsd. 7,15—8,15 e. m..

Den sociala utställningen. Birger Jarls-gatan 23, hålles öppen sönd. och onsd. 1—3 e. m. och lörd. 5—8 e. m.

Ledning. Styrelse: Direktör Ernst Beckman, ordf.; fröken Anna Whitlock, v. ordf.; advokat Eliel Löfgren, kassaförv.; första aktuarie M. Marcus, sekr.; fru Emilia Broomé, byråföreståndare; byråchefen dr. Henning Elmquist; fru Ebba Heckscher; fröken Kerstin Hesselgren; arbetsförmedlingsinspektören dr. Gunnar Huss; amanuensen O. Järte; redaktör G. H. von Koch; herr Fritz Lindqvist; fröken Gerda Meyerson; sekr. i Svenska stadsförbundet frih. Erik Palmstierna; redaktör E. B. Rinman.

Ändamål. Att inom olika samhällslager söka väcka intresse för och sprida kunskap om sociala spörsmål för att därigenom medverka till lösningen af viktiga samhällsfrågor.

Verksamheten. Till förbundet äro för närvarande anslutna 66 organisationer. Verksamheten omfattar: *den sociala upplysningsbyrån* och *biblioteket*, adress som ofvan, hvarest samlas, bearbetas och tillhandahållas uppgifter rörande sociala förhållanden och företag, såsom social lagstiftning, kommunala spörsmål, folkbildnings- och egnahemsföretag, kooperativa föreningar, sjuk-kassor, arbetare- och bostadsfrågor m. m.; från byrån lämnas vidare råd och upplysningar vid organisation af sociala företag, litteraturanvisningar för själlstudier och upprättande af bok-samlingar samt anvisningar och rekommendationer åt personer, som önska göra sociala studier i utlandet; upplysningarna lämnas i regel fritt. C. S. A:s bibliotek jämte det sociala ungdomsbibliotek, som af anordnarne af sociala kurser för skol-ungdom anskaffats, äro äfven afgiftsfritt tillgängliga på ofvan angifna tider.

Afdelningen för *egna hems byggande och inredning*, där råd kostnadsfritt lämnas af arkitekten R. S. Enblom; *kontoret för fri rättshjälp åt obemedlade*, där juridiska råd meddelas af advokater från Advokatsamfundets Stockholmsafdelning (antalet under 1910 behandlade ärenden har utgjort 208 och antalet besök 641);

föreläsningssamfundet, som afser att anordna serieföredrag eller enstaka föreläsningar i ämnen af socialt intresse; månadligt utsändande af *tidningsartiklar* i aktuella sociala frågor samt utgifvande af förbundets *broschyrserie* äfvensom af *större publikationer*, och af *Social Tidskrift*;

den sociala utställningen (lokal och tider som ofvan) (besök 1910 omkring 10,000), med material belysande egnahems- och bostadsfrågor, folkbildningsarbete, socialhygieniska företag, fattigvårds- och vålgörenhetsinstitutioner m. m.;

utbildningskursen för praktiskt socialt arbete, afsedd för personer, som vilja egna sig åt bostads-, hemarbets- eller barnavårdsinspektion eller annan kräfvande social verksamhet, omfattande teoretiskt och praktiskt arbete under ett läsår; öppen för manliga och kvinnliga elever.

Utförande af *statistiska undersökningar* på sociala områden; anordnande af *kongresser* rörande aktuella sociala spörsmål.

C. S. A:s verksamhet i egenskap af *svensk sektion af Internationella föreningen för lagstadgad arbetarskydd* har utförts under ledning af egen styrelse med generaldir. C. A. Lagerheim, ordf., och förste aktuarien M. Marcus, sekr.

Ekonomi. Inkomster 1910 kr. 9,688:72 (däraf kommunalt anslag kr. 2,000:—). Utgifter 1910 kr. 8,403:03. Tillgångar 31 dec. 1910 kr. 108,601:69 (däraf Konung Oscars och Drottning Sofias guldrölopsfond kr. 100,000:—).

Representanter och understödande medlemmar erlagga i årsafgift minet kr. 5:—.

Fosterländska föreningen.

Ledning. Styrelse: Presidenten I. Afzelius, ordf.; i. d. protokollssekr. F. O. Hindbeck; grossh. L. O. Kinberg; öfverdir. V. Almquist; grosshandl. V. Ramstedt; v. häradsh. E. Kinander; byråchefen J. J. Robbert; justitierådet H. Bohman; v. häradshöfding K. Herlitz.

Ändamål. Att till minskande af fattigdomens fortgående tillväxt och dess menliga följder, företrädesvis hos de många,

hvilka för sitt uppehälle och sin utkomst äro hänvisade till sin arbetsförmåga allena, genom upplysning, råd och uppmuntringar framkalla själfverksamhet och bemödanden att medelst sparsamhet söka förbättra sina lefnadsvillkor och betrygga sin och de sinas framtid.

Verksamheten se Ränste- och kapitalförsäkringsanst. grupp IX c.

Ekonomi. Inkomster 1909 kr. 5,185:88. Utgifter 1909 kr. 4,090:59, däraf insatta i Ränste- och Kapitalförsäkringsanst. kr. 3,691.

Föreningens fonder utgjorde 31 dec. 1909 kr. 88,761:08 däraf grundfonden kr. 59,301:06.

Fredrika Bremer-Förbundet. Förbundsbyrå: Drottningg. 54, 1 tr. S. t. 48 16. R. t. 2762.

Expeditionstid, hvardagar 11 f. m.—4 e. m.; sommarmån. 11 f. m.—3 e. m.; platsförmedlingen, hvardagar 12 m.—4 e. m.; sommarmån. 12 m.—3 e. m.; sjukkassan dessutom helgfria torsd. $\frac{1}{2}$ 6— $\frac{1}{2}$ 7 e. m. Byråföreståndarinnorna: fröken A. Thorstenson.

Ledning. En förbundsstyrelse och ett bland dess medlemmar utsett förvaltningsutskott samt specialstyrelser och kommittéer. Förbundsstyrelsens ordinarie medlemmar: Fru A. Montelius, ordf.; fil. doktor L. Wahlström, v. ordf.; fröken C. Wahlrolin, kassaförv.; fröken G. Adelborg; öfverdirektören V. Almquist; fröken L. Dahlgren; fru L. Dyrssen; fröken L. Engström; expeditionschefen K. Fryxell; fru A. Höjer; fröken M. Silow; fröken S. Ulrich.

Kretsnämnden, som utgör sambandet mellan förbundsstyrelsen och förbunds-kretsarne, består af fröknarna M. Silow, S. Ulrich och A. Thorstenson.

Kommittén för lagfrågor, ledamöter: Revisionsskr. K. Södervall, ordf.; auditör C. Juhlin-Dannfeldt, sekr.; fru E. Hallendorff; fru G. af Klintberg; fru B. Nordensson; fröken A. Skoglund; fröken M. Staël von Holstein; fru A. Tamm.

Ändamål. Att under kraftig samverkan af erfarna kvinnor och män, inom så vida kretsar af vårt land som möjligt, verka för en sund och lugn utveckling af arbetet för kvinnans höjande i sedligt och intellektuellt såväl som i socialt och ekonomiskt hänseende. Förbundsbyråns uppgift är att inom området för förbundets verksamhet inhämta och meddela upplysningar, tillhandahålla litteratur, skol- och arbetsprogram m. m., upplägga register för vissa slag af arbetssökande, samla uttalanden i viktigare frågor för dagen m. m.

Tillträde. Ledamot af förbundet är hvarje välaktad kvinna och man, som därtill

af förbundsstyrelsen kallats och erlägger en årlig afgift af kr. 3 eller en gång för alla af kr. 30.

Verksamheten omfattar Förbundsbyråns adress och uppgift som ofvan. Från byrån har under 1909 bland annat lämnats upplysningar rörande gift kvinnans rätt till egen debetsedel, kvinnors kommunala rättigheter, upprättande af äktenskapsförord och testamenten, pensionskassor för lärarinnor, sjuksköterskor m. fl., pensioner till trotjänare, platsanskaffnings- och upplysningsbyråer i utlandet, litteratur i kvinnofrågan. Byrån anlitas i stor utsträckning för upplysningar angående arbetsområden tillgängliga för kvinnor samt om yrkes- och lärokurser, äfven angående inträdesfordringar samt aflönings- och pensionsförhållanden vid statens verk m. m. m. I samband med byråns förenämnda verksamhet står en *platsförmedling*, som är väl anlitad.

Kommittén för lagfrågor, hvars förnämsta uppgift är att arbeta för ändringar i lagstiftningen till förmån för den gifta kvinnan; resultat af kommitténs arbete är bland annat broschyren »Den svenska kvinnans kommunala rättigheter och skyldigheter», föredrag i olika frågor m. m.; *Landtushållningsskolan vid Rimforsa*, se Grupp X a; *Sjukvårdsafdelningen*, se Grupp V e; *Sjukkassan* se Grupp IX a samt *Stipendieinstitutionen*, se Grupp VIII 2 b. Tidningen *Hemtrefnad* (redaktör fr. Fanny Ekenstierna) afsedd för de mindre hemmen m. fl.

Till förbundets verksamhet hör äfven utgifvandet af veckotidningen *Dagny*, som dock i öfrigt är ett själfständigt företag med egen styrelse.

Ekonomi. Byråns inkomster 1909 kr. 3,957:02. Utgifter 1909 kr. 8,554:95. Vid årets slut utgjorde fonden, hvars räntor gå till förbundets allmänna kassa, kr. 35,225:18 och fonden, hvars räntor gå till af gifvarne bestämda ändamål, kr. 31,739:46.

Föreningen Koloniträdgårdar i Stockholm.

Ledning. Styrelse: fröken Anna Lindhagen, ordf.; fröken Sigrid Hård af Segerstad, sekr.; fru Ellen Östberg, kassaförv.

Ändamål. Att utbreda intresset för trädgårdsskötsel. Denna uppgift främjar föreningen närmast genom anläggande af koloniträdgårdar.

Verksamhet. Föreningen har under 1909 handhaft skötseln af 6 koloniträdgårdsområden: vid Fredhäll, Eriksdalslunden, Barnängen, Söderbrunn, Värtan och Fiskartorpet. Föreningen har under året uthyr till sammans 812 lotter. För de flesta lotter har betalats en hyra af 5 öre pr

kvm., för en del lotter 4 öre och 6 öre. I medeltal äro lotterna 200 kvm.; hyran är således i allmänhet 10 kr. + 75 öre å 1 kr. för vatten, där vattenledning är indragen. Föreningen har under året anordnat pristäffingar för de bäst skötta koloniträdgårdslotterna.

Ekonomi. Inkomster 1909 kr. 7,684:37. Utgifter 1909 kr. 5,376:28. Balanserade omkostnader till 1910 kr. 3,774:10.

Medlem erlägger i årsafgift kr. 1:—.

Föreningen V. A.

Ledning. Styrelse: herrar Axel Brandt, ordf.; C. O. Schörling, skattm.; Ludvig Berg, sekr.; Nils Bourghardt, John A. Öhrström.

Ändamål. 1) Att befördrå kamratskap och umgänge bland Föreningens ledamöter, samt att utdela sjukhjälp och understöd från därtill afsedda fonder. 2) Att till hvarje jul i mån af tillgångar utdela beklädnad till fattiga barn.

Ansökan — tillträde. 1) Till ledamot kan antagas hvarje välfrejdad man i ålder 25—50 år, som förbinder sig att efterleva föreningens stadganden och bestämmelser. 2) För att vinna inträde fordras skriftlig anmälan till sekreteraren af en föreningens ledamot; sådan anmälan prövas af styrelsen och föreningen. Vid inträdet erlägges en afgift af kr. 15:—. Årsafgift kr. 10:—.

Från sjukhjälpfonden, till hvilken läggas inträdesafgifterna samt 20 % af årsafgifterna, utbetalas sjukhjälp till föreningens medlemmar.

Från understödsfonden, hvars grundkapital tills vidare skall utgöras af 1,000 kr., utbetalas rätten till tillfälliga understöd åt behöfvande ledamöter.

Barnbeklädnadsfonden se Grupp III c.

Ekonomi. Tillgångar 1 jan. 1909 kr. 4,460:51. Inkomster 1909 kr. 1,763:12. Utgifter 1909 kr. 2,134:06. Tillgångar 31 dec. 1909 kr. 4,102:77, däraf grundfonden kr. 529:68. Sjukhjälpfonden kr. 1,037:93. Barnbeklädnadsfonden kr. 1,535:16 och Understödsfonden kr. 1,000:—.

Kvinnliga Kontorist och Expeditionsföreningen. Jakobsgratan 20, 2 tr. S. t. 238 82.

Lokalföreståndariinna: fröken Karin Edlund.

Ledning. En styrelse, bestående af 7 ledamöter, hälften kontorister och hälften expediter: fröknarna M. Lindgren, ordf.; Gertrud Sjöberg, v. ordf.; Anna Theorell, sekr.; Signe Lundh, kassör; Brita Larsson; Siri Johansson och Valborg Ulrich.

Ändamål. Att befrämja de kvinnliga kontors- och butiksbiträdenas gemensamma

bästa samt verka för kårens höjande i intellektuellt och socialt hänseende.

Ansökan — tillträde. Föreningens medlemmar äro antingen aktiva eller passiva. Såsom aktiv medlem mottages välfrejdad kvinna, som fyllt 16 år och ägnar sig åt affärslivet. Ansökan, som af Styrelsen prövas och beviljas eller afslås, skall skrivas å formulär, som tillhandahålles å expeditionen och insändes till styrelsen. Såsom passiv medlem kan hvarje principal eller annan för föreningen intresserad inträda. Aktiv medlem betalar i inträdesafgift kr. 1:— och i årsafgift kr. 2:— om sökande är bosatt i landsorten eller är under 20 år, annars kr. 4:—. Passiv medlem betalar i årsafgift kr. 5:— eller en gång för alla kr. 50:—.

Verksamheten omfattar vidmakthållande af lämplig föreningslokal samt anordnande af samkväm, föredrag, diskussioner och fester. afgiftsfri platsförmedling, bibliotek, öppet för boklån (10 öre per bok) tisdagar 8—9 e. m., kurser i språk m. fl. för handelsyrket erforderliga ämnen, en sjuk- och begravningskassa (se grupp IX a) Pensionskassa m. m.

Ekonomi. Behållning från 1908 kr. 3,670:31. Inkomster 1909 kr. 3,165:09. Utgifter 1909 kr. 960:29. Behållning till 1910 kr. 5,899:14, däraf fonder kr. 258:54.

Kungl. Patriotiska sällskapet.

Ledning. Ett förvaltningsutskott: generaldirektör F. A. Andersson, ordf.; justitierådet H. E. M. Böhman; professor S. Jolin, sekr.; herr C. H. von Stapelmohr, kamrere, samt 8 öfriga ledamöter.

Ändamål. Att genom utdelande af belöningar och understöd till däraf förtjänade medborgare och allmännyttiga företag söka befrämja utvecklingen och framåtskridandet inom landet.

Ansökan — tillträde. För att blifva medlem af sällskapet fordras rekommendation af förutvarande ledamot. Alla till sällskapet inkommande ansökningar om belöning eller understöd böra, för att hos sällskapet kunna komma under pröfning, vara af Konungens Befallningshafvande, Hushållningssällskap eller annan med dem jämförlig förvaltningsmyndighet insända samt åtföljda af så väl protokoll, utvisande, att ansökningen blifvit i kommunalstämma (i stad kyrkoråd) anmäld och stämmans (kyrkorådets) yttrande därofver afgifvet, som äfven prästbetyg om den anmäldes ålder och frejd. Då belöning för långvarig tjänst sökes, bör ansökningen innehålla uppgift om tjänstens beskaffenhet och tjänstetidens längd. Vid bestämmandet af belöningen räknas tjänstetiden ej från lägre ålder än fyllda 16 år, och dess längd bör ej under-